

Äripäev

reede 3. oktoober 2003

nr 177 (2482)

hind 15 kr

02.10.2003

ÄP indeks
817,81 +1,38%

02.10.2003

HEX indeks
5718,96 +1,46%

Tänases Puhkepäevas:

**Horvaatias
peeti kinni
15 Eesti
matkajat**

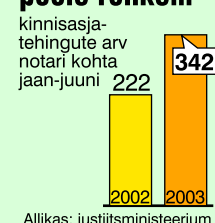
Suur hulk endisi rahandusministeeriumi ametnikke, kes omal ajal sai võimaluse hakata Tallink Grupi aktsionäriks ja hiljem töötajaks, võib ennast nüüd õnnitleda.

lk 6-7

Notarid teenivad eluasemebuumilt

Soodsatest eluaseme-laenu intressidest tekitatud buum kinnisvaraturul kasvatab ka notarite töömahtu ja teenistust. Keskmiselt tõestas notar tänavu kuue kuuga kinnisasja ostumüügitehinguid ligi poole rohkem kui mullu samal ajal.

Tehinguid ligi poole rohkem

lk 8

Jäätmemaks prügivedajate kanda

Riigikogu menetluses oleva uue jäätmeseaduse kohaselt hakkavad kohaliku maksuna kehtestatavat jäätmemaksu koguma prügivedajad, mis viimaseid imestama paneb. Samas pole jäätmemaksu tulek veel lõplikult kindel.

lk 5, 22

Sihikul Ida-Euroopa

Jörgen
Lindegaard

Skandinaavia suurim lennufirma SAS peab oma iseseisvuse strateegiaks Balti ja Ida-Euroopa suuna arendamist, ütles SASi juht Jörgen Lindegaard. Kaks nädalat tagasi omandas SAS Taani Maersk Airi 49protsendise osaluse Estonian Airis. SAS võtab suuna Balti riikide ja Ida-Euroopa turule. Spekulatsioon liitumisest Saksa Lufthansaga lükkab ta ümber.

lk 4

USAs automüük kasvas

Uute sõiduautode ja kergete veokite müük kasvas USAs septembris võrreldes mullusega 6,5 protsenti, kokku müüdi 1,3 miljonit sõidukit.

lk 16

Eesti Post tõmbab

Eesti Posti tühjaks jäänud juhi ametikoht on ligi meelitanud palju kohasoovi- ja kandidaate, kellest mitmed on hetkel endise tippjuhi staatuses.

lk 3

mess

Toidumessil rõhk ELi teemadel.....**lk 9**

auto

Oktoobrikuu autouudised**lk 15**

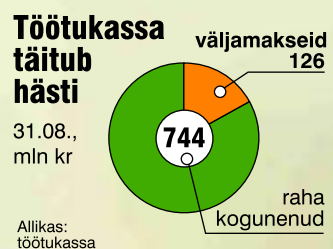
summary p 20

Töötukassal raske otsustada

Töötukassa ei ole siiani suutnud otsustada, kas langetada töötuskindlustusmaksu määra. Maksu on hästi laekunud ja väljamaksete kõrval on kogunenud soliidne reserv. Töötukassa otsust on oodata järgmisel kolmapäeval.

lk 2

Töötukassa juht Meelis Paavel lubas juba märtsis, et maksumäära alandamist hakatakse suvel arutama.

Äripäev

online

päevatoimetaja
Viktoria Korpan**Kas uudiseid jääb
väheseks?**

Vaata online'it!

www.aripaev.ee**Leivo muudab politseiameti
siseministeeriumi osakonnaks**

Siseminister Margus Leivo kutsus kolmapäeval kokku töörihma loomaks politseiametist siseministeeriumi osakonda.

Töörühm hakkab optimeerima siseministeeriumi haldusala juhtimist.

Esimeses etapis tahab siseminister Margus Leivo näha analüüsi, mis lahkaks politseiameti kui siseministeeriumi osakonda pluss ja miinuseid.

Saku Suurhalli üritused toimuvad

Saku Suurhalli teatel toimuvad kõik väljakuulutatud üritused ning halli ukSED on endiselt avatud, kirjutab Eesti Päevaleht Online.

Saku Suurhall teatas neljapäeval, et kõik väljakuulutatud üritused toimuvad. Samuti lükkas suurhall ümber neljapäevases SL Õhtulehes toodu, kinnitades, et ajakirjanik on esitanud kontrollimata fakte, millel puudub tegelik alus.

**MickroLinki arvutite müük kasvas
kolmandas kvartalis 44%**

ML Arvutid müüs 2003. a kolmandas kvartalis 4478 arvutit, mis on eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 44% rohkem.

Septembris müüdi 1782 arvutit ja firma käive oli 18 mln krooni. Kvartali kogukäibeks kujunes 50 mln krooni.

Ettevõtte tegevjuhi Mait Rahi sõnul on müüdud arvutite koguse suurenemine käinud käsikäes keskmise hinna langusega, mis on võimaldanud kvaliteetarvuti soetamist ka hinnatundlikule ostajale.

“Edasise turu arengu suhtes on meie ootused optimistlikud, sest järgmises kvartalis peaks nõudlus tulenevalt hooajalisusest veelgi suurenema,” sõnas Rahi.

Selver teeb kevadeks uue suurköögi

A-Selver rajab kevadeks Tallinna Kadaka Selverisse suurköögi, mis hakkab varustama kõiki ketti kuuluvaid poode.

Tegu on Eesti ühe suurema köögiga, mille üldpindalaks on ligi 800 ruutmeetrit, teatas ettevõtte. Esialgsete plaanide kohaselt valmib Selveri Suurköök järgmise aasta esimese kvartali lõpuks.

Projekti koguinvesteeringuks peaks esialgsete plaanide kohaselt kujunema ligi 4 miljonit krooni.

KINDLUSTUSMAKSE ■ Otsus peab tulema enne 1. novembrit

Töötukassal maksemäär senini otsustamata

Töötukassa nõukogu pole senini suutnud jõuda otsusele, milline peaks tuleval aastal olema töötuskindlustusmakse määr ning kindel seisukoht on asjas olemas vaid kahel nõukogu liikmel.

Liis Kängsepp

liis.kangsepp@aripaev.ee

Esimest korda oli 2004. aasta töötuskindlustusmakse määr töötukassa nõukogu päevakorras 4. septembril, kuid siis otsustasid nõukogu liikmed, et otsuse langetamiseks pole piisavalt andmeid ning nõudsid juhatuselt täiendavaid arvutusi.

Lisaks toodi välja vajadus oodata ära euroreferendumi tulemus. Uuesti pidi nõukogu kokku saama 16. septembril, kuid siis jäi koosolek ära, kuna nõukogu esimees Riivo Sinijärv oli haige. Töötukassa juhatus esimees Meelis Paavel mainis aga juba märtsis, et tõenäoliselt tuleb suvel arutlusele, kas järgmisel aastal peaks kindlustusmakset alandama, kuna raha on hästi laekunud.

Töötukassa avalike suhete juhi Maige Pröömi sõnul on nõukogu liikmed omavahel ja juhatusel vabamas õhkkonnas tegelikult töötuskindlustusmakse määra arutanud, kuid ta ei osanud öelda, miks pole otsust tänaseni sündinud. Pröömi sõnul said nõukogu liikmed juhatusel tehtud arvutused kätte nädal enne koosolekut.

Oma kindla seisukoha, palju peaksime oma palgast tuleval aastal töötukassase maksma on kuuest nõukogu liikmest välja öelnud vaid Henn Vallimäe Teenistujate Ametiliitude Organisatsioonist (TALO) ning Eesti Ametiühingute Keskliidust (EAKL) nõukokku kuuluv Harri Taliga.

TALO jõudis üksmeelse otsuseni soovitada maksemäära töötajapoolse osa vähendamist 20% võrra. Ehk siis praeguse 1% asemel peaks töötaja töötukassasse maksma 0,8%.

EAKLi juhatus võttis eelmise nädalal aga vastu otsuse pooldada maksemäära samaks jätmist. “Süsteem on liiga noor ja õrn,” ütles töötukassas EAKLi esindav Harri Taliga. “Täna me võime ju teha sellise ilusa otsuse maksemäära langetada, kuid kui järgmisel aastal tööhoive langeb, siis taas maksemäära

Eesti Ametiühingute Keskliidu esindaja Harri Taliga on üks kahest töötukassa nõukogu liikmest, kes on oma seisukoha maksemäära suuruse kohta välja öelnud.

tõstmine on väga valuline otsus.”

Ülejäänud nõukogu liikmed – Tarmo Kriis Eesti Tööstustöötajate Keskliidust, Margus Uudam rahandusministeeriumist ja Pille Liimal sotsiaalministeeriumist – kindlat seisukohta välja öelda ei taha. Nõukogu esimeest Riivo

vo Sinijärve on aga pea võimatu tabada.

“Minu poolest on pall paljuski tööandjate ja töötajate pool,” keerutab konkreetsest vastusest kõrvale sotsiaalministeeriumi nõunik Pille Liimal. “Aga on sisulisi argumente, miks jätta maksemäär samaks.” Liimali sõnul langes töötukassa käivitamine majanduslikult väga soodsasse ajajärku, mil töötus vähenes ning töötuskindlustust maksvaid inimesi oli rohkem kui abivajajaid.

Ka rahandusministeeriumi majanduspoliitika asekanstler Margus Uudam ei taha selgelt välja öelda, millist lahendust ministeerium kolmapäeval küsimusele saada loodab. “Oleme konservatiivsel seisukohal. Iseasi, mis on sel hetkel konservatiivne ja mis ei ole,” ütles Uudam. “Kui vihjata sellele, et oleme otsuse tegemiseks venitanud, siis see on vale.”

Töötukassa nõukogu koguneb uuesti tuleval kolmapäeval. Seaduse järgi peab töötukassa valitsusele oma ettepaneku järgmise aasta töötuskindlustusmakse määra kohta saatma enne 1. novembrit. Töötukassa otsus on soovitusliku iseloomuga. 31. augusti seisuga oli töötukassasse kogunenud 744 mln ja hüvitistena välja makstud 126 mln krooni.

Epiim nõuab Põltsamaa nimega juustude müügi lõpetamist

Eile saatis Epiim laiali kirjad, kus nõuab mujal kui Põltsamaal toodetud, kuid nime poolest Põltsamaaga seotud juustude müügi lõpetamist.

Anne Oja

anne.oja@aripaev.ee

Nõude aluseks on patendi ameti otsus registreerida geograafiline tähis Põltsamaa Epiima nimele, kelle juustutootmine asub Põltsamaal.

Kauplustest võib hetkel osta nelja juustusorti, mille nimi sisaldab sõna Põltsamaa, kuid millest ükski pole tegelikult Põltsamaal toodetud. Need on Põltsamaa Juust, Põltsamaa Kuldne Kera, Põltsamaa Kera Juust ja Väike Põltsamaa Eesti Juust.

Põltsamaa Juustu toodab Eesti suurima juustukaupmehe Estover-Kaubanduse OÜ koostööpartneri Tori-Selja PÜ Pärnumaal, ülejäänud OÜ Põltsamaa Meierei Juustutööstus, mille juustutootmine asub Tartumaal Rannus.

OÜ Põltsamaa Meierei Juus-

Vasakul Estoveri Väike Põltsamaa Eesti juust, mille müük peab varsti lõppema, paremal Põltsamaa Eesti juust, mis on toodetudki Põltsamaal.

tutööstus on registreeritud Tallinnas Estover-Kaubanduse ja talle paketeenust osutava OÜ Packetline'iga ühel aadressil ning kuulub Estover-Kaubandusele ning selle omanikule Ago Tederile.

Patendivolinik Kalev Käosaar patendibüroost Käosaar & Co viitas Epiima soovile geotähistega Põltsamaa juustuturgu korrastada. “Ma ei usu, et Epiima eesmärk oli neid juuste päris turult välja tõrjuda,” lausus Käosaar. “Pigem oli soov takistada Põltsamaa nimetuse ka-

sutamist juustudel, mis on Tartumaal või Leedus või ma ei oska täpselt öelda, kus need toodetud on.”

Käosaare sõnul poleks mingit probleemi, kui mõni Epiima konkurent tuleks ja asuks samanimelise juustu tootma Põltsamaal. Tingimuseks on vaid, et juustud oleks ühesuguse maitsega ning kvaliteedilt stabiilsed.

Käosaare büroo kaudu on registreeritud kolm Eesti geotähist viiest: kaks Põltsamaad ja Saaremaa. Põltsamaa geotähi-

sed, millest teist omab Põltsamaa Felix, kuuluvad erinevatesse kaubagruppidesse. Saaremaa geotähist registreeris Saaremaa Liha- ja Piimatööstus. Geotähistega sundis Saaremaa LPT Estover-Kaubandust oma Leedus toodetud Saaremaa juustud turult ära korjama. Lisaks on geotähist registreeritud Võru juustule ning Värska veele.

Põltsamaa Meierei Juustutööstuse OÜ omanik Ago Teder ütles, et pole veel saanud teadet geotähistega Põltsamaa registreerimisest Epiima nimele. “Oleme kogu oma tegevuse ajal, nii enne kui praegu, täitnud seadust ning täidame ka tulevikus,” märkis Teder Põltsamaa Meierei Juustutööstuse OÜ tegevuse kohta.

Ago Teder on suurima juustuhulgimüüja Estover-Kaubanduse OÜ üks omanikest. Koos temaga kuuluvad Estoveri nõukokku Heli ja Ago Enok ning Triin Nurm.

Epiim teatas eile, et annab konkurentidele võimaluse laotühjaks müüa ja toob seejärel turule uue juustu nimega Põltsamaa Originaal.

Esma Auto

AS Esma Auto
Õnnitleme
10. aastapäeva puhul!

Äripäev

KONKURSS ■ Eesti Posti juhi kohale kandideerib üle poolesaja inimese

Vakantne Eesti Posti juhi koht ahvatleb suurfirmade endisi liidreid

Augusti keskel tühjaks jäänud Eesti Posti juhi koht ahvatleb mitme suurettevõtte endisi liidreid, kes on sunnitud võistlema rohkem kui poolesaja kandidaadiga.

Kristiina Randmaa

kristiina.randmaa@aripaev.ee

Kuigi Eesti Post ei avalda praegu konkursil esimese sõela läbijate nimesid, tunnistasid oma salasoovi endine Kreenholmi juht Meelis Virkebau ja äsja Kesko Foodi juhatuse esimehe kohalt lahkunud Gunnar Kobin, samuti osaleb konkursil möödunud aastal Tallinna Kaubamaja juhi kohalt vabaks saanud Toomas Tamsar.

“Kui otsus tehakse professionaalsel tasemel, siis usun, et minu kogemustepagas on selline, mis peaks sobima,” ütles Gunnar Kobin. “Poliitilise lähemise korral pole ma oma edus nii kindel,” lisas ta.

Kobini sõnul ahvatleb teda Eesti Posti juhiks saama perspektiiv kujundada ettevõtte suurimaks kohalikuks logistikat ettevõtteks. Kui Keskost lahkumist põhjendas Kobin tegevjuhi liiga kitsa rolliga, mis nõudis

Gunnar Kobin – endine Kesko Foodi juhatuse esimees.

Foto: Sven Tupits

Meelis Virkebau – endine Kreenholmi Valduse juhatuse esimees.

Foto: Raul Mee

Toomas Tamsar – endine Tallinna Kaubamaja juhatuse esimees.

Foto: Julia-Maria Linna

funktsionaalset juhtimist, siis Eesti Post motiveerib teda vastutusega ettevõtte arengu eest.

Praegu Eesti Tööandjate Liidu tegevdirektori ametis olev, kuid veel jaanuaris Kreenholmi juhtinud Meelis Virkebau ütles, et ka teda võib uues ametis logistika. Lisaks tahab ta Eesti Posti juhiks saada sellepärast, et oskab end suurettevõttes kõige paremini rakendada. “Olen viimased 17 aastat olnud seotud suurettevõtete

juhtimisega.” Kreenholmi juhatuse esimehe kohalt astus Meelis Virkebau tagasi põhjusel, et läks vastuollu Rootsi omanikega, kes nägid Kreenholmi arengut erineval viisil kui tema.

Erinevalt Kobinist ütles Virkebau, et näeb Eesti Posti juhi ametikoha pärast tugevat rebitmist. “Usun, et võin olla väljavalitu, kuid on väga inimlik, kui väljapraakimisel olen solvunud,” naeris ta.

Samuti Eesti Posti juhiks

kandideeriv Pärnu Konverent-side juhatuse esimees Toomas Tamsar ütles, et Eestis on vähe nii tõsiseid ja suuri asju kui Eesti Posti juhtimine. “Seega – väljakutse. Tõsised juhid tahavad elus teha tõsiseid ja enamik neist ka suuri asju,” lisas ta. Tamsari eelmine töökoht oli Tallinna Kaubamaja juhi amet, kust ta möödunud aasta jaanuaris vabastati.

Kokku tahab Eesti Posti juhiks saada 56 inimest, kellele

on muu hulgas ette seatud kõrghariduse ja viieaastase tippjuhi kogemuse nõue.

“On väga tugevaid ja heade juhtimisvõimetega kandidaate,” ütles Eesti Posti nõukogu esimees Jüri Ehasalu, kes koos viie teise nõukogu liikmega valib uue juhatuse esimehe.

Ehasalu sõnul on uue juhi palk ja muud hüved täielikult kokkuleppe küsimus. Siiski ei taha nõukogu ettevõtte tegevulusid suurendada.

Gunnar Kobin pidas augusti alguses juhatuse esimehe kohalt lahkunud Alo Streimanni 58 800 kroonist palka pigem keskmiselt väikseks sissetulekuks. “Tegu on nii suure ettevõttega. Minu sissetulek Keskos oli suurem,” ütles ta.

Homme valib Eesti Posti nõukogu kandidaatide seast välja need, kes saavad edasi vestlusvooru. Eesti Posti uus juht peaks selguma hiljemalt 15. oktoobriks.

Enamik MUKi töötajaid jäi avalikustamata

Maksuamet avalikustas oma koduleheküljel küll töötajate nimesid, nagu suvel lubas, kuid tegi seda valikuliselt, jättes näiteks ka paljud maksupettuste uurimise grupi töötajad saladuseks.

Anne Oja

anne.oja@aripaev.ee

Endiselt on saladuses ligi 70 maksuameti töötaja andmed, sest avaldatu põhjal töötab maksuameti vaid 1092 töötajat. Just nii mitme isiku kontakttelefonid, e-posti aadressid ja ametijuhendi võib maksuameti koduleheküljel paikneva otsingumootoriga leida.

Maksupettuste uurimise keskus (MUK) on otsingumootori andmetel vaid üheksa töötajat, ehkki alles 14. augustil teatas maksuamet Äripäevale, et seal on 58 töötajat ja ametkonnas kokku 1164 inimest.

Maksuamet põhjendab töötajate andmete valikulist avaldamist vajadusega jälitustegevusega seotud ametnike turvalisuse järele.

Avalikustatud üheksa töötajat kuuluvad juhtkonda või juhivad osakondi, mis tagab maksuameti sõnul sisulise informatsiooni andmise maksumaksjale.

“Mis puudutab jälitusametkonna töötajate andmete avalikustamist üldisemalt, siis siin on meil tegemist kahe seaduse vastuoluga,” selgitas MUKi juht Enriko Aav. “Ühelt poolt nõuab avaliku teabe seadus teenistujate andmete avaldamist. Teisalt kehtib jälitustegevuse seadus, mis annab jälitusametkonnale õiguse asutada konspiratsioonivõtteid, mis võimaldavad varjata jälitustegevuses osalejaid ja kohustab jälitusametkonda kaitsma jälitustegevuses osalevaid või osalenuid ja selleks kaasatud või kaasatud olnud isikuid.”

Tark loeb alati ka väikest teksti

“SEB Grupp” meie logos on küll väikeses kirjas, kuid peidab endas suuri võimalusi. 150-aastase ajalooga SEB on Põhjamaade suurpank, mis tegutseb 14 Euroopa riigis. SEB Kesk- ja Ida-Euroopa turgude investeerimisalane kompetentsikeskus asub aga Ühispangas.

See tähendab, et Teie ettevõtte ja ka isiklikud võimalused investeringute haldamises ja muudes rahaasjades ulatuvad üle kogu Euroopa. Ja parimaid nende seast aitavad Teil välja valida kogenud kliendihaldurid siinsamas, kodus Ühispangas. Tere tulemast!

SEB

Tel: (0) 66 55 100 | www.eyp.ee

EESTI ÜHISPANK
SEB Grupp

LENNUNDUS ■ SAS jätab pardamenüüsse vaid hommikueined ja joogid

SASi juht: me ei ole suutäis Lufthansale

Ida-Euroopa strateegia on Estonian Airis 49% osaluse ostnud Skandinaavia lennufirma retsept, mis võimaldab SASil iseseisvaks jääda, ütles SASi juht Jörgen Lindegaard Rootsi majanduslehele Dagens Industri antud intervjuus.

Sirje Rank

sirje.rank@aripaev.ee

Vahetult enne intervjuud teatasid Prantsuse Air France ja Hollandi KLM ühinemisest Euroopa suurimaks lennufirmaks. See süttas spekulatsioonid järgmistest võimalikest liitudest, nagu SASi ülevõtmisest Saksa Lufthansa poolt.

“Me ei ole suutäis Lufthansale. Need, kes nii mõtlevad, ei anna endale aru, kui suur SAS tegelikult on,” ütles Lindegaard. “Meil on oma koht Euroopa kaardil.” Firmsal on üle 300 lennuki ehk peaaegu niisama palju kui Lufthansal ning aastast reisib SASiga ca 33 miljonit reisijat.

SAS võtab suuna Balti riikide ja Ida-Euroopa turule. Kaks nädalat tagasi omandas SAS Taani Maersk Airi 49% osaluse Estonian Airis ning tehingu tingimuste hulka kuulub optsoon edaspidi osaluse suurendamiseks.

“Ülejäänud Euroopa, Põhja- ja Ida-Euroopa, kus British Airways, Air France ega Lufthansa pole tugevalt esindatud, on liiga suur, et üks lennukompanii kogu turu katta jõuaks.” SASi juht näeb 100 miljoni elanikuga turgu, mis praegusel

A

hetkel ei tundu olevat suurte lennufirmade prioriteetide hulgas. SAS peab läbirääkimisi ka Venemaa võimudega maandumisõiguste lisamiseks.

Juba mõnda aega on müügis olnud Air Lithuania ja Poola LOT. Jörgen Lindegaardi sõnul

on SAS huvitatud, kui “tingimused on sobivad”.

Lindegaardi sõnul teeb Balti riigid eriti huvitavaks ühinemine Euroopa Liiduga. Lennuühenduse järele on suur vajadus, sest maanteed ja muu infrastruktuur on kehvast korras.

“Arvestades meie geograafilist positsiooni ja koduturгу on SAS kindlasti neljandaks alternatiiviks Euroopa lennukaardil.”

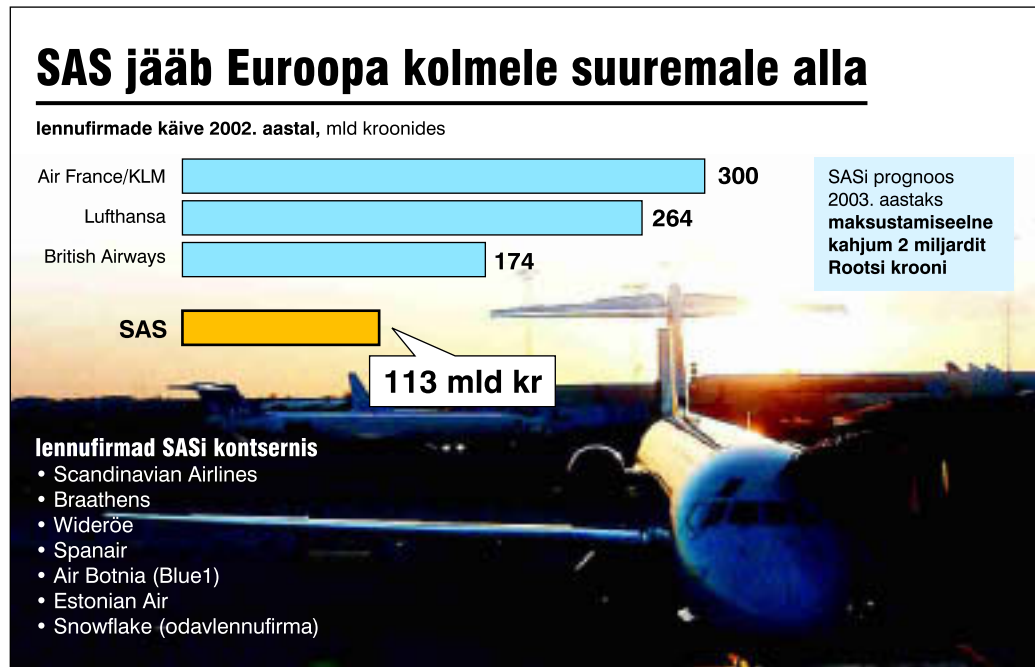
siooni ja koduturгу on SAS kindlasti neljandaks alternatiiviks Euroopa lennukaardil,” ütles Lindegaard, viidates spekulatsioonidele, et perspektiivis suudab turule alles jääda vaid kolm firmat – Air France, British Airways ja Lufthansa. “See aga on mõeldav vaid siis, kui me kasumit teenime. Seni, kuni me kahjumeid järele lohistame, ei ole ei minu ega teiste visioonid kuigivõrd huvitavad.”

Praegu on käimas SASi ajaloos suurimad ümberkorraldused. Need kestavad aastani 2005 ning peaks tooma kokkuhoiu ca 13–14 miljardit Rootsi krooni. Koondada on kavas

dest hoiduv ettevõtte tudengimessil Lidli sealseid karjäärivõimalusi üldiselt. Eeldatavalt saab peagi täis esimeste eestlaste kaheaastane väljaõpe Lidlis.

Eile avaldatud uued lehekuulutused viitavad Lidli järgmisele etapile laienemises siinsele turule – nimelt otsib ettevõtte nii kinnisvara- kui ka ehitusprojekti juhti. Lisaks otsib Lidli ka sekretär-asjaajajat oma siinsesse kontorisse.

Seni on Lidlit Eestis esinda-

SASi juht Jörgen Lindegaard kummutab spekulatsioonid firma ülevõtmise kohta.

Foto: All Over Press

umbes 6000 töötajat. Aastast 2001, mil Lindegaard SASi tuli, on jäigas struktuuris palju muutunud. Lindegaardi sõnul ei olnud enam kuigi suurt vastuseisu, kui firma teatas piletikäitlemise üleviimisest Indiasse. See säästab lennufirmale aastast 85 miljonit Rootsi krooni, tähendades Kopenhaagenis 170 töökoha kadumist.

SAS alandab hindu

■ Sellest kuust alandab Skandinaavia lennukompanii 20% võrra äriklassi piletihindu riigisisestel lendudel ning Oslo ja Kopenhaageni vahelistel liinidel.

Põhjuseks kasvanud konkurents ning soov tagasi võita kaotatud turuosa.

Samuti läheb rohkem müüki odavaid ühe otsa pileteid, mida saab välja osta päev enne väljalendu ning mis kehtivad kogu Põhjas.

Esimesed lennud uute hindadega toimuvad 26. oktoobril, hindu alandavad ka SASi kontserni kuuluvad Wideröe ja Braathens.

Pileti hindu surub alla nii SASi enese odavlennufirma Snowflake kui ka muutunud konkurent-sipilt. Esimesel poolaastal on SASi tulu ühe istekoha pealt kahanenud 12%.

Oktoobri lõpust hakkab mitmetel Rootsis sise-liinidel ning Stockholmi ja Oslo vahel lendama ka Finnairile kuuluv odavlennufirma Nordic Air-link, järke ootab liin Stockholmi ja Kopenhaageni vahel. Nordic Airlink lubab hindu, mis on vähemalt 30% madalamad SASi kõige madalamatest hindadest.

Ühendus Põhjala pealinnade vahel on pikka aega olnud SASi monopol.

SAS ise teatab pressiteates, et ei plaani muuta odavlennufirmaks, sest pakub lisaväärtust, mille eest kliendid on valmis rohkem maksma. Firma peab silmas tihedamat graafikut, soodsa- maid väljalennuaegu jms. Samas kärebib SAS järsult menüüd – lennuki pardal pakutavast toidust jäävad alles vaid hommikueined ning külmad ja kuumad joogid.

Kõik tegevusalad kontsernis vaadatakse üle ning mis ei ole põhitegevusega seotud või neelab liiga palju ressursse, riskib kärbitud saada. Müüginimekirja tipus on praegu Scandinavian IT-Group ja peakontor Frösundavikis. Esmaspäeval läks peamaja Kopenhaagenis.

Lindegaardi sõnul on SAS põhjast läbi. Teise kvartali ka-

sum – 87 miljardit Rootsi krooni – näitab aga, et ehkki asjad liiguvad õiges suunas, toibub turg aeglaselt.

“Valmisolek lennureiside eest maksta on järsult vähenenud,” ütles Lindegaard. “Pikka aega võtsime liiga kõrget hinda. Nüüd on kätte jõudnud n-ö tagasimaksmise aeg (pay back time),” ütles Lindegaard.

Lidl otsib ehitus- ja kinnisvaraprojekti juhti

Mullu kauplusejuhte värvanud Lidl tegi Eestis järgmise konkreetse samm, asudes otsima juhti siinsele ehitus- ja kinnisvaraprojektile.

Umbes poolteist aastat tagasi asus agressiivselt nii Ida- kui ka Põhja-Euroopas laienev Saksa discounter-kett Lidl siinmail lehekuulutuste abil otsima juhtivtöötajaid oma plaanitavates kauplustesse, samuti tutvustas igasugustest kommentaari-

nud konsultatsioonifirma Rödl & Partner, registreerides mullu ärinimed Lidl Eesti OÜ ja Lidl Holding Eesti OÜ. Samuti on Lidl patendibüroo kaudu Eestis registreerinud üle 200 endale kuuluva kaubamärgi, menetluses on sõnamärk lidl.ee ja käimas kaubamärgivaidlus Säästumarketi omaniku Keskoga sini-puna-kollase Lidli logo registreerimise asjus. See on patendiameti apellatsioonikomisjonis arutlusel heal juhul sel sügisel.

Mitmed Taani omavalitsused kaebavad Põhjamaadesse laieneva Lidli peale, kes omavalitsuste ehitusplaanide eirates ostab üles eramajade krunte. Taani ajaleht Berlingske Tidende kirjutas Kopenhaageni eeslinnadest, kus Lidl on teinud majaomanikele priske pakumise müüa oma eramud ja krunnid, et saada maad kaupluste avamiseks. Seda kõike omavalitsuste seljataga ja olemasolevaid detailplaneeringuid eirates.

“Meil ei ole midagi Lidli vastu, kuid see ei kõlba, et nad ei pea kinni seadustest ja reeglitest, mis kehtivad kõigile teistele kauplustele. Kohalik kaupmees peab laienemiseks luba taotlema – Lidl ostab aga krunnid üles, sest neil on suure kontsernina nii palju võimu ja raha, et siis omavalitsused detailplaneeringu tagantjärele Lidli huvides ümber teeks,” ütles Jan Jörgensen, Lidli kohaliku konkurendi De Samvirkende Bökmänd advokaat. ÄP Online

“Meil ei ole midagi Lidli vastu, kuid see ei kõlba, et nad ei pea kinni seadustest ja reeglitest, mis kehtivad kõigile teistele kauplustele. Kohalik kaupmees peab laienemiseks luba taotlema – Lidl ostab aga krunnid üles, sest neil on suure kontsernina nii palju võimu ja raha, et siis omavalitsused detailplaneeringu tagantjärele Lidli huvides ümber teeks,” ütles Jan Jörgensen, Lidli kohaliku konkurendi De Samvirkende Bökmänd advokaat. ÄP Online

Äripäev
online

Rootsi maksustab ettevõtjaid Soomest ahnemalt

Rootsi maksustab ettevõtjaid palju kõvemini kui Soome, mille ettevõtjad pääsevad Soomes plaanitud maksukärbete järel 1,2 mld euro võrra kergemalt.

Kauppalehti kirjutas, et Rootsi ettevõtjate organisatsiooni Svenskt Näringsliv maksueksperdi Krister Anderssoni arvestuste järgi on vahe omandimaksust (449 miljonit eurot), väikeste ja keskmise suurusega firmade maksustamisest (225 miljonit eurot), kapitalimaksumisest (Soomes kavandatud muudatuste järel 337 miljonit eurot) ning parandi ja kinkemaksudest (225 miljonit eurot). Arve pole korrigeeritud ei SKT ega ettevõtjate arvuga.

Laevareisijaid Soome ja Eesti vahel vähem

Esimesel poolaastal on laevareisijate hulk Soome ja Eesti vahel vähenenud 5,3% võrreldes viimase aasta sama perioodiga.

See tähendab reisijate hulga vähenemist enam kui 222 000 inimese võrra, kirjutab Kauppalehti.

Britid kulutavad poole vabast rahast vägijookidele

Pool brittide poolt kodust väljas kulutatavast rahast kulub napsitamisele, näitab kompanii Mintel tehtud meelelahutusäri uurimus.

2002. aastal kulutasid britid selleks 17,5 mld naela ehk ligi 400 mld krooni – st poole rohkem kui kino, muusika, teatri ja loteriide peale kokku.

Siinjuures selgub, et britid on palju vähem hakanud ööklubisid külastama. Möödunud aasta ööklubide käive oli 1,7 mld naela võrreldes rekordilise 1998. aasta 2,2 mld naelaga. Üha populaarsemaks muutuvad aga ka kasiinod, mille käive eelmisel aastal oli 7,4 mld naela.

Primorsk saab kolm uut naftaterminali

Kolm Vene naftagitanti alustavad lähiajal oma naftaterminalide ehitamist Primorski sadamasse.

Transnefteprodukt investib võrguväljaande Nefti Kapital andmeil oma terminali 5 miljardit krooni. Rosneft ja Surgutneftegaz ehitavad kaks terminali, ühe kergete ja ühe raskete naftasaaduste käitlemiseks.

Hiljuti kiideti Venemaal heaks 670 mln dollari suurune raudteesse investeerimise programm, mille järgi arendatakse aastaks 2010 Vene sadamatele välja tase- mel raudteevõrk.

JÄÄTMEMAKS ■ Maksu suuruseks on kavandatud kuni 20% prügiveo teenustasust

Prügivedajad võivad saada maksukogumise lisakohustuse

Uue jäätmeseaduse kohaselt hakkavad kohaliku maksuna kehtestatavat jäätmemaksu koguma prügivedajad.

Peeter Raidla

peeter.raidla@aripaev.ee

Eesti jäätmekäitlejate liidu juhatuse esimees, OÜ Cleanaway Keila nõukogu esimees Taidus Aave avaldas imetust, et just jäätmedejad peavad hakkama inimestelt jäätmemaksu koguma.

“See peaks välja nägema nii, et meie võtame oma klientidelt raha ja kanname siis jäätmemaksu osa kohaliku omavalitsuse arvele,” rääkis Aave. “Me peaksime muutuma omamoodi maksuhalduriks. Niisuguse situatsiooni tekkimine on aga ebanormaalne.”

Aave arvates oleks mõistlik kehtestada kohaliku maksu asemel pigem riiklik jäätmemaks, nagu näiteks Saksamaal. Sel juhul oleks tegu ühtse maksuga, mida korjab maksuamet. Kui aga anda selle kehtestamise õigus kohalikele omavalitsustele, siis võivad maksumäärad erinevaks kujuneda.

Riigikogu menetluses oleva seaduseelnõu rakendussätete kohaselt peab kohalik omavalitsus korraldama olmejäätmete kogumiseks konkursi. Omavalitsuse territooriumil hakkab jäätmeid koguma üks, konkursi võitnud firma, tema ülesandeks jääks siis ka maksu kogumine.

Keskonnaministeeriumi

Jöelähtme prügila järelsorteerija eraldab plasttaara plekkpurkidest.

Foto: Raul Mee

jäätmeosakonna spetsialist Kaili Kuusk ütles, et jäätmemaksu suurus oleneb kohaliku omavalitsuse tahtest. Võimalus on kehtestada maksuks maksmakselt kuni 20 protsenti prügiveo teenustasust, kuid on võimalus ka seda maksu üldse mitte kehtestada.

Kui jäätmeseadus praeguse eelnõu alusel vastu võetakse, siis saab jäätmemaksu kehtestada alates 1. aprillist 2004.

Riigikogu keskkonnakomisjoni esimees Jürgen Ligi tunnistas, et eelnõus on toepoo-

lest üks veider konks – prügikogujast saab ka maksukoguja – ning et see on pannud tedagi imestama.

Ligi arvas siiski, et jäätmemaksu ei tule. Tema sõnul peaks prügiveo teenustasu katma kõik selle veoga seotud kulutused.

“Poliitiline tahe jäätmemaksu tuleku takistamiseks on olemas,” tõdes Ligi. “Muidugi ei saa välistada, et eelnõu koostanud spetsialistid ei taha sellega leppida. Otsustab aga ikkagi seadusandja ehk siis meie.”

Vanad rehvid tuleb tükeldada

Jäätmeseaduse eelnõu kohaselt ei tohi prügilad alates 1. aprillist 2004 enam vastu võtta tükeldamata kasutatud rehve. Juulis 2006 aga pannakse ladestamiseks ka tükeldatud rehvidele.

Tegelikult kehtib see kord juba 2001. aastal kinnitatud keskkonnaministri määrusega. Seega juba praegu tohivad prügilad vanu rehve vaid ladustada. Oodatakse tükeldusmasinat, kust need seejärel läbi lastakse.

Keskonnaministeeriumi jäätmeosakonna spetsialist Ur-

mas Maivel ütles, et rehviit on korraldanud vajaliku seadme pakkumiseks hanke. Purusti hinnaks kujuneb Maiveli sõnul 7–10 miljonit krooni. Ta pidas loogiliseks, et seadme hankimist toetab rahaliselt ka keskkonnainvesteeringute keskus.

Rehviitide juhatuse liige Urmas Nikolai ütles, et nende korraldatud konkursi mõte on leida parim lahendus kasutatud rehvide rakendamisele. Pakkumised on laekunud, tulemustest võib kõnelda novembris.

“Rehviitide liikmed soovivad tegelda üksnes uute rehvide

müügiga,” tõdes Nikolai. “Konkursi võitja rolliks ongi garanteerida, et rehvimüüjad saaksid täita tootja vastutusest tulenevat kohustust ohtlike jäätmete kõrvaldamisel. Korraldame vähempakkumise, sest vanade rehvide käitlemise kulud hakkavad ju lisanduma uute rehvide hinnale. Samas peame vaatamata ka seda, mida nende tükeldatud rehvidega edasi tehakse. Kui selgub, et ükski pakkumine meile ei sobi, kasvab rehviit ise vajaliku tehnoloogia ja seadmed muretseda.”

ÄP

Linnahall jäi esimesel katsel müümata

150 miljoni kroonise alghinnaga müüki pandud Tallinna linnahallile ei laekunud tähtjaks ühtegi ostupakkumist.

“Ilmselt on ka kinnisvaraäri-
mehed lehti lugenud ning loodavad, et justkui eelarveraskus-

tes linn laseb hinna alla,” vahendas Raepress Tallinna linna peaa ülesandeid täitva Toomas Vitsuti sõnu. “Linn pole aga seni kinnisvara hädakorras müünud ning me pole sundviskes ka praegu.”

Linnahalli pakkumiste alghind oli 150 miljonit krooni, Vitsuti sõnul paneb linn objekti taas müüki sama alghinnaga.

Tallinna tänavuses varamüügiplaanis on linnahall kõige kallim müügiobjekt.

ÄP Online

Prügi peab olema sorteeritud

Uue jäätmeseaduse kohaselt peab prügi olema enne prügilasse ladestamist sorteeritud. Seda enam, kui jõustub praegu kavandamisel olev uus pakendiseadus, mis näeb ette kogu aktsiisiga maksustava pakendi eraldamise muudest jäätmetest. Kui kõik kulgeb plaanide kohaselt, hakkab see nõue ilmselt kehtima 1. jaanuaril 2005.

Et praegu on Eestis vaid üks jäätmete sorteerimise tehas, mis üksi ei suuda kohe kindlasti kogu prügi sorteerida, tekib küsimus, kes seda siis teeb.

OÜ Cleanaway Keila nõukogu esimees Taidus Aave avaldas arvamust, et lääne maailmale omane teadlikkus jõuab Eesti peredesse kõige paremal juhul 30 aasta pärast. Plastpudelid, klaas- ja metalltaara läheb koos muu prahiga otse prügilasse, kus see Aave väitel ka praegu ikkagi välja sorteeritakse.

Keskonnaministeeriumi jäätmeosakonna nõunik Helle Haljak lükkas ümber kuuldu-
sed pakendiaktsiisi laienemisest ka piima- ja mahlapaksidele. Seni on pakendiaktsiisiga maksustatud alkoholsete ja karastusjookide taara. Haljak tõdes, et koalitsioonilepingus on pakendiaktsiisi laienemine kirjas, ent tänase seisuga mingeid konkreetseid ettepanekuid pole veel tehtud.

ÄP

Just nagu Teile loodud!

Oma eesmärkide saavutamiseks kasutage parimaid vahendeid.

Parim töövahend on arvuti,
millele on eel-installeeritud
Microsoft Office XP SBE.
Sisaldab kõiki vajalikke programme:
Word, Excel, Outlook, Publisher.

Kuni 31. oktoober – eriti meelitava hinnaga.

Koos kingitusega!

Ostke arvuti, milles on
Microsoft Office XP SBE.
Täitke kaupluses loteriipilet.

Osalege auhindade loosimises!

tasku PC

USB mälukaart

K - Arvutisalong®
www.k-arvutisalong.ee

Tallinn:
Gonsiori 14, tel (0) 661 3085
Rocca al Mare Kaubanduskeskus,
Paldiski mnt 102, tel (0) 665 9117
Kristiine, Endla 45, tel (0) 665 0591
Mustamäe tee 33, tel (0) 656 3445
Sõpruse pst 237/239, tel (0) 654 5385
Mustamäe Kaubanduskeskus,
Tammisaare tee 116,
tel (0) 697 9839
Torupilli Selver, Vesivärava 37,
tel (0) 676 6822
Sikupilli Kaubanduskeskus,
Tartu mnt 87, tel (0) 633 2949
Järve Kaubanduskeskus,
Pärnu mnt 234/238, tel (0) 614 0369
Mustamäe tee 44a, tel (0) 655 9554

Viljandi:
Männimäe Selver, Riia mnt 35,
tel (043) 44 977

Jõhvi:
Kaubanduskeskus Tsentraal,
Keskväljak 4, tel (033) 70 291

Pärnu:
Mai Selver, Papiiniidu 42,
tel (044) 55 648

Äriklientuuri osakond:
Mustamäe tee 33, tel (0) 656 6909

Hooldus:
Mustamäe tee 44a, tel (0) 655 9554
www.k-arvutisalong.ee

Tartu:
Akademia 4, tel (07) 420 027

MIKROMAAILM
arvutikauplused

Tallinna kauplus
Peterburi tee 44, tel (0) 601 0000

Tartu kauplus
Lembitu 2, tel (07) 441 141

Narva kauplus
Energia 1, tel (035) 60 245

Viljandi kauplus
Turu 6, tel (043) 33 122

Rakvere kauplus
Tallinna 1, tel (032) 23 456

Rakvere "Mängumaailm"
Laada 27b, tel (032) 25 410

Jõhvi kauplus
Narva mnt 5, tel (033) 56 253

Pärnu kauplus
Vanapargi 1 tel (044) 33 141

Mustamäe Keskus Mikromaailma kauplus
A.H Tammisaare tee 116, tel (0) 697 9811

LOTerii tulemused internetis alates 17. novembrist, www.microsoft.ee.

Riigiamet oli hüppelauaks Tallinki

nimi	töökoht aktsiate soetamisel/hiljem	aktsiate arv	osalus, %	aktsiapaki hind 82kr aktsiahinnaga (kroonides)
rahandusministeerium				
Lemme Asi	rahanduspoliitika osakond/	2 000	0,01	164 000
	Hansatee personalikeskuse juhataja			
Meelis Asi	rahanduspoliitika osakond/	41 072	0,18	3 367 904
(läbi Trigoner OÜ)	Hansatee finantsjuht			
Meelis Asi (läbi Meelis Asi Konsultatsioonid ASi)		92 400	0,41	7 576 800
Meelis Asi (läbi Compo Investeeringud OÜ)		1 666	0,01	136 612
Vaido Uiho	riigieelarve osakond/Hansatee	6 000	0,03	492 000
Teet Jõerüüt	haldusosakond/Hansatee	4 000	0,02	328 000
Marge Lepp	riigikassa osakond/Hansatee*	560	0,00	45 920
Mare Puusaag	juriidiline osakond/Hansatee	6 500	0,03	533 000
Üllar Tali	rahapoliitika osakond/Hansatee	12 400	0,06	1 016 800
Andres Hunt	maksupoliitika osakond	20 000	0,09	1 640 000
Andres Hunt (läbi Kümnis Konsultatsioonid OÜ)		13 400	0,06	1 098 800
Viljar Jaamu	rahapoliitika osakond/Hansatee	86 000	0,38	7 052 000
Taivo Kivistik	juriidilise osakonna juhataja/	55 000	0,25	4 510 000
	Hansatee			
Enn Pant	rahandusministeerium/	120 000	0,54	9 840 000
	Hansatee juhatuse esimees			
Eve Pant	AS Infortar (Tallinki omanikfirma) juh.	30 700	0,14	2 517 400
(Enn Pandi õde)				
Enn Pant, Kalev Järvelill (läbi Infortar ASi)		15 271 202	68,18	1 252 238 564
Ingrid Preeks	rahandusministeerium/Hansatee	20 000	0,09	1 640 000
Ants Noot	rahandusministeerium/	336	0,00	27 552
(läbi Finaxer ASi**)	Hansatee Finants			

maksuamet

Kalev Järvelill	peadirektor/Tallinki peadirektor	79 800	0,36	6 543 600
Merje Järvelill		1 000	0,00	82 000
(Kalev Järvelille abikaasa)				
Aivar Sõerd	rahandusministeerium/	10 000	0,04	820 000
	maksuameti endine peadirektor			
Paul Noorkõiv	infotehnoloogia osakond	2 000	0,01	164 000

Ühispank

Ain Hanschmidt	president	69 400	0,31	5 690 800
Nils Koik	Haapsalu kontori juht	114 800	0,51	9 413 600
Sirje Astel	Haapsalu kontor	300	0,00	24 600
Alvar Jaamu	Ühispanga Fondijuhi juhataja/	800	0,00	65 600
	väärtpaberiinspektsiooni peadirektori asetäitja			
Livia Toomik	jurist	10 000	0,04	820 000
Ühispanga Kasvufond		10 000	0,04	820 000
Ühispanga Varahalduse AS		12 120	0,05	993 840

välisministeerium

Kalle Kuusik	osakonna direktor/	38 463	0,17	3 153 966
	Viimsi tervisekeskuse juht			
Jaanus Rootsi	maksuamet juriidiline osakond/	1 000	0,00	82 000
	Peterburi peakonsulaadi konsul			

laevandusäridega seotud inimesed*

Malle Aleksius	Hansatee	1 000	0,00	82 000
Vahur Ausmees	kapten	2 000	0,01	164 000
Rein Erlach	kapten	6 500	0,03	533 000
Tanel Hinno	Laiu Liinid	1 000	0,00	82 000
Ülo Kollo	kapten	71 000	0,32	5 822 000
Tarmo Kebbinau	Tallink	2 000	0,01	164 000
Roland Lemendik	kapten	500	0,00	41 000
Hiid Lepalaan	klassifitseerimisühing Bureau Veritas	2 500	0,01	205 000
Tiina Mander	Hansatee	500	0,00	41 000
Tarmo Oajmets	Estonian Maritime Board	5 000	0,02	410 000
Margit Peitel	Tallink	2 500	0,01	205 000
Jaan Toots	Hansatee/	10 000	0,04	820 000
	Tallinna Sadam			
Toivo Ninnas	Eesti Merelaevandus	1 000	0,00	82 000
Toivo Ninnas (läbi OÜ Tekali)		50 000	0,22	4 107 000

avaliku elu tegelased, suurettevõtete juhid

Andres Lipstok		13 000	0,06	1 066 000
Enn Veskimägi		20 000	0,09	1 640 000
Neinar Seli (läbi ASi Rondam)		160 000	0,71	13 120 000

*kinnitamata andmetel, **firma likvideerimisel

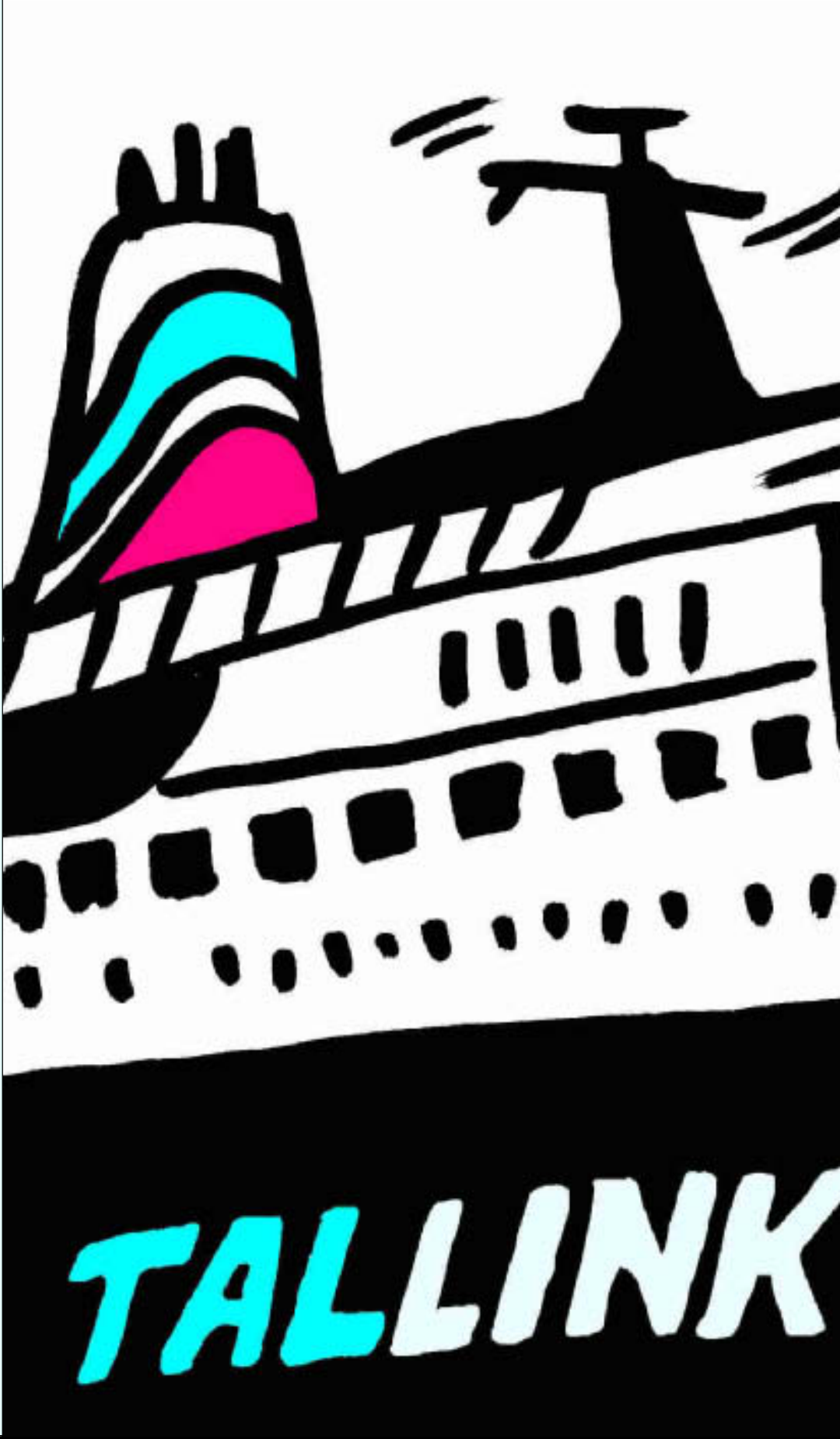
Allikas: Äripäev

Ametnikud

Silva
Männik
silva.mannik@aripaev.ee

Börsile pürgiva Tallinki väike-aktsionäride hulgas on arvukalt riigiametnikke, kes kunagi firmaga seotud sõpruskonnana aktsiaid omandades on nüüdseks oma investeeringu peaaegu kümne-kordistanud.

Tallinki toidul

Laevafirma tegi endised riigiametnikud jõukaks

Ligi 500 miljoni krooni näol maailma suurima finantsinstitutsiooni Citigroupi poolt usalduse ära teeninud laevanduspärl, Tallink Grupi aktsionäride arv küündib umbes 160ni. Paljud neist on osaluse omandanud 1996. aastal, mil ettevõtte oli jõudnud suure kahjumi ja negatiivse omakapitaliga sügavaimasse kriisi. Toonasele, nominaalhinnaga tehtud investeerimisele võivad varsti nulli juurde kirjutada need, kes Hansatee nime kandnud ettevõtte aktsiatele seitse aastat tagasi ligi pääsesid.

Seda, et aktsiate omandajate ring suhteliselt kitsaks jäi, näitab aktsionäride praegune nimekiri. Suur osa Tallinki väikeaktsionäre on Ühispanga ja rahandusministeeriumi taustaga. Täpsemalt 1996. aastal ministeeriumi kantseri kohalt Hansatee juhiks läinud Enn Pandi endised kolleegid ja tutvuskond. Mitmeid väikeaktsionäre on pärit ka

maksuametist, mille direktor Kalev Järvelillest sai Pandi kutsel Hansatee tegevdirektor.

Ettevõtte juhtkond ja väikeaktsionärid ise pajatavad nagu ühest suust loo, kuidas pankrotihuga silmitsi olevasse ettevõttesse mitte keegi investeerida ei julgenud. Julge rinnaga olid üksikud hundid. Näiteks oli üle miljoni kroonine rahasumma välja panna kunagisel välisministeeriumi juhtivtöötajal Kalle Kuusikul, kes infole aktsiate ostmise võimalusest pääses ligi tänu isiklikule tutvusele Hansatee juhtkonnaga.

Eriti julged ei kohkunud tagasi ka aktsiate nimel laenu võtmise ees. Viimast tunnistab näiteks maksuameti hiljutine peadirektor Aivar Sõerd, kes soetas nominaalhinnaga aktsiaid üle 100 000 krooni eest. "Sellel firmal oli, nüüd, kui peale tuli tugev meeskond, suur perspektiiv," põhjendab oma ostu mees, kellele Tallinki peadirektori Ka-

lev Järvelille sõnul pole välistatud ka varsti saabuv tööpakkumine.

Tegelikult võibki 1996. aasta aktsiaemissiooni pidada omalaadi meeskonna moodustamise aktsiooniks, kus aktsiapakkumine võrdus ka tööpakkumisega. Nii leidsid üle kümne rahandusministeeriumist pärit Hansatee värske investorid ennast varsti laevandusfirma leival.

"Ei see olnud siis lihtne investoreid leida," kordab Enn Pant ajas tagasi vaadates. "Raha oli siis kasulikum mujale panna, näiteks börsile. Äripäev kirjutas üle päeva, kuidas Tallink läheb kohe pankrotti." Vaatamata pikale veenmisele oli vaid 4–5 protsenti töötajatest valmis raha oma tööandja aktsiatesse panema, meenutab Pant. Siiski suudeti emissiooniga korjata vaid 400 000 kroonise aktsiakapitaliga ettevõttele ligi 20 miljonit krooni lisaraha, räägib Pant. Ta ei nõustu väitega, et laiemal rin-

gil polnud nendel aegadel Hansatee aktsiatele ligipääsu. 1997. aastal tehti avalik emissioon. Vahetult enne sügisest börsimulli lõhkemist. "See kukkus sisuliselt läbi," lausub Pant.

Ometi leidis neid, kes sel aastal laevandusfirma aktsiates iva nägid.

Ühispanga Haapsalu kontori juht Nils Koik ostis üles laevandusettevõtte töötajad, kes 1997. aastal oma nominaalhinnaga soetatud aktsiaid juba müüma hakkasid. Hinda Koik enda sõnul enam ei mäleta. Koik ei nõustu tituleerima toonast investeerimist metsikuks riskiks, sest ettevõtte oli kahjumist juba välja jõudmas ning tunda oli tugevat perspektiivi. "Koigi sõnul on igati loogiline, et kui finantshiiglasest Citigroup nõustus maksma aktsiaid eest 82,14 krooni, siis umbes sellist hinda peaks väärt olema ka väikeaktsionäri aktsia. "Ja mul on ainult heameel selle üle," lausub ta.

Firma salajase minevikuga

Tallinki eelkäija Hansatee ja eriti tema suuromanik Infortar on läbi aegade olnud Eesti üks saladuslikumaid ettevõtteid. Infortar kasutas veel kuni viimase ajani esitajaaktsiaid. Firma läbipaistmatus sai komistuskiviks 90ndate teisel poolel, mil Hansatee börsile tahtis tulla. Laevafirma aktsionäridena on läbi aegade kahtlustatud mitmeid tuntud poliitikuid, näiteks omaaegset peaministrit Tiit Vähit.

Kui Tallinki juht, tollane rahandusministeeriumi kantser Enn Pant 1996. aastal Tallinki eelkäijasse Hansateesse tööle läks, siis oli firma omakapital tugevalt miinuses ja Pandi ametisse pannud, firmasse miljoneid uputanud Ühispank lubas räbalas seisus ettevõtte jalule aitamise eest mehele kopsakat osalust.

Seejärel lekkis maksuametist informatsioon Hansatee konkurendi ja Tallinna Panga kliendi, mootorlaeva Vana Tallinn omaniku TH Ferries majandusseisu kohta. Tallinna Pank ja TH Ferries ei suutnud saadud loogist toibuda. Hiljem sai Vana Tallinna endale Hansatee ja Ühispank neelas Tallinna Panga.

Ühispanga aktsia kerkis börsil enneolematu kiirusega. Ühispanga aktsiaid ostis hulgi kokku ka Hansatee Grupp, mille omanikud eesotsas Pandiga laenasid omakorda raha Ühispankast. Ühispank oli rõõmus, et fännklubi panka toetab.

Pant investeeris firmasse umbes 10 miljonit krooni, kusjuures suurem osa oli sellest laen Ühispankalt. Veel 2000. aastal oli Tallinki eelkäija Hansatee üks suuremaid kohalikke Ühispanga aktsionäre. Ühispank omakorda oli Hansatee võlausaldaja ja aktsiate müügi korraldaja. Samal ajal üritas Ühispank nõukogu abil kontrollida Tallinna Sadamat, et seeläbi oma Panti juhitavaale firmale suunatud laene kontrollida. ■

Üleval vasakult: Meelis Asi, Ain Hanschmidt, Kalev Järvelill, Taivo Kivistik ja Viljar Jaamu;
all vasakult: Kalle Kuusik, Andres Hunt, Aivar Sõerd, Enn Pant ja Üllar Tali – tuntumad
aktsionärid, kellest enamikul on rahandusministeeriumi taust.

TEHINGUD ■ Notarite töömahtu kasvatab ka maa kinnistamise lõpulejõudmine

Kinnisvarabuum lisab notarile tööd

Soodsate eluase-melaenuintresside tekitatud buum kinnisvaraturul kasvatab ka notarite töömahtu ja teenistust.

Viktoria Korpan

viktoria.korpan@aripaev.ee

A

Iga Eesti notar tõestas tänavu esimese kuue kuuga keskmiselt 120 kinnisaja ostu-müügitehingut rohkem, kui mullu samal ajal ehk 342 tehingut.

"Kinnisvarakäibe elavnemine on ilmne, aga osalt tuleneb maa- ja korterireformi lõpulejõudmisest, senised ehitised-korterid muutuvad kinnistuteks," ütles justiitsministeeriumi notariaadi ja registre talituse juhataja Viljar Peep.

Peep märkis, et kinnisvaraturu elavnemine jaotub regionaalselt väga ebahühtlaselt, tekitades veelgi suuremaid kääre nii notarite sissetulekuis kui ka järjekorra pikkustes.

"Mitmes maakonnalinnas on

raskusi büroode äramajandamisega, aga Tallinnas raskusi soovijate teenindamisega," ütles ta. "Eelmise aasta 13 ja selle aasta 10 uut notarit läksid pea kõik Tallinnasse-Tartusse."

Laenuga kinnisvara ostjate rohkus pani Hansapanka laiendada nende notarite ringi, kellele tehakse pidevat koostööd. "Tallinnas tehakse praegu koostööd 17 notariaga, eelmisel aastal oli neid 5-6 võrra vähem," ütles panga meediasuhete juht Kristiina Tamberg. Selle aasta esimese kaheksa kuuga sõlmis pank klientidega mullusega võrreldes 600 laenulepingut rohkem ehk 5600 lepingut kogusummas 1,8 miljardit krooni.

Vastates küsimusele, kas eelmise aastaga võrreldes on koos töömahuga kasvanud ka tema teenistus, ütles Tallinna notar Anne Saaber: "Võimalik, aga mitte oluliselt." Saaber märkis aga, et ehkki tehingute maht on kasvanud, kulub ühe teh-

gu tõestamisele üha rohkem aega. "Töömaht on kasvanud, aga ka notari töö on läinud järjest põhjalikumaks. Kui varem kulub ühe tehingu tõestamisele pool tundi, siis praegu kulub tund aega," rääkis Saaber.

Viljar Peep ütles, et kuna notariid hakkasid ühele tehingule keskmiselt rohkem aega kulutama ning kuna kinnisvarakäive kasvab jätkuvalt, siis on justiitsministeeriumile allkirjastamiseks esitatud määruse eelnõu, millega notarikohtade arv kasvab 105-le.

"Praegu tehingute arv kasvab küll, aga järgmisel aastal äkki mitte. Suurendame notarite arvu, aga võib-olla ei jätkugi pärast tööd. Loodame, et kinnisvarabuumijärgset madalseisu ei tule," sõnas Notarite koja jurist Eve Strang.

Praegu on täidetud 72 notarikohta, sel nädalal andsid ametivande viis uut notarit ning oktoobris on oodata veel viie notari juurdetulekut.

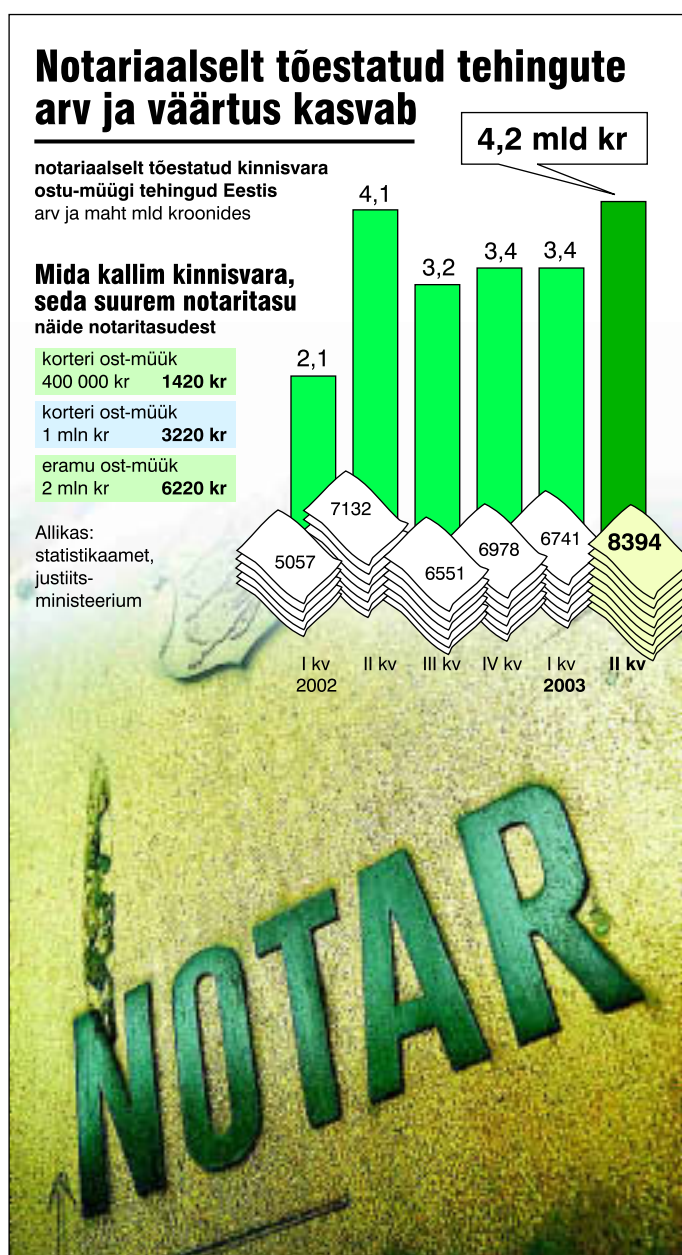
Notariaalselt tõestatud tehingute arv ja väärtus kasvab

notariaalselt tõestatud kinnisvara ostu-müügi tehingud Eestis arv ja maht mld kroonides

Mida kallim kinnisvara, seda suurem notaritasu näide notaritasudest

korteri ost-müük	400 000 kr	1420 kr
korteri ost-müük	1 mln kr	3220 kr
eramu ost-müük	2 mln kr	6220 kr

Allikas: statistikaamet, justiitsministeerium

Äripäev
online

Taavi Veskimägi võib ametivande anda esmaspäeval

Rahandusministeeriumi andmetel annab uueks rahandusministriks saav Taavi Veskimägi Riigikogu ees ametivande tõenäoliselt esmaspäeval.

Taavi Veskimägi ministriks määramine sõltub sellest, millal president peaministri taotluse rahuldab. Taavi Veskimägi esitas ühtlasi avalduse Eesti Posti ja Tallinna Sadama nõukogust lahkumiseks.

Ühispank kogus septembris 12,1 mln krooni preemiaid

Ühispanka Elukindlustus kogus septembris 12,1 miljonit krooni kindlustuspreemiaid.

Kolmandas kvartalis kogus selts kokku 41,5 miljonit krooni, võrrelduna eelmise aasta sama perioodiga on kasv 84 protsenti.

Aasta algusest on Ühispanka Elukindlustus kogunud 96,6 miljonit krooni kindlustuspreemiaid.

Hüvitisi väljastas Ühispanka Elukindlustus septembri jooksul ligikaudu 1,2 miljonit krooni, kokku on hüvitisi väljastatud käesoleval aastal 10,3 miljonit krooni.

vali olulisem

Äripäev

Sisestage Teid huvitavad märksõnad aadressil www.aripaev.ee/teavitaja.
 Märksõna(de) ilmulisel Äripäev Online'is saate automaatselt uudise esimese lõigu oma mobiiltelefonile.
 Teate hind on 2 krooni. Soovi korral võimalik tellida pikk uudis (sisaldab 4 SMS-teadet), maksumusega 5 krooni.
 Teenust saavad kasutada EMT lepingulised kliendid.

ÕIGED UUDISED ÕIGEL AJAL

LOGISTILISED ERILAHENDUSED
**MESSIDE, NÄITUSTE
EKSPEDIERIMINE
JA TOLLITEENUSED**

UPEX LS Ltd
Pirita tee 28, IV paviljon, Tallinn
Telefon 613 7433
Faks 613 7429
e-post upex@upex.ee

messid

toimetaja Eda-Liis Kann tel 667 0182, e-post eda-liis.kann@aripaev.ee

MESS ■ Toidumess

Toidumessil põhirõhk Euroopa Liidu teemal

Oktoobri lõpus toimuv rahvusvaheline Tallinna toidumess annab ülevaate sellest, milliseid muudatusi toob toidukaubandusse ühinemine Euroopa Liiduga.

Tiina Kass

Eesti peatne liitumine Euroopa Liiduga on tekitanud suurt huvi Eesti turu vastu ka väliskülaliste seas, keda on messile oodata üle tuhande.

VälisekspONENTE on 29. septembri seisuga toidumessile registreerinud 28, kokku 13 välisriigist. Ühisstende on oodata Saksamaalt Sachsen-Anhalti ja Mecklenburg-Vorpommerni liidumaast, Lätist, Leedust ning Itaaliast.

Messi raames korraldab Eesti Kaupmeeste Liit seminari teemal "Muudatustest toidukaupade kaubanduses Euroopa Liiduga liitumisel. Võimalused ja ohud". Seminar on suunatud jae- ja hulgikaupmeestele, kuid ka teistele huvilistele, et anda ülevaade seni tehtust ja võimalikest muutustest toidukaubanduses juba Euroopa ühtsesse siseturгу kuuludes.

Toidumessil saavad spetsialistid ühe korraga pildi turul pakutavatest toodetest ja teenustest.

Eesti Kaupmeeste Liidu juhatusel liikme Marika Merilai sõnul rõhutavad skeptikud ajakirjanduses ohte ja probleeme, mis sageli on oma aja ära elanud. Optimistid jällegi tähtsustavad üle ELi toetuste rolli, kusjuures mitmetes toetusprogrammides pole jae- ja hulgikaubanduse sektoril võimalik osaleda.

Seminaril anname informatsiooni Eestis ELi vastavate direktiivide harmoniseerimise hetkeseisust, ettevalmistusprotsessidest, Soome kaupmeeste kogemustest ELiga liitumisel 1995. aastal ning tööst käesoleval ajal.

Kindlasti huvitab messi külastajaid Eesti toiduainetööstus-

se perspektiiv ELis, selle konkurentsivõimelisus oluliselt laiemal ja hoopis rohkem reguleeritud turul.

Messi korraldaja, OÜ Prof-expo juhataja Tiit Sarve sõnul on kümnendat korda toimuv Tallinna toidumess leidnud kindla koha Eesti ja lähinaabrite messikalendris.

Tegemist on äri-äri tüüpi kontaktmessiga, mille osalejad on oma ala asjatundjaid, olgu nad siis kaubanduse, toitlustuse, tootjate või ametikoolide poolelt.

Sihtrühma moodustavad toiduvaldkonna ettevõtted: jae- ja hulgikaubandusest, toitlustusest ja hotellindusest, toidutootjad ja erinevad seadmete, sisustuse, logistikateenuse pakkujad.

Toidumess 2003

- toimumisaeg: 29.–31. oktoobrini
- toimumispaik: Eesti Näituste messikeskus (11 000 m²),
- külastajate eeldatav arv: 11 000
- eeldatav osavõtjate arv: ca 200
- osavõtumaks: 4720 kr, kaasekspONENT 1180 kr
- esitluspinna üür: 1534 kr/m²
- reklaam väljaspool ekspositsioonipinda: 1180 kr/m²

- programm: meistrivõistlused tiitlitele aasta kelnar, aasta kokk, aasta kondiitrit ja aasta pagar
- Piccolo Grand Prix 2003

- seminar "Muudatustest toidukaupade kaubanduses Euroopa Liiduga liitumisel. Võimalused ja ohud."

Kogu toiduala – seega väga laia valdkonda – koondades on Tallinna toidumess tänaseks korraldajate väitel üks Baltimaade suurimaid vaid professionaalidele mõeldud ja nüüd esmakordselt üheaastase vahetega toimuv suursündmus.

Messi areng on viinud korraldaja tõdemuseni, et iga-aastase eksponeerimise tarvis ei jätku eksponentidel uudiseid, ressursse ega energiat. Siit ka korraldajate otsus viia mess üle-aastasele tsüklile.

Toidumessi raames toimuvad ka võistlused Eesti aasta parimatele kelnaritele, kokkadele, kondiitritele, pagaritele, baarmenitele. Lisaks sellele pakutakse külastajatele mitmekülgset seminaride, infopäeva- ja esitluste programmi.

Aasta suurim sündmus

Liljan Kohv
ASi Vilma turundusjuht

AS Vilma on osalenud kõigil seni toimunud üheksal toidumessil. Tänavune messieelarve on 50 000 krooni, boks on 12 m². Toidumessil saab oma olemasolevate klientidega korraga ühes kohas näost näkku suhelda, saates neile kutsekaardid messi külastamiseks, ja samas on võimalus ka uusi kliente leida.

Korraldusliku poole pealt on sobiv see, et mess on mõeldud professionaalidele ja et see toimub üle aasta. See on paras aeg, mil on toimunud parajalt muutusi toodangus, mida tutvustada. Samuti on sobiv messi toimumine just oktoobris – siis on uued jõulutooted juba valmis ja saab neid messil kõigile praegustele ja tulevastele klientidele tutvustada. Me turustame ligi 50% oma toodangust Tallinnas ja kuna messil osaleb ka Tallinnas jaemüügiga tegelevaid ettevõtteid, siis on messil osalemine kasulik.

Kliendid leiab messilt

Dimitri Reznikov
OÜ Registon

Peamine põhjus, miks me juba kolmandat korda osaleme Tallinna toidumessil, on see, et oleme saanud messilt palju kliente. Messil on hea võimalus esitleda firma toodangut spetsialistidele, kelle arvamus on oluline ostuotsustel.

Meie firma tegevussuund on liha-, piima-, kala-, juurviljakonservide ja bakaalkaupade sissevedu ning nende edasine turustamine Eesti turul. Meie firma üüritava esitluspinna suurus on 18 ruutmeetrit ja planeeritav eelarve messil osalemiseks on umbes 40 000 krooni.

Väljas ühisstendiga

Olavi Martverk

ASi Fauni Kaubandus, ASi Pakendikeskus juhataja

Fauni Kaubandus ja Pakendikeskus AS on väljas ühise stendiga, kokku 24 m². Eelarvet eraldi messiks lahku ei löö, kuna plaanid on suuremad kui lihtsalt messil osalemine.

Varem oleme messil osalenud kahel korral. Messil osalemine on mõõdapääsmatu, kuna tahame selles valdkonnas olla tugevad ning teadvustada erinevaid pakendivõimalusi Eesti turul. Tänavu oleme võtnud eesmärgiks saata sellel messil korda midagi atraktiivset ja erilist, eks näis, kuidas see õnnestub.

MESSIREISID EUROOPASSE

ELEKTRIKAUPADE JA VALGUSTITE MESS VALO, SÄHK, TELE HELSINGI 15.–17.10. Reisipaketi hind al 1400 kr e-post maarika@karol.ee	AUTOTARVIKUTE JA LISAVARUSTUSE MESS EQUIPAUTO PARIS 16.–21.10. Reisipaketi hind al 7500 kr e-post vadim@karol.ee	METALLITÖÖTLUSMESS EMO MILANO 21.–28.10. Reisipaketi hind al 9950 kr e-post kristiina@karol.ee	EHITUSMESS BATIMAT PARIS 03.–08.11. Reisipaketi hind al 7700 kr e-post vadim@karol.ee	KODUTEKSTIILI MESS HEIMTEXTIL FRANKFURT 14.–17.01.04 Reisipaketi hind al 6900 kr e-post vadim@karol.ee	INFOTEHNOLOOGIA JA TELEKOMMUNIKATSIOONI MESS CEBIT HANNOVER 18.–24.03.04 Reisipaketi hind al 9950 kr e-post anu@karol.ee
ELEKTROONIKATÖÖSTUSE MESS PRODUCTRONICA MÜNCHEN 11.–14.11. Reisipaketi hind al 8900 kr e-post vadim@karol.ee	JAHTIDE JA PAATIDE MESS HANSEBOOT HAMBURG 25.10.–02.11. Reisipaketi hind al 6500 kr e-post anu@karol.ee	MEDITSIINITEHNIKA MESS MEDICA DÜSSELDORF 19.–22.11. Reisipaketi hind al 9250 kr e-post kristiina@karol.ee	EHITUSMESS BAUTEC BERLIN 17.–21.02.04 Reisipaketi hind al 6350 kr e-post kristiina@karol.ee	MÖÖBLIMESS IMM KÖLN 19.–25.01.04 Reisipaketi hind al 9950 kr e-post kristiina@karol.ee	

AS KAROL Narva mnt 13, 10151 Tallinn Tel 614 3085, 614 3086, 614 3087 Faks 614 3088, e-post info@karol.ee

MESS ■ Tartu ehitusmess ootab 11 000 külastajat

Tavapärase trükiste jagamise asemel on palju edukam meelitada messikülastajali enda toote juurde näidispaigaldusega.

Foto: Tartu Ehitusmess

Tartu ehitusmessil saavad ehitusfirmad kohapeal ehitada

Tartu ehitusmessil on tänavu esmakordselt rõhk n-ö näidislaval, kus kõik eksponendid saavad lihtsalt trükiste jagamise asemel demonstreerida näidispaigaldust ning viia läbi presentatsioone.

Tiina Kass

ASi Tartu Näitused projektijuhi Margus Kikkuli sõnul on Tartu ehitusmess võtnud suuna sinna poole, et tuua presenteerijad ja loengupidajad tagatoast välja rahva ette. “Millised firmad oma tooteid esitlevad, ei ole veel täpselt teada, kuna läbirääkimised käivad. Igal juhul üritame leida just selliseid presenteerijad, mis rahvale kõige enam huvi pakuvad,” lisas Kikkul.

Suurimale väljaspool pealinnas toimuvale ehitusalasele messile, Tartu ehitusmessile, ootavad korraldajad ligi 11 000 külastajat. Ehitusmess toimub kogu messikeskuse territooriumi, hõlmates ka hiljuti valmi-

nud ajutise lisapaviljoni ja välispinna. Messil osalejate arv jääb möödunud aasta tasemele – kokku 120 eksponenti.

Mira Ehitusmaterjalide juhi Veiko Ikkoneni sõnul on nad ehitusmessist osa võtnud neljal aastal. “Eksponendi jaoks on Tartu messi asukoht väga hea – näiteks ligipääsetavus. Ühistransporti kasutava Tartu elaniku seisukohast on mul seda raske kommenteerida, kuna pole ise Tartu elanik,” rääkis Ikkonen. Mira Ehitusmaterjalide messil osalemise eelarve on ca 50 000 krooni ja esitluspinna suurus 27 m².

Suurimaks positiivseks muutuseks peab Ikkonen eksponentidele loodud lava, kus saab külastajate silme all teha näidispaigaldust või esitleda uudistootesid.

Kikkuli sõnul on ehitusmessi eesmärgiks tutvustada erinevaid ehitustootesid ja -teenuseid ning kõike uuemat ehitusalal.

Tartu ehitusmessi iseloomustava eripärana võiks nimetada seda, et mess on mõeldud eeskätt kodumaistele ettevõtetele ja tarbijatele. Eesti ettevõtetele on võimalus sõlmida kon-

takte, arutada probleeme ja ka lihtsalt uuendada.

Messi programm on koostatud koostöös messil osalevate ettevõtetega, kes ka varasematel aastatel on ise pakkunud seminare ja näidistööd. Kuna tänavu on korraldajad ka ise lisaks otsinud ettevõtteid, kes viiksid läbi külastajatele enam huvi pakkuvat teemadel seminare, diskussioone ja näidistööd, on võimalik külastajale pakkuda peale erinevate firmade uudistööde ka tavalisemate probleemide lahendusi.

Kikkul toob ühe näitena küttesüsteemi valiku. Kui varem on kõlama jäänud seisukoht, et puuküte on kõige odavam, siis nüüdseks on ka puidu hind tõusnud ning ahjuküttega võivad kaasned probleemid – kas osta lõhutud puud

(mis võib olla kallim) või lõhkumata ja siis ise lõhkumiseks vaeva näha; kust puud saada; puudega kütmisega kaasnev praht jm. Kuna probleem on terav, toimub messil diskussioon küttesüsteemide pakkuvate osalejate firmade vahel. See annab inimestele kindlasti hea pildi olukorrast.

Tartu ehitusmess 2003

toimumisaeg: 23.–25. oktoobri
toimumispaik: ASi Tartu Näitused messikeskus, Kreutzwaldi 60, Tartu
eksponaatide arv: 120
prognoositav külastajate arv: 11 000
piletihinna: õpilane 50 kr, pensionär 30 kr, perepilet 90 krooni
osavõttetasu: 2900 kr
sisepinna üür: 550–630 kr/m²
välispinna üür: 125–150 kr/m²
tüüpboksi ehitus: 210–270 kr/m²
programm: seminarid, esitlused, näidistööd

Allikas: Tartu ehitusmess

EESTI MESSIKALENDER 2003

Oktoober					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
TARTU EHTUSMESS 2003	16.10.	18.10.	Tartu Näituste messikeskus	ehitusmaterjalid ja -seadmed	AS Tartu Näitused tel (07) 421 662, margus@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee
10. TALLINNA TOIDUMESS	29.10.	31.10.	Eesti Näituste messikeskus	toit ja joogid; seadmed, materjalid ja toorained kauplustele, toitlustusettevõtetele, tootjatele; toiduga seonduvad tooted ja teenused	Profexpo OÜ
TÖÖRIIST 2003	30.10.	01.11.	Tartu Näituste messikeskus		AS Tartu Näitused tel (07) 421 662, aare@tartunaitused.ee www.tartunaitused.ee

November					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
ILU SÕNUM 2003	07.11.	09.11.	Eesti Näituste messikeskus	7. rahvusvaheline kosmeetika, juuksehoolduse, stiili, moe ja moeliseandite, ehte- ja pesumess, iluteenindajate kutseväistlused	Eesti Näituste AS tel 613 7449, keete@fair.ee
RAHVUSVAHELINE KOERTENÄITUS	08.11.	09.11.	Tartu Näituste messikeskus		Lõuna-Eesti Koerteakeskus tel 051 04 100 Siret Sõgis
KINNISVARA 2003	14.11.	15.11.	Eesti Rahvusraamatukogu	mess-konverents, kinnisvara haldus, hooldus, arendus, hindamine; renoveerimine, tehnosüst. korraldamine; puhastamine, jäätmemaj.; turvalisus, kindlustus, finantseerimine jne	Taveco Disain tel 650 5097, viive.virro@taveco.ee, www.kinnisvara2003.com
INSTRUTEC 2003	19.11.	21.11.	Eesti Näituste messikeskus	9. Tallinna rahvusvaheline tootmistehnika-, tööstus- ja allhankemess	Eesti Näituste AS tel 613 7335, epp@fair.ee, ametlik toetaja Eesti Masinatööstuse Liit
PUIDUTEHNOLOOGIA 2003	19.11.	21.11.	Eesti Näituste messikeskus	sae- ja puidutööstuse tehnoloogia, masinate, seadmete, puidutööstustehnika ja puittoodete mess	Eesti Näituste AS tel 613 7335, epp@fair.ee
KEEMIA 2003	19.11.	21.11.	Eesti Näituste messikeskus	keemiateadus, keemiatööstuse seadmed ja aparatuurid, laboritehnika	Eesti Näituste AS tel 613 7335, epp@fair.ee
VETERINAAR-MEDITSIIN 2003	20.11.	22.11.	Tartu Näituste messikeskus	konverents, näitus	Eesti Loomaarstide Ühing tel (07) 422 582 ely@eau.ee

Detsember					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
JÕULULAAT & SISUSTUSPÄEVAD 2003	13.12.	23.12.	Tartu Näituste messikeskus	jõulumüük ja reklaampäevad, mööbel, sisekujundus, viimistlus	AS Tartu Näitused tel (07) 421 662, aare@tartunaitused.ee www.tartunaitused.ee

VÄLISMESSIKALENDER 2003

Oktoober					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
art forum	01.10.	05.10.	Berliin	rahvusvaheline juhtivate kunstigaleriide väljapanek	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
MODELL & HOBBY mit Leipzigiger Spielfest	03.10.	05.10.	Leipzig	mudelehituste ja -rongide ning loominguliste hobide mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus, tel 050 17 505, faks 600 9824, leipzigiger-messe@anet.ee, www.leipzigiger-messe.de
Golf Europe	05.10.	07.10.	München	rahvusvaheline golfispordi erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.golf-europe.com
Expo Real	06.10.	08.10.	München	rahvusvaheline tööstuskinnisvara erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.exporeal.de
Biotechnica	07.10.	09.10.	Hannover	rahvusvaheline biotehnoloogia erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
FachPack + PrintPack	08.10.	10.10.	Nürnberg	pakendusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
IKK	08.10.	10.10.	Hannover	rahvusvaheline kliima- ja külmatusseadmete mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Frankfurter Buchmesse	08.10.	13.10.	Frankfurt	raamatumess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Anuga	11.10.	15.10.	Köln	toidumess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/anuga,
IFRAExpo **	13.10.	16.10.	Leipzig	ajakirjandustööstuse aasta üritus	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Energy Helsinki	15.10.	17.10.	Helsingi	energeetikamess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
FinnSec	15.10.	17.10.	Helsingi	turvaseadmete, ohutustehnika mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Eltek	15.10.	17.10.	Helsingi	elektritehnikamess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee

reklaamitoimetaja Jana Kibal tel 667 0161, e-post reklaam@aripaev.ee

Valo, Sähko, Tele	15.10.	17.10.	Helsingi	elektrikaupade ja valgustelehtehnika mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
RehaCare	15.10.	18.10.	Düsseldorf	taastusravi ja invatarvete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, Reisikeskus
Piscina	15.10.	18.10.	Barcelona	basseinitehnika mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
SAIE	15.10.	19.10.	Bologna	ehitusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
CECF Autumn I Phase	15.10	20.10	Guangzhou	ekspordimess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Autoshow Praha	16.10.	19.10.	Praha	autode ja autotarvikute mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
EquipAuto	16.10.	21.10.	Pariis	autotarvikute ja -tanklate mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, Reisikeskus
Euro Diving	17.10.	19.10	München	rahvusvaheline sukeldumise ja veesportivarustuse erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
SILMO	17.10.	20.10.	Pariis	optika mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Systems	20.10.	24.10.	München	rahvusvaheline informatsioonitehnika, telekommunikatsiooni ja uute meediate erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.systems.de Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, Reisikeskus
Scanpack	21.10.	24.10.	Göteborg	pakendusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Europack/Euromanut	21.10.	24.10.	Lyon	pakenduse ja logistika mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
EMO	21.10.	28.10.	Milano	metallitöötlemismess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Belektro	22.10.	24.10.	Berliin	elektrotehnika mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, Reisikeskus
Euro-BLECH	22.10.	26.10.	Hannover	rahvusvaheline plekitöötlemis- tehnoloogia mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
ITMA	22.10.	29.10.	Birmingham	tekstiilitööstuse seadmete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
PharmaForum	23.10.	25.10.	Stockholm	farmaatsiamess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Pragodent	23.10.	25.10.	Praha	hambaravimess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Cosmetic	25.10.	26.10.	München	rahvusvaheline kosmeetika sügismess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
CECF Autumn II Phase	25.10	30.10	Guangzhou	ekspordimess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Hanseboot	25.10.	02.11.	Hamburg	veesõidukite mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
A + A	27.10.	30.10.	Düsseldorf	ohutustehnika, töökaitsevahendite mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Exponatec	28.10.	31.10.	Köln	esitlustehnika	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
Securty-Safety	28.10.	31.10.	Budapest	ohutustehnika ja turvaseadmete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
ART Cologne	29.10.	02.11.	Köln	kunstilaat	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.artcologne.de
Lineapelle Autumn	28.10.	30.10.	Bologna	nahktoodete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee

November					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Batimat	03.11.	08.11.	Pariis	ehitusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
WorldFood/WorldFoodTech Ukraine	04.11.	07.11.	Kiiev	toidumess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
FSB	05.11.	07.11.	Köln	vaba aja, maastikukujunduse, spordi- ja puhkeajaratistate mess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/fsb, Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, Reisikeskus
Aquanale	05.11.	08.11.	Köln	vee-, tervisekeskused, saunamaailm	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de, Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee, Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
International Hortifair	05.11.	08.11.	Amsterdam	aiandusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Solaria	06.11.	08.11.	Köln	solaariumid	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/solaria
Baufach	06.11.	08.11.	Leipzig	rahvusvaheline üldehitusmess	Leipzigi Messi Eesti esindus, Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
Patrimoine	06.11.	09.11.	Pariis	restaureerimismess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Funeraire	07.11.	09.11.	Pariis	matuseteenuste ja tavanditarvete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
FleiFa **	09.11.	10.11.	Leipzig	lihatööstuse erialamess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Kemia	11.11.	13.11.	Helsingi	keemiatööstuse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Productronica	11.11.	14.11.	München	elektroonikatööstuse mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.productronica.de, Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee

* Spetsialistidele ** Külalisüritus

Agritechnica	11.11.	15.11	Hannover	põllumajandusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Brau Beviale	12.11.	14.11.	Nürnberg	joogitööstuse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Import Shop	12.11.	16.11.	Berliin	laiatarbekaupade näitus-müük	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Gäste	16.11.	19.11.	Leipzig	rahvusvaheline hotellinduse ja gastronoomia alane mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Infocomm	19.11.	21.11.	Köln	filmi-, video-, audio-, valgus- ja lavatehnika mess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/infocomm, Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
Medica	19.11.	22.11.	Düsseldorf	meditsiinitehnika mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
Touristik & Caravaning Leipzig **	19.11.	23.11.	Leipzig	rahvusvaheline turismimess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Acqua Alta	24.11.	27.11.	München	1. rahvusvaheline üleujutustekaitse, kliima, looduskatastroofide juhtimise ja jõgede ehituse erialamess koos kongressiga	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.acqua-alta.de
Reisemarkt	28.11.	30.11.	Köln	turism	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/reisemarkt
Modellbauwelt	28.11.	30.11.	Hamburg	mess mudelehituse huvilistele (auto-, lennuki-, laeva- ja rongimudelid)	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Essen Motor Show	28.11.	07.12.	Essen	uunikumautode, mootorrataste mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Heim + Handwerk	29.11.	07.12.	München	majapidamistarvete, kodusisustuse ja käsitöömess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.ghm.de, Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Hair & Style Management	30.11.	01.12.	Stuttgart	kosmeetika, juuksuritarvete, salongide erialamess, mood+võistlused	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-stuttgart.de

Detsember					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Interlicht	01.12.	04.12.	Moskva	valgustite mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Pollutec	02.12.	05.12.	Pariis	keskkonnakaitse, jäätmekäitluse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Auto Retro	04.12.	08.12.	Barcelona	uunikumautode mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
108. Leipziger Rasse-geflügelschau LIPSIA**	05.12.	07.12.	Leipzig	tõulindude näitus	Leipzigi Messi Eesti esindus
MINERALIEN 2003 HAMBURG	05.12.	07.12.	Hamburg	rahvusvaheline mineraalide näitus	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)

VÄLISMESSIKALENDER 2004

Jaanuar					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Medicine	04.01.	08.01.	Helsingi	meditsiinitehnika mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
PSI	07.01.	09.01.	Düsseldorf	reklaamindusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
N.A.I.A.S.	10.01.	19.01	Detroit	sõiduautode mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Heimtextil	14.01.	17.01.	Frankfurt	kodutekstiili mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
Furs of Russia	15.01.	18.01.	Moskva	karusnahad	Reisikeskus
Internationale Grüne Woche	16.01.	25.01.	Berliin	toiduainetetööstuse, põllumajanduse ja aianduse mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), Reisikeskus
Domotex	17.01.	20.01.	Hannover	rahvusvaheline vaiba- ja põrandakattemess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee, Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
CMT	17.01.	25.01.	Stuttgart	rahvusvaheline reisimess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-stuttgart.de
IMM	19.01.	25.01.	Köln	mööblimess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.moebelmesse.de, Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee, Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
BUDMA	20.01.	23.01.	Poznan	ehitusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Nortec	21.01.	24.01.	Hamburg	metalli- ja plastitöötlemismess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Partner Pferd	22.01.	25.01.	Leipzig	hobuste näitus ja FEI wcup	Leipzigi Messi Eesti esindus
HIFF Spring/Muoti I	24.01.	26.01.	Helsingi	rõivaste mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Aquatherm Wien	27.01.	30.01.	Viin	kütte-, kliimaseadmete ja sanitaartehnika mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee

Äripäev ei vastuta võimalike muudatuste eest messikalendris.

reklaamitoimetaja Jana Kibal tel 667 0161, e-post reklaam@aripaev.ee

ChristmasWorld	31.01.	04.02	Frankfurt	peotarvete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
ISPO-Winter	31.01.	03.02.	München	rahvusvaheline spordiartiklite ja spordimoe erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.ispo.ee, Reisikeskus
Paperworld	31.01.	04.02.	Frankfurt	bürootarvete ja kontoritehnika mess	Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee, Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Kind + Jugend			Köln	laste- ja noorte rõivamood	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de

Veebruar					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
R+T			Stuttgart	rahvusvaheline maailmames: aknakatted, rulood, värvad, päikesekaitse	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-stuttgart.de
TV – Textilveredelung & Promotion	01.02.	03.02.	Stuttgart	tekstiili töötlemine ja tekstiilsed reklaammaterjalid	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-stuttgart.de
ISM	01.02.	04.02.	Köln	maiustused	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.ism-cologne.de, Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
Interschau	01.02.	04.02.	Hamburg	rahvusvaheline lõbustusparki-de tehnika mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Fruit Logistica	05.02.	07.02.	Berliin	rahvusvaheline puu- ja juurviljakaubandusmess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
Spielwarenmesse	05.02.	10.02.	Nürnberg	mänguasjad	Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
Motorrad Messe Leipzig**	06.02.	08.02.	Leipzig	mootorrattamess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Fashion Look! *	07.02.	09.02.	Leipzig	rõivamess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Body Look *	07.02.	09.02.	Leipzig	rahvusvaheline aluspesu mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Didacta	09.02.	13.02.	Köln	haridusmess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
REISEN HAMBURG	11.02.	15.02.	Hamburg	turismimes, sõidu- ja veoautod	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Immobilien Messe Leipzig	13.02.	15.02.	Leipzig	kinnisvaraalane mess (eluruumid)	Leipzigi Messi Eesti esindus
Intergastra	14.02.	19.02.	Stuttgart	rahvusvaheline erialamess: hotellindus, ühistoitlustamine, kondiitritooted, kohvikud	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-stuttgart.de
Mitteldeutsche handwerksmesse	14.02.	22.02.	Leipzig	Kesk-Saksamaa käsitöömess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Haus-Garten-Freizeit	14.02.	22.02.	Leipzig	Kodu / aed / vaba aeg, kogu pere mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
C-B-R	14.02.	22.02.	München	karavan, paat, rahvusvaheline reisimes	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.c-b-rmuenchen.de
Bautec	17.02.	21.02.	Berliin	rahvusvaheline ehitusmess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
Build IT	18.02.	21.02.	Berliin	ehitusalane infotehnoloogia ja kommunikatsioon	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Inhorgenta Europe	20.02.	23.02.	München	rahvusvaheline kellade, ehete, vääriskivide, pärlite erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.inhorgenta.de
Ambiente	20.02.	24.02.	Frankfurt	tarbekaupade, kodusisus-tuse, lauanõude ja -tarvete mess	Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee, Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Floriga **	22.02.		Leipzig	Saksimaa aiandusbörs	Leipzigi Messi Eesti esindus
Hotelympia	23.02.	27.02.	London	hotellindus	Reisikeskus
HomeTech + Domotechnica	25.02.	29.02.	Köln	kodutehnika	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/ domotechnica, Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Fairway	26.02.	27.02.	München	golfi õpetamise kongress koos erialamessiga	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)

Märts					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Philatelia mit T'card			Köln	filateelia, mündid, telefonikaardid	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/philatelia
Marilog	02.03.	04.03.	Hamburg	meretranspordi ja -logistika mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
I.H.M.	04.03.	10.03.	München	rahvusvaheline käsitöö- ja müügimes väikestele ja keskmistele ettevõtetele	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.ihm.de
Internorga	05.03.	10.03.	Hamburg	hotellindus, gastronoomia, paga-ritööstuse, kondiitritoodete mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
ITB – Internationale Tourismus - Börse	12.03.	16.03.	Berliin	rahvusvaheline turismimes	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
CADEAUX Leipzig *	13.03.	15.03.	Leipzig	kingituste ja sisustusideede mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Practical World (Eisenwarenmesse, DIY ´TEC)	14.03.	17.03.	Köln	rauakaubad, tööriistad, lukud	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.eisenwarenmesse.de
CeBIT	18.03.	24.03.	Hannover	rahvusvaheline infotehnoloogia, telekommunikatsiooni, tarkvara ja teenuste mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)

Immofair	20.03.	21.03.	München	majad ja korterid, kinnisvara-investeeringud	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
2. Kongress von BDB und DGI mit begleitender Ausstellung	23.03.	26.03.	Leipzig	informatsiooni töötlemise ja dokumentatsiooni liidu kongress	Leipzigi Messi Eesti esindus
Leipziger Buchmesse	25.03.	28.03.	Leipzig	raamatumess ja näitus "buch + art"	Leipzigi Messi Eesti esindus
10. Leipziger Antiquariatsmesse	25.03.	28.03.	Leipzig	antikvariaadimes	Leipzigi Messi Eesti esindus
Handarbeit & hobby	26.03.	28.03.	Köln	käsitöö ja hobi	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
Antiquariatsmesse	26.03.	28.03.	Köln	antikvaarmess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
KunstKöln	27.03.	31.03.	Köln	kunstimes	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
Westdeutsche Kunst Messe Köln	27.03.	04.04.	Köln	kunstimes	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
Bauma	29.03.	04.04.	München	rahvusvaheline ehitusmasinate, -materjalimasinate, -sõidukite ning -seadmete erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.bauma.de

Aprill					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Marathon-Sport-Schau	16.04.	18.04.	Hamburg	sporditarvete ja -varustuse mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Amitec	17.04.	21.04.	Leipzig	rahvusvaheline autovaru-osade, hoolduse ja tanklate tehnika mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Automobil International	17.04.	25.04.	Leipzig	rahvusvaheline sõiduautode ja veoautode mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Hannover Messe	19.04.	24.04.	Hannover	maailma suurim tööstusmess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Semicon Europa	20.04.	22.04.	München	rahvusvaheline pooljuht-toodete ja -materjalide aastanäitus	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.semi.org
Hanseperd Hamburg	23.04.	25.04.	Hamburg	rahvusvaheline näitus hobu-sesõpradele	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)

Mai					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Reallocation	06.05.	08.05.	Leipzig	investeeringute, tööstus- ja kinnisvaraarenduspiirkonda-de kongressmess	Leipzigi Messi Eesti esindus
ILA	10.05.	16.05.	Berliin	rahvusvaheline lennundus- ja kosmonautikamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Analytica	11.05.	14.05.	München	rahvusvaheline tööstusliku analüütika, laboritehnika ja biotehnoloogia erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.analytica.de
Intervitis Interfructa	11.05.	15.05.	Stuttgart	rahvusvaheline veini ja puuviljamahlade tootmise tehnoloogia mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-stuttgart.de
Windenergy	11.05.	14.05.	Hamburg	rahvusvaheline tuuleenergia-mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Orthopädie + Reha-Technik	19.05.	22.05.	Leipzig	rahvusvaheline ortopeedia ja invatehnika mess	Leipzigi Messi Eesti esindus

Juuni					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
ANGA Cable			Köln	kaabeltehnoloogia, multimeedia	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
GPEC 2004	08.06.	10.06.	Leipzig	rahvusvaheline politsei ja eri turvavarustuse mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Z 2004 – Die Zuliefermesse	22.06.	24.06.	Leipzig	masinatööstuse allhankemess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Eltec	23.06.	25.06.	München	elektrotehnika erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.ghm.de
ISPO-Sommer	27.06.	29.06.	München	rahvusvaheline spordiartiklite ja spordimoe erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus),www.ispo.com

Juuli					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Kind + Jugend			Köln	laste ja noorte rõivamood	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/kuj
Communicate	14.07.	15.07.	Köln	IT, telekommunikatsioon	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de

August					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Popkomm			Köln	popmuusika	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/popkomm
Fashion Look! *	07.08.	09.08.	Leipzig	rõivamess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Body Look *	07.08.	09.08.	Leipzig	rahvusvaheline aluspesu mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
GC – Games Convention	19.08.	22.08.	Leipzig	I Euroopa interaktiivsete mängusüsteemide mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
DU UND DEINE WELT	27.08.	05.09.	Hamburg	rahvusvaheline tarbekaupade müügimes, käsitöö, kunst, kinkeartiklid, sport, sisustus jne	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)

September					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Expopharm			Köln	farmatseutika	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
e/home	01.09.	03.09.	Berliin	intelligentne kodu	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Spoga/gafa	05.09.	07.09.	Köln	sporditarbed, aiandus	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/spoga, www.koelnmesse.de/gafa

* Spetsialistidele ** Külalisüritus

reklaamitoimetaja Jana Kibal tel 667 0161, e-post reklaam@aripaev.ee

Nord Elektro	15.09.	17.09.	Hamburg	elektro-, informatsiooni- ja valgustehnika erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
IFMA Cologne	16.09.	19.09.	Köln	rattamess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/ifma
Midora Leipzig Uhren- & Schmucktage *	11.09.	13.09.	Leipzig	kellade ja juveelide mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Comfortex *	11.09.	13.09.	Leipzig	sisekujundusmess	Leipzigi Messi Eesti esindus
CADEAUX Leipzig *	11.09.	13.09.	Leipzig	kingituste ja sisustusideede mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
AMB	14.09.	18.09.	Stuttgart	rahvusvaheline metallitöötlemise mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-stuttgart.de
Intermot	15.09.	19.09.	München	rahvusvaheline mootorrataste ja rolleritemess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.intermot-muenchen.de
InnoTrans	21.09.	24.09.	Berlin	rahvusvaheline liiklustehnika-mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Fachdental	24.09.	25.09.	Leipzig	hambaravi tehnoloogia- ja seadmete alane mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Materialica	28.09.	30.09.	München	rahvusvaheline innovatiivsete materjalide, meetodite ja kasutamisiiside erialamess koos kongressiga	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.materialica.de
SMM	28.09.	02.10.	Hamburg	rahvusvaheline mess ja kongress – laevad, masinad, meretehnika	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Photokina	28.09.	03.10.	Köln	fotograafia	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/photokina
INFOCOMM	28.09.	03.10.	Köln	filmi-, video-, audio-, valgus- ja lavatehnika mess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/infocomm
Interbad	29.09.	02.10.	Stuttgart	rahvusvaheline erialamess: ujulad, ujulate tehnika, saunad, füsioteraapia, kehakultuur	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-stuttgart.de
art forum	29.09.	03.10.	Berlin	rahvusvaheline juhtivate kunstigaleriide väljapanek	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)

Oktoober					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Exponatec			Köln	esitlustehnika	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
Golf Europe	03.10.	05.10.	München	rahvusvaheline golfispordi erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.golf-europe.com
Expo Real	04.10.	06.10.	München	rahvusvaheline tööstuskinnisvara erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.exporeal.de
MODELL & HOBBY mit Leipziger Spielfest	07.10.	10.10.	Leipzig	mudelehituste ja -rongide ning loominguliste hobide mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Euro Diving	15.10.	17.10.	München	rahvusvaheline sukeldumise ja veesportdivarustuse erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Systems	18.10.	22.10.	München	rahvusvaheline informatsioonitehnika, telekommunikatsiooni ja uute meediate erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.systems.de
Orgatec	19.10.	23.10.	Köln	büroomööbel	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.orgatec.de
Cosmetic	23.10.	24.10.	München	rahvusvaheline kosmeetika sügismess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Hanseboot	23.10.	31.10.	Hamburg	paadinäitus	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
EuroBLECH	26.10.	30.10.	Hannover	rahvusvaheline plekitöötlemise mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Denkmal	27.10.	30.10.	Leipzig	rahvusvaheline muinsuskaitse ja restaureerimise mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Euregia	27.10.	30.10.	Leipzig	rahvusvaheline regionaalarengu mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
SachsenBack	30.10.	01.11.	Leipzig	pagaritööstusseadmete mess	Leipzigi Messi Eesti esindus

November					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
ART Cologne			Köln	kunstilaat	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.artcologne.de
Fsb			Köln	vaba aeg, ujulad, spordirajatised, hoonete korrashoid	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/fsb
Aquanale			Köln	tervisekeskused, saunamaailm	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
Solaria			Köln	solaariumid	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/solaria
Import Shop			Berlin	laiatarbekaupade näitusmüük	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Electronica	09.11.	12.11.	München	rahvusvaheline ehituselementide, -gruppide ja elektroonika ehitusgruppide erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.electronica.de
shk HAMBURG	23.11.	26.11.	Hamburg	sanitaartechnika, küte, plekitööd, kliimaseadmed	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Touristik & Caravaning Leipzig **	17.11.	21.11.	Leipzig	rahvusvaheline turismimes	Leipzigi Messi Eesti esindus
Haus & Wohnen	18.11.	21.11.	Köln	käsitöömeistrite mess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
Reisemarkt	26.11.	28.11.	Köln	turism	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/reisemarkt
Heim+Handwerk	27.11.	05.12.	München	ehituse ja sisustuse müüginäitus	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.ghm.de

Detsember					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
MINERALIEN 2004 HAMBURG	03.12.	05.12.	Hamburg	rahvusvaheline mineraalide näitus	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)

* Spetsialistidele ** Külalisüritus

Eesti Edukamate Ettevõtete

TOP 100

Novembris ilmub Äripäeva eriväljaanne **Eesti Edukamate Ettevõtete TOP 100**, milles avaldame ülevaate 500 käibe poolest suuremast ettevõttest Eestis. **Kui Teie ettevõtte 2002. aasta realiseerimise netokäive oli üle 70 mln krooni, ootame Teilt järgmist infot.**

1. ettevõtte nimi
2. äriühingu juriidiline vorm
3. äirregistri kood
4. ettevõtte peamine tegevusvaldkond
5. peamised tegevusalad, kaubamärgid
6. tegevjuht
7. tegevjuhi ametinimetus
8. tegevjuhi isiklik e-posti aadress (märkus: ainult Äripäevale isiklikuks kasutamiseks, seda aadressi ei avalikustata)
9. asutamisaasta (kuupäev.kuu.aasta)
10. aadress
11. telefoninumber
12. faksinumber
13. ettevõtte e-posti aadress
14. ettevõtte kodulehekülje aadress
15. ettevõtte põhiomanikud (koos osalusprotsendiga)
16. tütarettevõtted
17. millisesse kontserni kuulute
18. kui kuulute kontserni (gruppi), kas soovite osaleda edetabelis eraldi? Kui soovite esitada kontserni (grupi) konsolideeritud andmed, siis tütarettevõtte (-ettevõtted) eraldi samas edetabelis võistelda ei saa.
19. töötajate arv 2001. aasta lõpus
20. töötajate arv 2002. aasta lõpus
21. 2001. aasta realiseerimise netokäive kroonides
22. 2002. aasta realiseerimise netokäive kroonides
23. 2003. aasta prognoositav realiseerimise netokäive kroonides
24. 2001. aasta puhaskasum/kahjum kroonides
25. 2002. aasta puhaskasum/kahjum kroonides
26. 2003. aasta prognoositav puhaskasum/kahjum kroonides
27. omakapital 2001. aasta lõpus kroonides
28. omakapital 2002. aasta lõpus kroonides

Eeltoodud andmete avaldamine on tasuta

Äripäev TOP

Andmeid ootame **hiljemalt 9. oktoobril** aadressil: Äripäev, Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn või e-postiga jane.suu@aripaev.ee või faksil 667 0265 märgusõna **“TOP 100”** Lisainfot saab telefonil 667 0381 – Jane Suu

- Endiste tööstusgigantide hiilgus ja viletsus
- Eesti metallitööstuse arenguvõimalused – suuremad metallifirmad Eestis, suuremad metallitarbijad, tooraine päritolu
- Soojatootmise võimalused kütteperioodi hakul
- Erinevate tööstusettevõtete töökeskkondade spetsiifikast tingitud mõju töötajate tervisele
- Puidutööstuste investeerimisvõimalused ja -vajadused
- Vanade tööstushoonete renoveerimise ja kasutuselevõtu võimalused
- Alltöövõtu poolt ja vastu. Tulevik ja mõttekus
- Reovee puhastamine hajaasustusega aladel
- Millised on Eesti tootja läbilöögivõimalused Euroopa turul?
- Tööstusettevõtte võimalused euroliidu toetusi saada
- Eesti vajab ökoloogilist maksureformi!
- Milleks meile keskkonnajuhtimissüsteem?
- Eesti metallitööstuse arenguvõimalused

19. novembril ilmub Äripäeva erileht

TÖÖSTUS

Äripäev

Romeo Smirnov Äripäeva projektijuht
Tel (0) 667 0068, 051 666 55
faks (0) 667 0200, e-post romeo@aripaev.ee

Äripäev ei vastuta võimalike muudatuste eest messikalendris.

auto

toimetaja Tõnu Tramm tel 667 0141, e-post tonu.tramm@aripaev.ee

A1[®]
Lihtne ja kindel
autoliising
Tel 628 3373
www.a1.ee

AUTOMARK ■ Suzuki Ignis jõudis pärast uuendust ka Eestis müügile

Suzuki ralliauto rahvaversioon Eestis müügil

Suzuki Ignise nimi sai eestlastele tuntuks siis, kui Urmo Aava Junior WRC Suzuki tehase tiimi läks, nüüd on sama auto tänava-versioon kõikidele kättesaadav.

Tõnu Tramm

tonu.tramm@aripaev.ee

Uue Ignise esituled meenutavad Opel Vectra omi, ka sisemuses on palju detaile pärit Opelilt.

Foto: Tõnu Tramm

Suzuki Ignise nime kuulsid paljud eestlased esimest korda siis, kui hakati kaasa elama Urmo Aava ja Kuldar Siku esinemistele ralli MM-võistlustel Junior WRC sarjas. Täna startivad Aava-Sikk taas Itaalia mägitel. Sedapuhku veel Ignise eelmise mudeliga, tuleval hooajal alustatakse aga juba selle autoga, mille rahvaversioon äsja Eestis müügile jõudis.

Mida see imeliku nimega Ignis siis endast kujutab? Sellele küsimusele on raske vastust leida ka autospetsidel, sest raske on teda üldse kusagile liigitada. Suzuki nimetab teda *crossover mobility*'ks, mis ei olevat uus autoklass, küll aga uus alaliik. Selle all peab tootja silmas väikest maasturi ja mahtuniversaali ristandit, millel muu hulgas sportlikke sümptomeid. Auto 17 mm kliirens ja avar salong võimaldab temaga murelt käia metsas seenel, lisatasu eest saab talle peatselt ka nelikveo, mis muudab ta suisa pisikeseks maasturiks.

Kui nelikvedu on oluliseks argumendiks maainimestele, siis ka linnatänavatel on ta igati omal kohal. Kõrge ja hea väljavaade, hea manööverdamisvõime, väike, kuid ergas mootor – kõik see teeb temast auto, mis on ka linnasõidukina igati arvestatav. Tema peamine konkurent, Ford Fusion, ongi tituleeritud juhtsõnu aktiivseks linnautoks (UAV – *Urban Activity Vehicle*).

Seega, ei liha ega kala, kuid sobib nii sinna kui tänna. Auto sõiduomadused on keskmist

sorti. On nii plusse kui ka miinuseid. Plusside poolele saab liigitada hea manööverdamisvõime ja roolitunnetuse, erksa mootori ning korrektse käiguvahetuse. Miinuste poolele aga Suzukile omaselt ülikerge gaasipedaali, mis sunnib jalga kramplikult ühe koha peal hoidma, nii et juba paarikümne kilomeetri pärast on see sõna otseses mõttes krambis.

Rooli ei ole võimalik liigutada ei sissevälja ega ka ülesalla. Normaalse istetasendi leiab vaid istet tões. Ka müratase võiks olla pisut madalam ja autol laiust enam – kuid sellega puudused laias laastus ka lõppevad. See, et sisse istudes vaatab vastu segu Suzukist ja Opelilt, on rohkem maitseküsimus.

Proovisõidul jätvad kõige sügavama mulje auto maastikuomadused. Sügisese seene metsas sobivat kohta otsida, selleks on Ignis just õige auto. Murelt võib temaga kulgeda teedel, kuhu tavalise sõiduautoga ei tuleks mõttesegi ronida. Maanteel sõites kipub auto siiski "kitseks" kätte minema, sest vedrustus on üsna jäik ja 2360 mm telgede vahe on puhtalt väiksema väikeauto mõõt, mis teadagi maanteesõidul erilist mugavust ei võimalda.

Küll aga võib positiivse poole peale kanda veel auto väikese kütusekulu, mis jääb juba

keskmise diiselauto tasemele: maanteel 5,5 liitrit 100 km kohta. Kütusepaak on 41-liitrine ja sellest piisab, et keskmiselt 750 km paagitäiega ära katta.

Ignise 1,3-liitrine muutuva klapifaasiga mootor on igati tõsine tegija. Peatselt lisandub mudelivalikusse ka 1,5-liitrine, kuid näiteks kiirenduse vahe on neil vaid 0,1 sekundit. Kütust kulutab 1,5ne maanteel üle

poole liitri rohkem, baashind on samuti kõrgem. Lihtsama varustusega 1,3-liitrise saab kätte 166 000 krooni eest, 1,5-liitrise hind kisub paarisaja tuhande lähedale. Frankfurdi autonäitusel esitleti

ka diiselmootoriga Ignist, mille 1,3-liitrine ja 70 hj DDiS on üks moodsamaid pumppihustitega diiselmootoreid üldiselt. Ta pakub 170 Nm pöördemomenti ja kulutab kütust alla 5 liitri 100 km kohta.

Baasvarustus on Ignisel samuti igati korralik. Kõige lihtsama, Club-varustusega autoga saab juba kaasa keskklukustuse, elektrilised esiaknad, neli turvapata, ABS-pidurid jms.

US-PARTS BALTI AS
AMERIKA AUTOODE VARUOSAD
Varuosad puutidele ja kaatritele
Tallinnas Mäeluse 3A
Telefon 655 0600, 056 250 352
Faks 655 0615
e-post usparts@online.ee
www.usparts.ee

Üheks Ignise puuduseks on suhteliselt kitsas esiüks, ehk kogukam mees peab autosse ronides end tublisti "kokku võtma".

Comfort-varustusega (186 000 kr) lisanduvad konditsioneer ja CD-raadio.

Nelikvedu tuleb koos 1,5-liitrise mootoriga novembris ja selle auto hinnaks rehkendatakse 210 000 krooni.

Suzuki Ignis 1,3 VVT

tehnilised näitajad

- mootor: r 4 vt
- võimsus, hj: 94
- pöördemoment: 118/4100 nm/rpm
- tippkiirus: 160 km/h
- kiirendusvõime 0–100 km/h: 11,1 s
- kütusekulu 100 km**
- linnas: 8,3 l
- maanteel: 5,5 l
- keskmine: 6,5 l

mootmed

- pikkus: 3770 mm
- laius: 1600 mm
- kõrgus: 1560 mm
- telgede vahe: 2360 mm
- kliirens: 170 mm
- tühi mass: 955 kg
- rehvimõõt 165/70 r14

• hind alates: 165 900 kr

Allikas: AS Japauto

GARAAŽISEADMED

Targa Tehnika OÜ, Kadaka tee 183, 12618 Tallinn
Tel (0) 677 1636, faks (0) 677 1637, e-post: targa.tehnika@mail.ee, www.targatehnika.ee

AUTOUUDISED ■ Oktoobrikuu autouudised

Oktoober lisab teedele diislilõhnalist sportlikkust

Oktoober on pärast septembrikuist Tartu autonäitust suhteliselt uudistevaene, küll aga on valdav osa uudismudeleid sportlikumat laadi.

Tõnu Tramm

tonu.tramm@aripaev.ee

Škoda

Škoda sportlik Fabia RS Eestis müügil

- Fabia RS
- hind alates 250 000 kr
- **esindajad:** Eesti Helkama-Auto AS, Kadaka tee 84, Tallinn; AS ARX Eesti, Tallinn, Peterburi tee 50a

Uus sportlik Fabia RS on varustatud 1,9-liitrise turbodieselmootoriga, mille võimsust 130 hj. Tema pöördemoment on 310 Nm ja seda juba alates 1900 pöördest minutis. Välimuse poolest erineb RS esi- ja tagapamperite, 16tolliste valuvelgede poolest ning ka sisemuses on tehtud mitmeid muudatusi (kahevärvilised – must/valge – tükitud RS logodega sportistmed), rikkalik lisavarustus jms.

BMW

3-seeria kupee saab uue diiselmootori

- BMW 320Cd
- hind: 458 900 kr
- **importija:** United Motors AS, Paldiski mnt 108, Tallinn

Diiselmootorite ülikiire arengus on BMW-l olnud tähtis roll, murdes eelarvamusi diiselmootori ja sportlikkuse liitmisel. Sel kevadel turuletoodud 320Cd-le lisandub oktoobris teine diiselmootoriga 3-seeria kupee: 2-liitrine ja 150 hj 320Cd. 1,4tonnise tühi-

massiga kupee jaoks on 150 hj mootor küllalt sportlik, võimaldades kiirendada paigalt 100 km tunni kiirusele 8,8 sekundiga, kulutades sealjuu-

res keskmiselt vaid 5,7 liitrit kütust 100 km kohta.

Z4 saab lahjema bensiinimootori ja soodsama alghinna

- BMW Z4 2,2i
- hind: 484 100 kr
- **importija:** United Motors AS, Paldiski mnt 108, Tallinn

Märtsis müügil jõudnud BMW Z4 oli siiani saadaval 3,0- ja 2,5-liitrise mootoriga ja tublisti üle poole miljoni kroonise baashinnaga. Odavam versioon oli 2,5-liitrine, baashinnaks 517 500 krooni. Oktoobrist lisandub mudelivalikusse pisut lahjema mootoriga versioon, mille baashind on 484 100 kr. Tegemist on 2,2-liitrise ja 6siliindrilise ridamootoriga, mille võimsust 170 hj. Auto kiirendab paigalt 100 km tunni kiirusele 7,7 sekundiga, mis on üsna tubli tulemus sellise töömahuga mootori kohta. Auto tippkiiruseks on 225 km/h.

Hyundai

H1 mahtauto sai nelikveo

- H1 4x4
- hind: alates 369 000 kr
- **importija:** AS Korea Auto, Pärnu mnt 139c1, Tallinn

Hyundai 7kohaline mahtauto ehk minibuss sai endale elektroonselt lülitatava nelikveo ja kõrgendatud kliirensi. See auto kuulub kategooriasse MIG, mis võimaldab paigaldada talle ka kaitseraudasid. Auto baasvarustus on igati korralik:

ABS, turvapadjad, 2 katuseluuki, katuseraamid, valuveljed, elektrikpakett jne. Kapoti all on 2,5-liitrise töömahu ja turbolaadimisega diiselmootor, millel võimsust 102 hj. Keskmine kütusekuulu on 8,9 liitrit 100 km kohta.

Teised uudised

- Hyundai teeb kõikidele Tartu Autoshow'd külastanud inimestele oktoobris 7% hinnaalandust kõigi laos olevate autode puhul. Samuti korraldatakse sügise saabudes kampaania nelikveoliste autodele.
- Nissan jätkab Nissan Almera erimudeli Sprint kampaaniat, kus konditsioneer ja integreeritud audiosüsteemiga auto saab kätte 189 900 krooni eest. Samuti on saadaval veel mõned Primera erimudelid Visia PLUS, mille puhul saab kõige vajalikuga varustatud keskklassi Primera kätte 249 900 krooni eest.

- Eeloleval pühapäeval, 5. oktoobril peab Rocca al Mare Tivolis oma 10. sünnipäeva Esma Auto. Üritusele saab kutsete ja Mazda tehnilise passiga, üritus toimub kella 13–18. Järgmisel laupäeval, 11. oktoobril on kliendipäev teisel Mazda müüjal, ASil Vilojett. Üritus toimub kella 11–15 Tallinnas, Kadaka tee 72a.

- Volkswagenil on oktoobris kampaania, mille käigus antakse kõigile Volkswagen Polo ostjatele 10 000 krooni hinnast alla olemata sellest, mis värvi või millise varustusega Polo soetatakse.

Seega hakkab Polo hind nüüd pihta 129 900 kroonist.

- Oktoobris on ka Porsche sportautode "Ladu tühjaks" kampaania, kus allahindlus on koguni kuni 20%. Soodushinda pakutakse ka uutele ja vähe kasutatud 911 ja Boxster mudelitele, mida kokku kümnekond autot.

VARIA ■ "Auto korda" kampaania

"Auto korda" kampaania kolib tänasest Lasnamäele

Eesti Autoklubi, maanteeameti, Eesti Riikliku Autoregistrikeskuse ja Eesti Statoi ülevabariigiline liiklusohutuskampaania "Auto korda" kolib tänasest Lasnamäel asuvasse Mustakivi Statoi, esmaspäevast alustatakse tasuta autode ülevaatamist Mustamäe Statoilis.

Kampaania "Auto korda" käigus kontrollitakse tasuta kuni 22. oktoobrini kaheksas kohas üle Eesti kõigi soovijate auto tehnilist korrasolekut. Peamiselt Statoi teenindusjaamades läbiviidav kampaania "Auto

korda" on suunatud autode üldisele tehnilisele korrasolekule. Kampaania käigus hindavad Eesti Autoklubi (EAK) tehnikud autode üldist tehnilist seisundit ja juhivad autojuhtide tähelepanu avastatud puudustele.

Seoses pimedaja saabumise ja võimalusel reguleeritakse autode esitulesid. Juhtimaks tähelepanu keskkonnasaaste probleemidele, kontrollitakse ka bensiinimootoriga autode heitgaaside CO-sisaldust, et autojuhid võiksid olla kindlad oma sõiduki käivitumises ka peagi saabuva-

te külmade korral. Vaadatakse üle ka autode akud. Kontrollitööd on tasuta, kuid vahetatavate detailide eest tuleb loomulikult tasuda.

Tänavune kampaania "Auto korda" on järjeks neljale eelnele aastale läbiviidud samalaadsele kampaaniale ja 1998. aastal toimunud üritusele "Tule korda". Kampaanias on osalenud igal aastal ligi 6000 sõidukit. ÄP

Vaata ka: www.autoclub.ee/ uudis

"Auto korda" kampaania toimub juba viiendat korda, ehk tegemist on mõneti juubeliüritusega. Foto: Tõnu Tramm

"Auto korda"

kampaania ajakava

- Tallinn**
- 3.–5. okt Mustakivi Statoi, Mahtra 29
 - 6.–12. okt Mustamäe Statoi, Sõpruse pst 200b
- Pärnu**
- 13.–15. okt Statoi, Papiiniidu 17
- Tartu**
- 16.–20. okt Statoi, Turu 6
- Rakvere**
- 21.–22. okt Wiru Auto, Kreutzwaldi 5b

Töid teostatakse igal kampaania päeval kella 10–19

Allikas: Eesti Autoklubi

Eurost Auto auto oma hinnaga								Akadeemia tee 35, Tallinn Tel 671 0900 Avatud: E-R 9-18, L 10-15		www.eurostauto.ee eurost@eurostauto.ee	
Audi A4 1.8 Avant 92 kW, 2000 punane, universaal, kliimaautomaatik, ABS-pidurid, roolivõimendi, lisapidurituli, 4x turvapadi, immobilisaator, kesklukustus, esimesed ja tagumised udutuled, tulede korrektor Hind 215 000.- kuumakse 2247.-	Audi A6 1.8 T Tiptronic 110 kW 1999 automaat, sinine, sedan, kliimaautomaatik, ABS-pidurid, roolivõimendi, lisapidurituli, 4x turvapadi, immobilisaator, kesklukustus puldiga, esimesed udutuled, tulede korrektor Hind 295 000.- kuumakse 3231.-	Audi A6 Avant 2.4 121 kW, 2001, must, universaal, kliimaautomaatik, ABS-pidurid, roolivõimendi, lisapidurituli, 4x turvapadi, immobilisaator, kesklukustus puldiga, esimesed udutuled, tagumised udutuled Hind 329 000.- kuumakse 3603.-	Peugeot 307 XR 1.6, 80 kW, 2003, punane, luukpära, hooldusraamat, kliimaautomaatik, ABS-pidurid, roolivõimendi, lisapidurituli, 6x turvapadi, immobilisaator, Cobra Plip 3863 signaalsisoon, kesklukustus puldiga, Hind 189 900.- kuumakse 2080.-	Peugeot 307 XS 1.6 Aut., 80 kW, 2003 automaat, sinine met, luukpära, hooldusraamat, ABS-pidurid, roolivõimendi, lisapidurituli, 4x turvapadi, immobilisaator, signaalsisoon, kesklukustus puldiga, tulede korrektor Hind 219 000.- kuumakse 2399.-	Peugeot 406 SR 2.0 HDI Husky, 66 kW, 2003 hall met, sedan, hooldusraamat, kliimaautomaatik, ABS-pidurid, roolivõimendi, lisapidurituli, 4x turvapadi, immobilisaator, Cobra signaalsisoon, kesklukustus puldiga Hind 229 000.- kuumakse 2508.-	Volkswagen Passat Variant 1.6, 74 kW 1999 roheline, universaal, konditsioneer, ABS-pidurid, roolivõimendi, lisapidurituli, 4x turvapadi, immobilisaator, kesklukustus, tulede korrektor, peatoed tagaistmetel, el-akende tõstukiid Hind 164 900.- kuumakse 1806.-	Volkswagen Passat Variant 1.9 TDI Aut. 66 kW 2000 automaat, sinine, universaal, konditsioneer, ABS-pidurid, roolivõimendi, lisapidurituli, 4x turvapadi, immobilisaator, kesklukustus, tulede korrektor, peatoed esiistmetel Hind 209 000.- kuumakse 2289.-				

TOOME AUTOSID TELLIMUSE PEALE. OSTES AUTO MEILT, OSTAME TEIE VANA AUTO TAGASI!

börs

toimetaja Annika Matson, tel 667 0405, e-post annika.matson@aripaev.ee

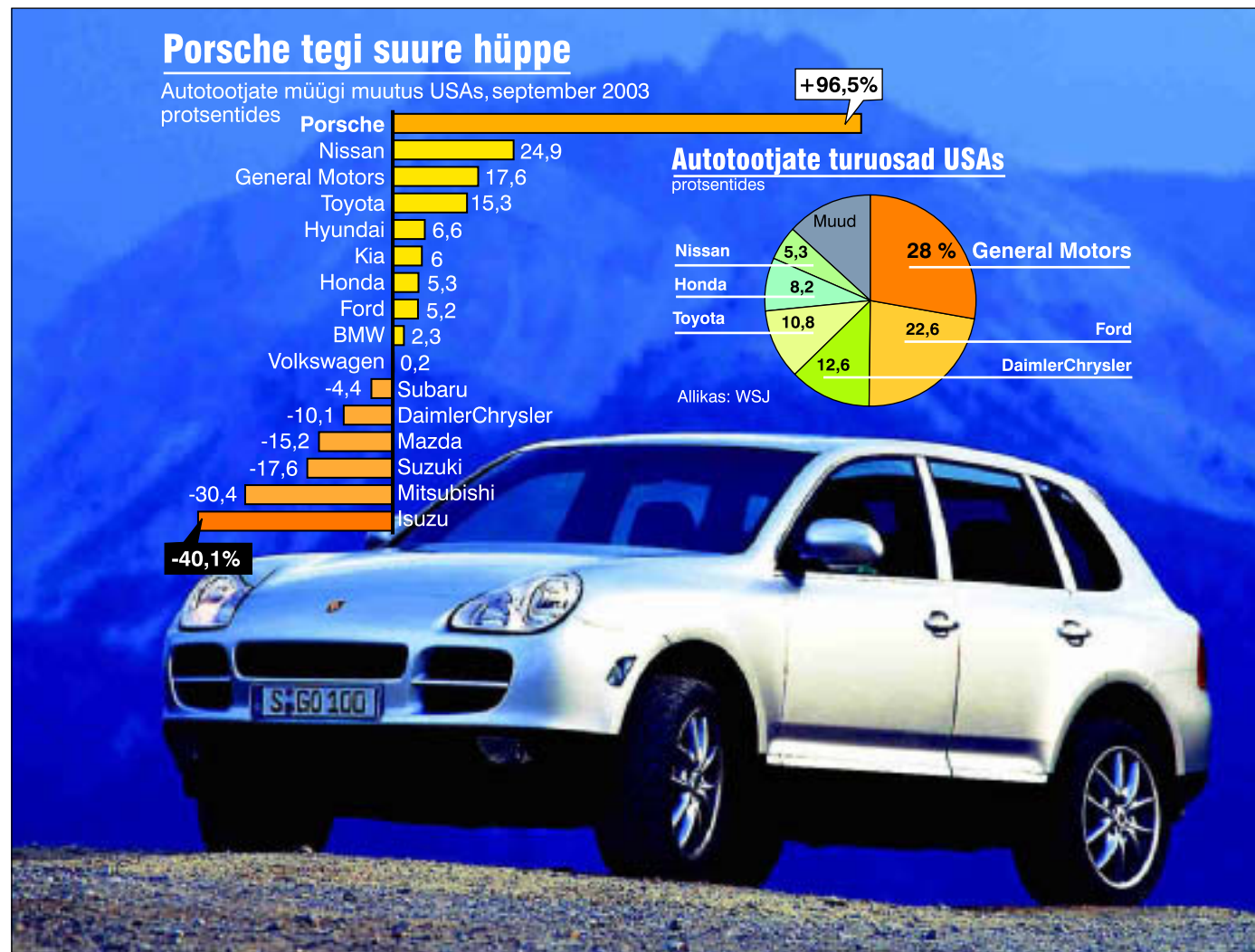
AKTSIAGALOPP

Võida päris raha!

Kolmapäeval 16.50-18.00
www.aripaev.ee/aktsiagalopp/

MÜÜK ■ Paremaid tulemusi näitasid USAs linnamaasturid

Porsche linnamaastur Cayenne näitas septembris USAs protsentuaalselt kõige suuremat müügi kasvu.

Foto: All Over Press

Chrysler jättis Toyota USAs taas neljandaks

Septembris ilutseb DaimlerChrysler USA autoturul taas kolmandal kohal, augustis pidi autotootja auhinnalise platsi loovutama Jaapani kontsernile Toyota.

Annika Matson
annika.matson@aripaev.ee

The Wall Street Journal kirjutas, et uute sõiduautode ja kergete veokite müük kasvas USAs septembris võrreldes mullusega 6,5%, kokku müüdi 1 304 066 sõidukit.

Maaailma suurima autotootja General Motorsi mudelite müük tõusis septembris võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 17,6 protsenti. Silmas tuleb ka pidada, et selle aasta sep-

tembris oli üks tööpäev rohkem kui eelmise aastal.

Viimati kasvas autokontserni kuine müük selle aasta juunis.

General Motorsi mudelite müüki, mis ületas analüütikute ootusi, aitasid kasvatada pikap- ja sportmudelid. Samas teatas kompanii, et pikendab oma allahindluskampaaniate kehivusaega. General Motorsi tööstussektori analüüsi direktor Paul Ballew loodab, et autotööstuse allahindluste kasv aegamisi stabiliseerub. "Me loodame näha tuleval aastal autotööstuse olukorra paranemist siis, kui ka makromajanduslik olukord paraneb," kommenteeris Ballew.

Ford Motorsi müük tõusis 5,2%. Edasimüüjate sõnul oli

nõudlus kõige suurem Fordi F-150 pikapi järel. Kuna autotootjate keskmine hinnasoodustus on tugeva konkurentsi tingimustes USAs umbes 3700 dollarit (50000 krooni) auto kohta, siis on Ford pidanud tõstma oma kulude kokkuvõtte eesmärki sel aastal juba 2,5 mld dollarini, et saada täis prognoositud 1,3 mld dollari suurune aastakasum. Selle täitmise nimel on maailma suurselt teine autotootja asunud massiliselt töölisti koondama.

Paul Ballew,
General Motors

olukord suure konkurentsi USA turul, kontserni müük kahanes võrreldes eelmise aasta septembriga 10,1%. USA tütar-ettevõtte Chrysleri müük vähenes 15%, sellele vaatamata teatas Chrysler, et laiendab veelgi

oma sooduskampaaniaid. Enam kui kümneprotsendilisele langusele vaatamata suutis kompanii siiski tagasi võita oma kolmanda positsiooni USA turul, mille ta augustikuus kaotas Jaapani kontsernile Toyota. Jaapani autotootja Toyota müük kasvas 15,3%, seda tänu linnamaasturile Highlander ja Camry sedanile. Nissani müük kasvas ligi 24,9%.

Suurimat rõõmu USA septembri automüügi numbritest võis Euroopas tunda Porsche, firma tegi uue kuumüügi rekordi. Luksusautotootja linnamaasturi Cayenne'i müük peaaegu kahekordistus. Cayenne viidi USA turule alles selle aasta kevadel, ainuüksi septembris müüdi Suure Lombi taga 1183 sõidukit. Euroopa suurima autotootja Volkswageni müük kasvas 0,2%. BMW müük kasvas 2,3%. Septembris pidi 1,4% languse alla neelama ka DaimlerChrysleri teine tütar Mercedes-Benz.

Äripäev
online

JPMorgan maksab 25 miljonit dollarit trahvi

JPMorgan nõustub USA väärtpapierijärevalvele (SEC) maksa esmase aktsiate avalikku emissiooni reeglite rikkumise eest 25 miljonit dollarit trahvi.

Investeeringuspangale heideti ette, et ta sundis osa soosingu kliente ostma aktsiaid vahetult pärast nende esmast avalikku pakkumist börsilt. See aitas kindlustada, et pärast börsile tulemist jätkub aktsia hinna tõus ning see kinnitab aktsiaid märkinud investoritele kasumi. Investeeringuspangad kontrollisid sealjuures ka seda, et klient täidaks "käsku". Vastutasuks lubati klientidele pääsu uutele aktsiate avalikele emissioonidele ja muid soodustusi.

Selline teguviis oli börsimulli kõrghooajal 1999.–2000. aastal SECi uurijate sõnul investeeringuspankades üpris tavaline. Üheks näiteks toob SEC investeeringuspanga poolt korraldatud California biotehnoloogiafirma Large Scale Biology Corp aktsiate avalikku esmapakkumise, milles soovitati e-posti teel klientidele kindlasti aktsiaid pärast börsile tulekut osta, rõhutades, et see on kogu protsessi juures äärmiselt oluline. JPMorgan ei lükanud kohtus süüdistust ümber, kuid ka ei kinnitanud seda.

25 miljoni dollariline (335 mln kr) trahv pole kompaniile samas mingi löök, moodustades investeeringuspanga käesoleva aasta teise kvartali kasumist vähem kui 1,4%.

Exxon Mobili ähvardab uus 100 miljoni dollari suurune trahv

USA naftakontserni Exxon Mobili ähvardab uus 100 miljoni dollari suurune trahv Alaskas juhtunud õnnetuse eest, kirjutas eilne Wall Street Journal.

1989. aastal jooksis Alaskas karile firma naftatanker Exxon Valdez, laevast voolas merre 42 000 tonni naftat, mis põhjustas laiaulatusliku keskkonnareostuse.

Kontsern on keskkonnakahjude kõrvaldamiseks juba maksnud 1 miljard dollarit. 1991. aastal sõlmitud kokkuleppe kohaselt on USA ametkondadel võimalus nõuda lisatrahve, kui selguvad uued kahjud, mida sel ajal ei märgatud.

USA valitsuse tellitud uuringud näitavad, et regioon kannatab ka praegu veel avarii tagajärgede all ning ametkonnad nõuavad kompaniilt lisaks 100 miljonit dollarit keskkonnakahjustuste kõrvaldamiseks. Kontsern väidab seevastu, et regioon on katastroofist täielikult kosunud.

Nokia palkab Soomes uusi töötajaid

Nokia teade, et palkab Soomes 150 inimest on vastupidine konkurentide trendile, kes viivad tootmise odavatesse Aasia maadesse, kirjutas Financial Times.

Maaailma juhtiv mobiiltelefonide tootja teatas, et tööjõu suurendamine on tingitud suurest nõudlusest toodangu järele. Tellimuste mahud kasvavad jõudsalt, teatas kompanii.

Helsingist läänes asuvas Salo tehases, kus toodetakse peamiselt kallimaid tooteid, muu hulgas ka järgmisel nädalal poodidesse jõudvat N-gage mängukonsooli, töötab 2000 inimest. Üheks põhjuseks, miks on vaja tööjõudu suurendada, on sellist tüüpi toodangu kiire jõudmine jõulumüüki. Kokku oli Nokias juuni lõpu seisuga 51 800 töötajat.

Tallinna börsi osa OMHEXis imetilluke

OMHEXi turgude statistikaülevaatest selgub, et Tallinna börsi osa kogu grupi kauplemismahust on imetilluke.

OMHEXi grupi HEX Integrates Marketsi divisjoni kuuluv Tallinna börs andis septembris kogu grupi aktsiate kauplemismahust vaid 0,15%. Kokku tehti raporti andmetel käivet Tallinna börsil septembris 63 miljoni euro mahus. Lisaks Tallinna börsile kuuluvad gruppi veel Stockholm, Helsingi ja Riia börs.

Suurim osa tuleb Stockholm börsilt, kus käive oli septembris 28,6 miljardit eurot ehk üle kahe kolmandiku 42,5 miljardi euro suurusest kogukäibest. Helsingi börsi osa on 32,5%. Riia börsi seis on meist veelgi nukram – vaid 0,04%.

toimetaja Romet Kreek 6670 192 e-post turud@aripaev.ee

Tallinna börs02.10.			
Taise	273,98	0,89%	
käive	57,95 mln kr		
ÄP tööstusindeks	107,45	1,91%	

Investori kalender	
R 3. oktoober	USA – töötuse määr, keskmine palk ja töönädala pikkus, sept 03
E 6. oktoober	statistikaamet – väliskaubandus, august 03
T 7. oktoober	Alcoa – majandustulemused PepsiCo – majandustulemused statistikaamet – tarbijahinnaindeks, september 03
K 8. oktoober	Yahoo! – majandustulemused
N 9. oktoober	Juniper Networks – majandustulemused Marriott International – majandustulemused
R 10. oktoober	General Electric – majandustulemused USA – tootjahinnaindeks, sept 03
E 13. oktoober	Investor – majandustulemused
T 14. oktoober	Intel – majandustulemused Johnson & Johnson – majandustulemused Bank of America – majandustulemused

suurim tõusja	
Kalev	+13,64%

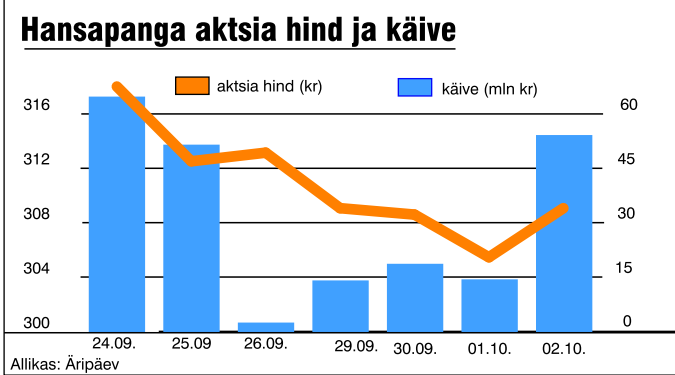
suurim langeja	
Tln Kaubamaja	-2,49%

enim kaubeldud	
Hansapank	53,81 mln kr

Peaaegu kogu käive tuli Hansa aktsiast

Peeter Stamberg
peeter.stamberg@aripaev.ee

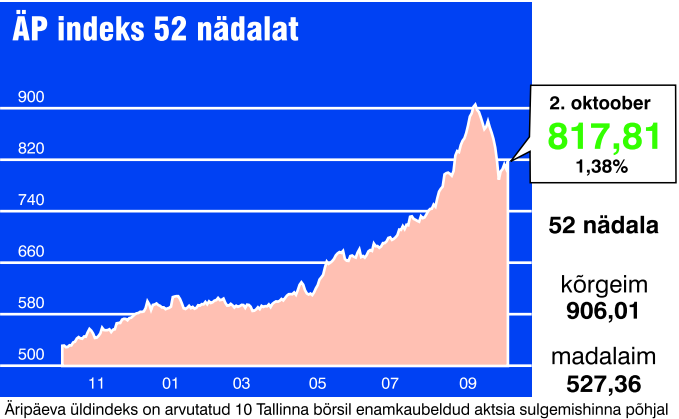
Eile andis Hansapanga aktsia 93 protsenti kogu Tallinna börsi päeva käibest. Hansapanga aktsia hind tõusis 53,8 miljoni krooni suuruse käibe juures 1,18 protsenti, 308,71 kroonile. Möödunud neljapäeval teatas pank, et nõukogu on kinnitanud uued finantseesmärgid. Uusi eesmäärke võis vaadata kui kasumihoiatuse andmist, sest tegevuskasumi kasvu eesmärgi alandas pank 20 protsendilt 10 protsendile. Enne eilset tõusu oli Hansapanga aktsia langenud nädalaga 3,9 protsenti. Ostmas olid nähtavasti suuremad turuosalised, sest keskmine tehingu suurus oli 1,17 miljonit krooni. Silma paistis eile ka erastamisväärtpaber (EVP), millega tehti tehing peaaegu ühel kroonil. EVP hind kerkis 1,43 protsenti, 0,9998 kroonile. Tehin-

Hansapanga aktsia tegi eile tasa osa langusest, mis saadi pärast finantseesmärkide alandamist.

gutasusid arvestades maksti ühe EVP eest juba üle ühe krooni. Seega põhimõtteliselt pole mõtet erastamiseks EVPsid osta. Kokku tehti EVPdega börsil tehinguid veidi alla 468 000 krooni eest. Aktsiatest andis üle miljoni kroonise käibe lisaks Hansapangale ka Eesti Telekom. Telekomiaktsia hind kerkis 2,88 miljoni krooni suuruse käibe

juures 0,15 protsenti, 107,02 kroonile. Suurimad hinnaliikumised tehti eile üliväikeste summadega. Suurimaks tõusjaks sai veidi alla 2000kroonise käibe juures Kalevi aktsia, mille hind kerkis 13,6 protsenti. Suurimast langejast, Tallinna Kaubamaja aktsiast, kogunes käivet alla 5000 krooni. Kaubandusettevõtte aktsia langes 2,5 protsenti.

Tallinna Börs										02.10.	
	sulgemis- hind kr	muutus eelml (%)	ost	müük	tehin- guid	käive kr	P/E	div. akt. suhe*	kohta**		
PÕHINIMEKIRI											
Baltika	35,67	0,44	33,80	37,08	1	21 405					
Eesti Telekom	107,02	0,15	106,71	107,18	21	2 880 578	14,7			6,00	
Hansapank	308,71	1,18	308,24	308,71	46	53 807 845	11,9			6,00	
Harju Elekter	93,72	-0,17	87,31	93,88	1	4 686	4,7			2,00	
Merko Ehitus	157,41	0,50	157,41	162,57	4	472 200	10,6			2,25	
Norma	101,70	3,17	101,08	101,70	5	272 244	7,7			5,00	
T. Kaubamaja	67,44	-2,49	67,75	69,31	1	4 721	13,2			1,00	
I-NIMEKIRI											
Estiko	17,52	0,00	15,02	17,21	1	6 975	10,8			-	
Kalev	39,12	13,64	34,58	39,59	1	1 956	9,5			-	
Klementi	29,73	0,00	29,73	30,51	0	0	0			-	
Rakvere LK	17,84	0,00	17,05	17,84	0	0	10,9			-	
Saku Õlletehas	78,70	2,65	76,98	78,86	3	11 194	21,6			5,00	
T. Farmaatsiatehas	26,13	0,00	22,22	26,13	0	0	20,8			-	
Viisnurk	38,33	0,00	37,55	38,96	0	0				-	
VÕLAKIRJADE NIMEKIRI											
Hansa Capital	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0				***	
Eesti Post	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0				***	
Tallinna Sadam	10 185,00	0,00	0,00	0,00	0	0				3,39%***	
VABATURG											
EVP	1,000	1,43	0,970	1,000	5	467 743				-	
* P/E suhe on arvutatud viimase 4 kvartali vahearuande (kui on olemas siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal											
** viimase majandusaasta kohta teavitatud (makstud) dividendi suurus (kroonides)											
*** tulusus viimase tehingu põhjal											
Aktsiate ostu-müüginoteeringud*										02.10.	
aktsia	valuuta	ostuhind	müüghind	noteerija							
Eesti Gaas	EEK	52,00		Hansapank							
EVP	EEK	0,950	0,990	Hansapank							
		0,925	0,975	Ühispank							
MicroLink	EEK	70,00	150,00	Trigon							
* kursid on päeva jooksul korrigeeritavad											

15. novembril ilmub Delovõje Vedomosti erileht

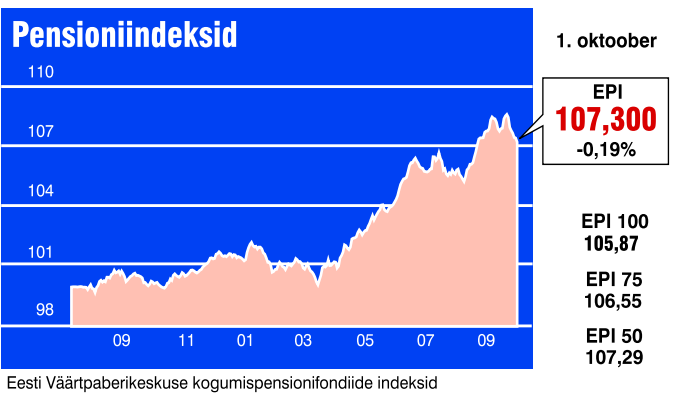
{ sisustus

LISAINFO JA REKLAAMI TELLIMINE
Toivo Repnau
tel 667 0030
faks 667 0200
toivo.repnau@aripaev.ee

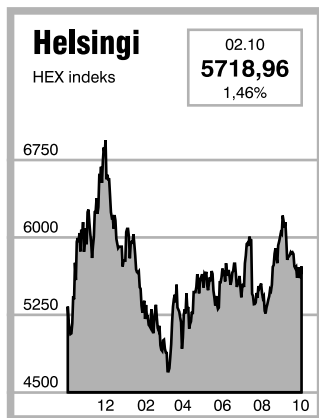
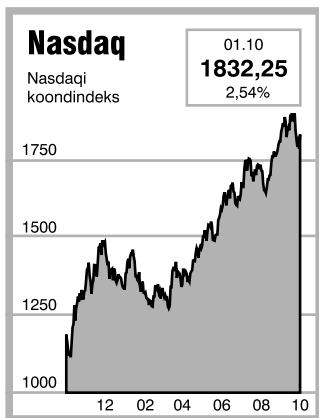
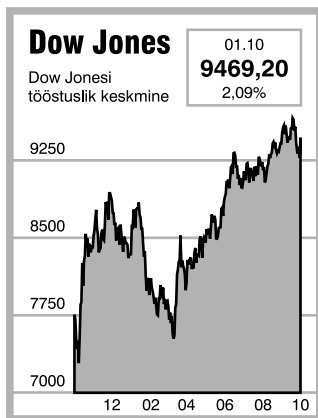
Деловые
Ведомости
www.vedomosti.ee

Investeeringufondid02.10.									
fond	kuupäev	ost	müük	NAV	riski-aste***	aasta algusest %	tootlus (p.a.)%	fondi maht	haldav ettevõtte
		kr	kr			12 kuud	3 aastat	kr	
II PENSIONISAMBA FONDID									
Ergo Tuleviku Pensionifond	02.10	10,7700	11,2100	10,8800	-	6,67	8,31	24 101 190	AS ERGO Varahaldus
Ergo Rahulik Pensionifond	02.10	10,3400	10,7500	10,4400	-	2,45	3,56	11 960 292	AS ERGO Varahaldus
Hansa Pensionifond K1	02.10	10,6400	10,9100	10,7500	-	4,47	6,54	42 342 994	Hansa Investeeringufond
Hansa Pensionifond K2	02.10	10,6700	10,9400	10,7800	-	6,52	7,69	136 447 774	Hansa Investeeringufond
Hansa Pensionifond K3	02.10	10,8600	11,1300	10,9700	-	9,70	10,11	190 453 738	Hansa Investeeringufond
LHV Aktsiapensionifond	02.10	10,4200	10,6400	10,5300	-	7,34	6,47	23 948 503	LHV Varahaldus
LHV Intressipensionifond	02.10	10,7100	10,9300	10,8200	-	4,54	7,66	7 410 049	LHV Varahaldus
Sampo Pension 25	02.10	10,6227	10,8373	10,7300	-	3,67	5,82	16 453 253	Sampo Varahaldus
Sampo Pension 50	02.10	10,9296	11,1504	11,0400	-	5,44	8,13	76 281 589	Sampo Varahaldus
Sampo Pension Intress	02.10	10,3752	10,5848	10,4800	-	2,64	3,97	7 887 997	Sampo Varahaldus
Seesami Kasvu Pensionifond	02.10	9,7700	10,0700	9,8700	-	1,96	3,13	14 668 565	Seesam Varahalduse AS
Seesami Optimaalne Pensionifond	02.10	10,0300	10,3300	10,1300	-	1,40	2,53	14 923 786	Seesam Varahalduse AS
Seesami Völakirjade Pensionifond	02.10	10,4700	10,6900	10,5800	-	2,32	3,62	12 477 213	Seesam Varahalduse AS
Ühispana Pensionifond Konservatiivne	02.10	10,3700	10,6300	10,4700	-	2,80	3,45	44 807 052	Ühispana Varahaldus
Ühispana Pensionifond Progressiivne	02.10	10,7400	11,0100	10,8500	-	6,48	7,59	146 122 581	Ühispana Varahaldus
III PENSIONISAMBA FONDID									
Hansa Pensionifond V2	02.10	13,8300	14,1100	13,9700	4,09	11,85	14,51	33 174 910	Hansa Investeeringufond
LHV Täiendav Pensionifond	02.10	9,8900	10,0900	9,9900	-	10,26	9,78	4 460 756	LHV Varahaldus
Sampo Pensionifond	02.10	11,9295	12,1705	12,0500	-	6,07	9,55	10 545 949	Sampo Varahaldus
Ühispana Pensionifond Täiendav	02.10	12,3500	12,5900	12,4700	3,13	9,46	11,75	32 131 429	Ühispana Varahaldus
AVATUD INVESTEERIMISFONDID									
Balti Kasvufond	02.10	265,2600	270,6200	267,9400	9,12	25,16	31,95	166 820 630	Hansa Investeeringufond
Hansa Läänemere Aktsiafond	02.10	75,5500	77,0700	76,3100	-	12,87	17,82	21 337 912	Hansa Investeeringufond
Hansa Vene Kasvufond	02.10	612,5200	624,9000	618,7100	21,05	49,10	52,39	68 174 112	Hansa Investeeringufond
Mandatum Neutral	02.10	342,7464	353,2386	349,7412	-	1,36	2,11	3 709 772 761	Sampo Rahastoyhtiö
Mandatum Omega	02.10	342,1514	352,6255	349,1341	-	1,71	2,26	1 695 866 170	Sampo Rahastoyhtiö
Nordea Euroland*	01.10	1,7199	1,7547	1,7373	24,16	6,10	9,88	164 500 000	Nordea Rahastoyhtiö
Nordea Optima.fi*	01.10	0,2246	0,2291	0,2268	8,64	3,09	5,43	512 600 000	Nordea Rahastoyhtiö
Sampo Balti IF	02.10	3,2028	3,3008	3,2681	13,48	32,26	43,98	367 150 317	Sampo Rahastoyhtiö
Sampo Kasvufond	02.10	12,1077	12,3523	12,2300	20,14	16,25	25,69	25 862 382	Sampo Varahaldus
Trigon Balti Aktsiafond	02.10	190,6620	195,5012	193,5655	10,64	43,93	52,54	21 131 162	Trigon Funds
Trigon Kesk-ja Ida-Euroopa Fond	02.10	116,8627	119,8287	118,6423	-	17,56	29,46	272 192 835	Trigon Funds
Äripäeva Indeksi Fond	02.10	-	-	6,2914	15,05	11,64	20,31	1 097 889	Ühispana Varahaldus
Ühispana Kasvufond	02.10	3,1861	3,2505	3,2183	12,44	29,00	33,27	87 242 272	Ühispana Varahaldus
VÖLAKIRJAFONDID									
Hansa Intressifond	02.10	133,0200	133,0200	133,0200	0,14	2,43	3,25	1 265 060 899	Hansa Investeeringufond
Kapitalikaitsefond	02.10	1 187,3722	1 190,3481	1 190,3481	0,29	2,20	3,13	42 468 048	Trigon Funds
Nordea Euro Obligatio*	01.10	0,0538	0,0543	0,0540	3,61	3,82	5,73	202 400 000	Nordea Rahastoyhtiö
Sampo USD Intressifond**	02.10	56,5850	56,5850	56,5850	0,96	0,72	0,95	5 545 328	Sampo Varahaldus
Ühispana Völakirjafond	02.10	11,7743	11,7743	11,7743	1,33	4,07	6,14	344 576 564	Ühispana Varahaldus
tootlus (p.a.)									
fond	kuupäev	ost	müük	NAV	1 päev	1 kuu	3 kuud	12 kuud	fondi maht haldav ettevõtte
RAHATURUFONDID									
Hansa Rahaturufond	02.10	-	-	1 000,0000	1,63	1,60	1,74	2,45	1 553 752 102 Hansa Investeeringufond.
Hansa USD Rahaturufond**	02.10	-	-	59,2704	0,57	0,60	0,58	0,93	13 526 541 Hansa Investeeringufond.
Sampo Rahaturufond	02.10	-	-	1 153,9100	1,27	1,96	1,81	2,74	311 747 798 Sampo Varahaldus
Ühispana Rahaturufond	02.10	-	-	100,0000	1,97	2,10	2,10	2,65	706 064 583 Ühispana Varahaldus

* noteeringud ja fondide mahud EUR`des; \*\* noteeringud ja fondide mahud USD`des; *** investeeringufondi tootluse viimase 24 kuu standardhälve

Maaklerifirmad	
Eesti Krediidipank	Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0941, faks 661 6038
Eesti Ühispank	Tornimäe 2, Tallinn tel 665 6622, faks 665 6802
Hansapank	Liivalaia 8, Tallinn tel 613 1659, faks 613 1545
LHV	Roosikrantsi 2, Tallinn tel 611 0300, faks 611 0310
Sampo Pank	Narva mnt 11, Tallinn tel 630 2104
Suprema	Pärnu mnt 10, Tallinn tel 640 5784, faks 640 5701
Trigon Securities	Pärnu mnt 15, Tallinn tel 667 9233, faks 667 9201
Fondivalitsejad	
Ergo Varahalduse AS	Lauteri 5, Tallinn tel 667 9200, faks 667 9201
Hansa Investeeringufondide AS	
Liivalaia 8, Tallinn 15 038, tel 631 0336, faks 626 0636	
e-post: fondid@hansa.ee	
LHV Varahalduse AS	Roosikrantsi 2, Tallinn 10 119, tel 611 0308 faks 611 0310, e-post: tonno.vahk@lhv.ee
Nordea Rahastoyhtiö	Hobujaama 4, Tallinn 10 151, tel 628 3344
Sampo Varahalduse AS	Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2295, faks 630 2275 e-post funds@sampopank.ee kodulehekul: http://www.sampo.ee
Trigon Funds	Pärnu mnt 15, Tallinn 10 141, tel 667 9208 faks 667 9221, e-post: fond@trigon.ee kodulehekul: http://www.trigon.ee
Ühispana Varahalduse AS	Tornimäe 2, 15 010 Tallinn, tel 665 5611 faks 665 6201, e-post fondid@eyp.ee kodulehekul: http://finance.eyp.ee
Seesam Varahalduse AS	Pärnu mnt.15, 10 141 Tallinn, tel 665 1727 faks 665 1729, e-post pension@seesam.ee kodulehekul: http://www.pension.ee

USA börsid* 30.09.

aktia	sektor	sulgemis- hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
Adobe Sys Inc	TT	39,80	1,04	42,00	17,71	42,3
Advanced Micro Dev	ET	11,17	0,54	12,87	3,10	-
Alcoa	MT	26,69	2,03	29,50	17,62	46,0
Altera Corp	ET	17,86	-5,65	23,36	8,32	59,5
Altria Group Inc	MT	44,37	1,30	47,07	27,70	8,6
Amazon.com Inc	EK	49,12	1,42	51,30	16,01	-
American Express Co	FV	46,06	2,22	47,45	26,55	21,3
Amgen Inc	FT	66,28	2,73	72,37	41,98	-
AOL Time Warner Inc	TN	15,32	1,39	17,89	9,90	-
Apple Computer Inc	AT	20,79	0,34	23,32	12,72	-
Applied Materials Inc	ET	18,56	2,37	22,34	10,26	-
AT&T Corp	TE	21,31	-1,11	28,88	13,45	26,3
Bellsouth Corp	TE	24,33	2,74	30,00	18,37	13,4
Biogen Inc	FT	38,43	0,81	50,52	28,50	28,5
Boeing Co	MT	35,34	2,94	38,90	24,73	101,0
Bristol Myers Squibb	FT	26,03	1,44	29,21	20,74	21,9
Broadcom Corp	ET	26,78	0,45	29,96	9,52	-
Brocade Comm Sys	ET	5,25	0,56	8,38	3,59	-
Campbell Soup	TO	26,94	1,66	27,90	19,65	17,7
Caterpillar	MT	71,34	3,63	73,97	33,75	23,7
Check Point Soft Tech	TT	17,29	2,67	22,20	12,62	17,5
ChevronTexaco	EG	73,13	2,35	76,23	61,31	21,0

Chiron Corp	TT	52,50	1,31	57,07	34,02	36,5
Ciena Corp	ET	5,86	0,00	7,74	2,41	-
Cisco Systems	ET	20,20	3,11	21,56	8,12	40,4
Citigroup Inc	FV	47,00	3,27	48,15	25,08	16,7
Colgate Palmolive	MT	56,97	1,93	60,99	48,75	24,3
Coca Cola	TO	43,89	2,16	53,10	37,01	25,2
Comcast Corp	TE	30,43	2,67	32,86	16,52	-
DaimlerChrysler	AU	35,88	2,34	40,61	26,27	19,3
Delta Air Lines	TN	13,34	0,30	16,05	6,10	-
Dell Computer	AT	34,02	1,80	35,04	22,59	37,4
Du Pont	MT	40,10	0,22	45,55	34,71	19,6
Eastman Kodak	MT	20,93	-0,05	41,08	20,39	10,6
eBay Inc	EK	54,70	1,98	58,93	25,11	100,4
EchoStar Comm	TE	38,54	0,60	41,00	16,27	-
Electronic Arts Inc	TT	94,89	2,94	97,00	47,51	42,9
EMC Corp	AT	13,00	2,93	13,97	3,67	325,0
Exxon Mobil Corp	EG	37,35	2,05	38,50	31,58	14,5
FedEx Corp	TN	65,76	2,06	69,00	47,03	24,9
Flextronics Intl Ltd	ET	13,96	-1,83	15,82	5,47	-
Ford Motor Co	AU	11,10	3,06	12,53	6,58	23,1
General Electric	MT	30,63	2,75	32,42	21,30	21,6

General Motors	AT	40,56	-0,90	43,23	29,75	8,9
Genzyme Corp	FT	47,50	2,57	52,43	19,90	45,2
Gillette Co	MT	32,77	2,47	33,78	27,57	26,6
GlaxoSmithKline	FT	42,77	0,87	43,87	31,85	18,4
Hewlett-Packard	AT	19,60	1,24	23,90	10,92	28,4
Honda Motor	AU	20,60	2,18	23,59	15,47	11,3
Home Depot	JK	32,90	3,30	34,99	20,10	19,9
Honeywell	MT	26,86	1,94	30,07	18,77	-
IBM	AT	90,35	2,29	93,47	54,01	23,3
IDEC Pharm Corp	FT	33,68	1,17	47,41	27,80	37,8
Intel Corp	ET	26,63	4,03	29,38	12,95	53,0
International Paper	MP	39,37	0,90	41,50	31,35	119,3
Intuit Inc	TT	49,22	2,03	55,04	33,30	40,0
JP Morgan Chase	FV	35,38	3,06	38,26	15,26	25,5
JDS Uniphase Corp	ET	3,67	1,92	4,71	1,58	-
Johnson & Johnson	MT	50,27	1,51	61,30	49,00	23,2
Juniper Networks	ET	15,17	1,13	18,19	4,15	-
Kraft Foods Inc	TO	29,95	1,53	41,30	26,35	14,4
Kroger Co	JK	18,65	4,36	19,70	11,00	12,1
Linear Tech Corp	ET	37,05	3,12	42,03	18,92	49,4
Lowes Companies	JK	53,67	3,41	55,90	33,37	25,4

Lucent Technologies	TE	2,14	-0,93	2,75	0,55	-
Maxim Intgr Products	ET	40,83	3,66	45,74	20,75	44,4
McDonald's	TN	24,21	2,85	24,37	12,12	31,4
MedImmune Inc	FT	32,94	-0,27	42,09	20,45	49,2
Merck & Co	FT	51,16	1,07	60,19	41,09	15,7
Merrill Lynch & Co	FV	55,12	2,97	57,50	28,21	17,6
Microsoft Corp	TT	28,52	2,59	30,00	21,60	30,8
Millennium Pharm Inc	FT	15,90	2,91	18,36	6,24	-
3M Company	MT	70,90	2,65	72,85	55,38	25,8
Morgan Stanley	FV	51,99	3,03	53,10	28,80	16,3
Motorola Inc	TE	12,13	1,51	12,75	7,30	48,5
Nextel Comm	TE	19,51	-1,01	20,83	6,85	8,1
Novell Inc	TT	5,54	4,53	5,98	1,91	-
Office Depot	JK	14,58	3,77	18,50	10,28	14,6
Oracle Corp	TT	11,69	3,91	14,03	7,65	26,0
Palm Inc	AT	20,57	6,41	22,98	9,00	-
PanAmSat Corp	TE	14,95	3,25	20,29	12,60	21,1
Paychex Inc	TN	34,55	1,32	37,50	22,50	43,7
Pepsico Inc	TO	46,68	1,85	47,98	35,59	23,0
Pfizer Inc	FT	30,80	1,38	36,92	27,90	43,4
PMC Sierra Inc	ET	13,45	1,97	15,37	2,70	-

Procter & Gamble	MT	93,98	1,25	93,43	79,57	25,5
Qualcomm Inc	ET	42,35	1,63	46,05	27,33	47,6
RealNetworks Inc	TT	6,58	1,54	9,29	2,68	-
RF Micro Devices Inc	ET	9,49	2,71	13,50	4,55	-
SBC Communications	TE	22,60	1,57	31,65	18,85	9,4
Siebel Sys Inc	TT	10,40	6,56	12,23	5,33	-
Sony Corp	ET	35,80	2,87	45,84	23,16	85,9
Sun Microsystems	AT	3,25	-1,81	5,64	2,34	-
Tellabs Inc	ET	7,08	3,93	10,11	4,15	-
Texas Instruments	ET	23,25	1,97	26,12	13,10	-
Toyota Motor	AU	62,65	5,21	67,52	41,17	19,0
Wal-Mart Stores	JK	57,06	2,17	60,20	46,25	29,9
Walt Disney Co	MT	20,83	3,27	23,80	13,90	38,6
Wells Fargo & Co	FV	52,90	2,72	53,71	43,27	15,2
Verisign Inc	TT	13,57	0,82	16,80	3,92	-
Veritas Software	TT	32,49	3,08	36,96	10,30	92,8
Verizon Comm	TE	32,98	1,66	44,31	27,50	9,4
Viacom Inc	TN	39,70	3,39	48,13	33,26	29,2
Xilinx Inc	ET	27,99	-1,55	32,80	13,50	75,6
Yahoo! Inc	MT	36,40	2,85	38,25	9,01	125,5

* sulgemishinnad, USD, allikas Äripäev

Helsingi börs* 02.10.

aktia	sektor	sulgemis- hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
Aldata Solution	TT	1,99	1,02	2,18	0,43	71,1
Comptel	TT	1,64	0,61	2,14	0,68	-
Eimo	MT	1,02	0,00	1,38	0,81	19,6
Elisa Comm	TE	8,15	-0,73	9,49	4,46	-
Elcoteq Network	ET	12,50	0,00	14,20	7,20	18,9
Elektrobit Group	ET	0,47	-2,08	0,50	0,25	-
F Secure	TT	0,95	-1,04	1,16	0,44	-
Nordea	FV	4,99	0,60	5,17	3,32	-
Nokia	TE	13,88	3,20	20,50	10,55	19,4
Novo Group	TT	3,45	-0,86	3,79	2,08	15,7
Outokumpu	MT	9,39	0,00	10,36	6,87	8,2
Pohjola Yhtymä	FV	17,40	2,35	17,60	11,32	6,7
Perlos	MT	4,93	1,65	8,43	2,96	-
Sampo	FV	7,09	1,29	7,80	5,05	11,3
Stonesoft	TT	0,63	6,78	0,90	0,30	-
Stora Enso	MP	10,50	1,06	12,70	8,30	-
Teleste	TE	4,19	2,95	5,20	2,31	-
TeliaSonera AB	TE	3,65	-0,27	4,15	2,57	-
Tietoenator	TT	17,40	1,69	20,50	11,10	22,6
TJ Group	TT	0,26	4,00	0,29	0,12	-
UPM Kymmene	MP	14,49	0,98	18,88	11,05	6,8

* hinnad kell 18 seisuga, EUR, allikas Äripäev

Stockholmi börs* 02.10.

aktia	sektor	hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
ABB Ltd	MT	43,30	-0,92	49,80	9,00	-
Autoliv	MT	238,50	0,63	268,50	154,50	-
Assa Abloy	MT	69,00	2,99	124,00	67,00	19,5
Atlas Copco	MT	233,50	2,86	273,00	137,50	-
AstraZeneca	FT	336,50	-0,15	365,00	245,00	-
Electrolux	MT	169,50	0,00	194,50	119,50	10,0
Ericsson Tel Lm	TE	11,70	3,54	14,60	3,59	-
ForeningsSparbanken	FV	114,00	-0,87	119,50	85,00	-
Hennes and Mauritz	MT	174,50	-0,29	198,50	147,00	25,4
Holmen AB	MP	260,00	0,00	285,00	200,00	10,6
Icon Medialab Int	TT	2,33	-2,92	2,70	0,70	-
Investor	FV	66,00	0,00	74,50	39,30	31,4
Sandvik	FV	219,50	1,39	240,00	174,00	16,0
Skandia	FV	25,10	5,02	29,80	10,50	-
Skanska	MT	50,00	-0,99	59,00	38,10	-

SKF	MT	245,50	-1,01	286,00	191,50	11,3
SEB	FV	85,00	-0,58	90,50	65,50	-
Securitas	TN	95,50	1,06	146,50	67,50	22,2
Svenska Cellulosa SCA	MP	282,00	-0,08	322,00	246,50	11,5
Svenska Handelsbanken	FV	133,00	-1,12	141,50	97,00	12,7
Tele2 AB	TE	330,00	-0,45	345,00	126,00	218,5
TeliaSonera AB	TE	32,90	-1,79	36,50	23,70	-
Volvo	AU	186,50	1,63	213,50	124,00	-
WM Data	TT	13,40	6,35	16,40	5,50	-

* hinnad kell 18 seisuga, SEK, allikas Äripäev

Londoni börs* 02.10.

aktia	sektor	hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
Barclays	FV	4,92	1,39	5,15	3,10	14,6
British Airways	TN	1,71	-0,15	2,11	0,85	-
British Telecom	TE	1,84	-0,27	2,24	1,40	5,7
HSBC Holdings	FV	8,20	1,24	8,34	6,24	18,0
Lloyds TSB Group	FV	4,34	1,58	5,99	2,95	13,3

Marks and Spencer	JK	3,07	-1,13	3,84	2,58	14,8
BP	EG	4,18	-1,01	4,64	3,49	14,2
Shell Trans & Trading	EG	3,74	-1,19	4,40	3,32	11,0
Unilever	TO	5,18	-0,19	6,40	4,73	7,9
Vodafone Group	TE	1,22	0,00	1,35	0,85	-

* hinnad kell 18 seisuga, allikas Äripäev

Vilniuse börs* 02.10.

aktia	sektor	sulgemis- hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
Lietuvos Telekomas	TE	1,49	2,76	1,74	0,75	-

TOOMASE PORTFELL ■ September

Toomas hakkab rohkem oma peaga mõtlema

Toomas on investeerides avastanud, et mida rohkem ta nõuandjatelt abi otsib, seda raskemini tal investeerimisotsuste vastuvõtmine sünnib.

Raivo Sormunen
raivo.sormunen@aripaev.ee

Toomas on oma investeerin-gute otsimisel ja kooskõlasta-misel kasutanud pidevalt paari investeerimisega sina peal ole-va sõbra abi. Kui keegi neist on Toomase leitud potentsiaalse investeeingu maha laitnud või selle kohta midagi negatiivset välja toonud, on investeeing jäänud sinnapaika. Selliseid juhtumeid on olnud mitmeid. Samas peab Toomas tunnista-ma, et ka talle on antud mit-meid aktsiasoovitusi, mis ta on ise maha laitnud.

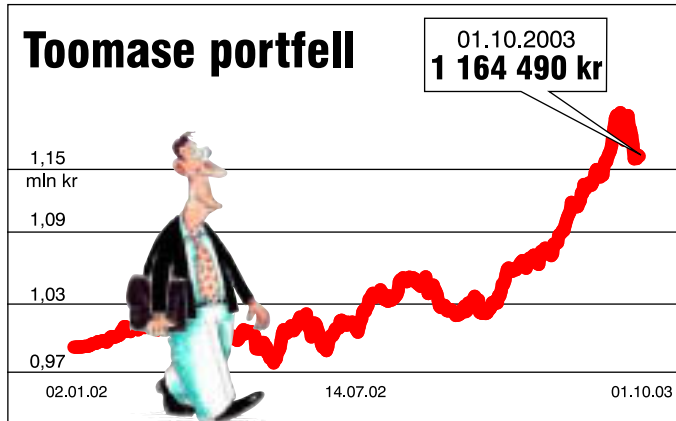
Sellisest käitumisest tingitu-na on ta maha maganud mit-meid häid võimalusi. Üheks sel-liseks on näiteks Leedu Tele-kom, millest ta pajatas Äripäe-vas möödunud aasta detsembri alguses, kuid mis jäi ostmata. Aktsia on sealtmaalt kerkinud 0,95 lilt 1,50 litini. Umbes sa-mal ajal kiikas ja rääkis ta lehe-veergudel ka nn *online*-kasiioni Multimedia Games aktsiast. Toona 23 dollaril liikunud akt-sia on jõudnud tõusta 38 dolla-ri alla. Eks Toomas ole potent-siaalse ostusooovina maininud ka mõnda sellist aktsiat, mis

pole tõusuhoogu saanud, aga enamik tagasilükatud otsuseid oleks mõjunud portfellile tur-gutavalt. Oleks on aga paha poiss.

Mõni nädal tagasi hakkas Toomasele Hanza.netis silma lugu, kus soovitati mõelda China Mobile'i aktsiasse inves-teerimisele. Toomas uuris omal käel järele, et tegemist on väga hästi raha sisse toova teleko-mifirmaga, mis on number üks tohutu potentsiaaliga Hiina turul. Ainsaks puuduseks tundus olevat tugev konkurents. Toomas tutvustas investeerimis-plaani ka oma sõpradele, kel-lest üks pidas Hiina turgu kom-munistlikuks ja väga riskant-seks.

Pärast seda tegigi Toomas enda jaoks otsuse – kõigi sõ-pradega investeeingu suhtes konsensusele jõudmine on väga raske. Edaspidi ta enam seda viga (kui nii võib seda nimeta-da) ei tee ning investeerib ena-muse positiivse hinnangu kor-ral.

Möödunud kuul sai Toomas Rakentajain Konevuokraamo aktsialt tagasi ka enam kinni-peetud tulumaksu summas 2394 krooni.

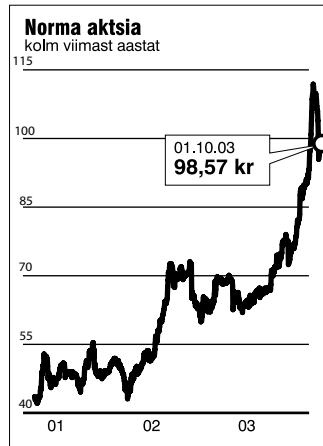
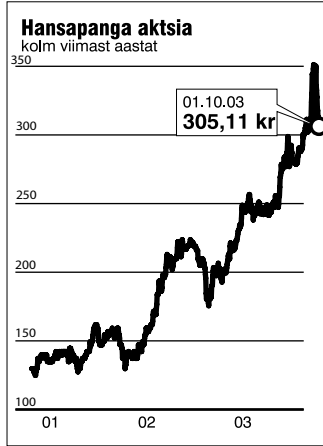
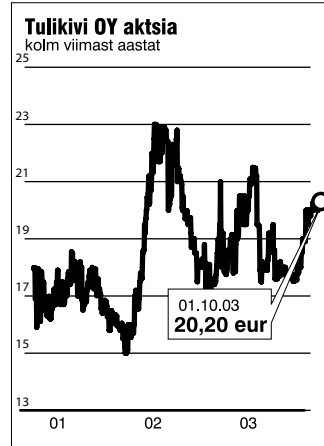
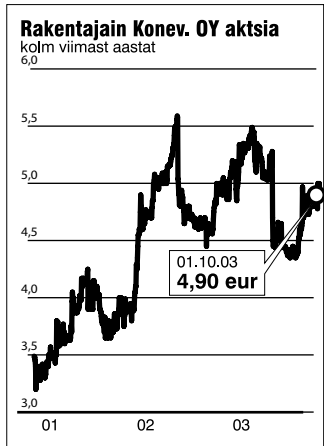
Investeerimisportfell

01.10.2003 päevalõpu seisuga	kogus	osa-kaal	soetus-hind	turu-hind	turu-väärtus	muutus
investeerimata						
raha arvelduskontol	12,5%		145 581		145 581	-
investeeringud						
lühiajalised:						
Hansa Intressifond	3800	43,4%	125,317	132,970	505 286	29 083
aktsiaportfell						
Hansapank	550	14,4%	187,824	305,110	167 811	64 507
Norma	1300	11,0%	61,389	98,570	128 141	48 336
Tulikivi	300	8,1%	325,925	316,062	94 819	-2 959
Rakentajain Konev.	1280	8,5%	79,664	77,764	99 538	-2 432
Bally Total Fitness	200	2,0%	207,948	116,576	23 315	-18 274

kulud		-6 394,18	
kokku	100,0%	1 046 229	1 164 490

- kogus – soetatud väärtpaberite arv
- soetushind – soetatud väärtpaberite keskmine hind koos soetamiskuludega
- turuhind – väärtpaberite turuhind
- turuväärtus – soetatud väärtpaberite turuhind
- kulud – kõik kulud, v.a väärtpaberite soetamiskulud

Neli investeeingut

Rakentajain Konevuokraamo OY

olulised näitajad (mln EUR)	2003 prog	2003 I pa	2002	2001	2000
müügi käive	53,56*	25,08	61,04	67,97	53,96
puhaskasum	9-11**	2,67	9,73	10,83	8,82
kasum aktsia kohta (EUR)	0,50***	0,20	0,69	0,83	0,64
dividend aktsia kohta (EUR)			0,50	0,45	0,34
bilansimaht	75,56	75,52	74,02	69,89	69,89
kohustused	29,57	22,44	27,83	29,85	29,85
omakapital	45,99	50,08	46,18	40,04	40,04

* grupi enda prognoos
** grupi enda kasumiprognnoos makse ja erakorralisi kirjeid arvestamata
*** Moneyline Telerate

Tulikivi OY

olulised näitajad (mln EUR)	2003 prog*	2003 I pa	2002	2001	2000
müügi käive	24,50	52,50	58,70	46,90	46,90
puhaskasum	0,60	2,30	4,60	5,04	5,04
kasum aktsia kohta (EUR)	1,97	0,35	1,35	2,56	2,85
dividend aktsia kohta (EUR)	-	1,05	1,50	1,13	1,13
bilansimaht	44,70	43,10	43,70	35,90	35,90
kohustused	20,00	17,10	16,80	11,90	11,90
omakapital	24,70	26,00	26,90	24,00	24,00

*Moneyline Telerate

Hansapank

olulised näitajad (mln kr)	2003 prog*	2003 I pa	2002	2001	2000
intressitulud		2476	4906	4605	3390
komisjoni- ja teenustasud		974	1777	1395	1087
tegevuskasum enne provisjone		1407	2043	1829	1652
puhaskasum	2144	995	1874	1693	1200
kasum aktsia kohta (kr)	27,0	12,54	23,47	21,60	15,43
dividend aktsia kohta (kr)	8,0	-	6,00	4,00	1,00
bilansimaht	88 680	81 984	72 018	45 596	45 596
omakapital	9494	9029	7520	5758	5758

* Trigon Capitali prognoos

Norma

olulised näitajad (mln EEK)	2003 prog*	2003 I pa	2002	2001	2000
müügi käive	1033	499,2	1013,8	815,9	634,2
puhaskasum	119	69,7	193,6	177,4	157,4
kasum aktsia kohta (EEK)	9,02	5,28	14,67	13,46	11,93
dividend aktsia kohta (EEK)	4,0**	-	5,00	6,00	5,00
bilansimaht	893**	935,1	851,6	725,2	568,1
kohustused	125**	134,7	122,4	110,4	65,0
omakapital	768**	800,4	729,2	614,8	503,1

* Suprema (Evli Group) ja Trigon Capitali keskmine prognoos (kevad 2003)

SEPTEMBRI SÜNDMUS

Rootsi kroon seljatas euro

Rootsi kroon tõusis Eesti Panga andmeil septembri lõpuks 1,750441 kroonini ehk 3% (täpselt samapalju tu-gevnes ta ka euro vastu).

SEKile mõjus hästi kuu keskel toimunud eurorefe-rendum, kus öeldi eurole "ei". Rootsi majandusel lä-heb paremini kui Euroopa majandusel tervikuna ja ri-i gi jooksevkonto on plussis.

muutus: **3,0%**

1,75
EEK/SEK

Aktsiamäng 1/2004

Reeglid

1. Üks mäng kestab kolm kuud.
2. Aktsiamäng 1/2004 algab 3. novembri Tallinna, Helsingi, Stockholmi, NYSE ja Nasdaq'i väärtpaberibörsi sulgemishindadega ja lõpeb 4. veebruaril, sulgemishindadega. Mitmel börsil noteeritud aktsiate sulgemishinnaks on võetud asukohamaa börsi hind.
3. Igal kuul algab uus mäng ja tehakse kokkuvõtteid käimasolevatest.
4. Aktsiamängu portfell tuleb moodustada kupongil nimetatud ettevõtete väärtpaberitest, kusjuures portfelli peab kuuluma vähemalt neli aktsiat. Panus ühele aktsiale ei tohi jääda alla 10% ja ületada 25%. Üks mängija võib osaleda maksimaalselt 5 portfelliga.
5. Portfelli tinglik väärtus on 10 000 krooni, kuid panused tuleb teha täisprotsentides (nt IBM 25%, Intel 25%, Ford 25%, Norma 25%).
6. Mängu võidab portfell, mille tinglik väärtus on 3. novembrist 4. veebruarini kõige rohkem kasvanud.
7. Aktsiamängus osalemiseks tuleb täita juuresolev kupong, lõigata see välja ja saata kupongil näidatud aadressil.
8. Kupongid peavad toimetusse jõudma hiljemalt 1. novembriks.

Kokkuvõte

Äripäeva aktsiamängu 7/2003 parimad portfellid olid lõppkokkuvõttes 1. oktoobri seisuga:

Tõnu Polma	26,318%	Võija portfell koosnes:	
Kermo Taimre	24,841%		
Toomas Raun	21,359%	General Motors	25%
Tiit Reinart	20,927%	Merko Ehitus	25%
Jaak Angerma	20,320%	Norma	25%
Margo Jõgi	20,267%	Ericsson	25%
Martin Born	20,032%		
Tõnu Vihmaru	19,820%		
Kermo Taimre	18,485%		
Urmas Poom	18,442%		

Võitnud portfelli omanikku premeeritakse rahasummaga, mis moodustab 30% juurde kasvanud väärtusest kroonides. Järgmised kaks portfelli saavad auhinnaks kasulikud raamatud.

Aktsiamäng 1/2004

Amazon.com	nimi
Cisco	
Citigroup	
Coca-Cola	
Dell	aadress
ExxonMobil	
Ford	
General Electric	
General Motors	
Hewlett-Packard	telefon
IBM	
Intel	
Microsoft	
Oracle	e-post
Pfizer	
Wal-Mart	
Yahoo	
Baltika	
Eesti Telekom	
Hansapank	
Merko Ehitus	
Norma	
Saku Õiletehas	
Tallinna Kaubamaja	
Viisnurk	
Elcoteq	
Nokia	
TeliaSonera	
Ericsson	
kokku 100%	

Kupong saatke hiljemalt
1. novembriks aadressil:

Äripäev
Börsitoimetuse
Pärnu mnt 105

LÕIKA VÄLJA JA SAADA TEELE

Duisenberg lahkus intressiüllatusest

Peeter Stenberg

peeter.stenberg@aripaev.ee

Euroopa Keskpang jättis viimasel Wim Duisenbergi juhitud intressimäärade üle otsustaval istungil baasintressid kahele protsendile. Nii madalal ei ole ühegi eurotsooni riigi baasintressid olnud alates 1946. aastast, kirjutas Bloomberg.

Turuosalised ei oodanud intresside muutmata jätmist, seda hoolimata sellest, et Euroopa majanduskasv on olnud mannetu, kirjutas FT.

Euroopa majandus on suvest näidanud ettevaatlikku taastu-

mist ja arvatakse, et aasta lõpus kasv kiireneb. Ametist lahkuv Duisenberg ütles, et vajadust veelgi odavamale krediidile järele ei ole. Tema arvates on lühiajaliselt riskid tasakaalustatud, mis tähendab, et lähikuudel baasintressi ei muudeta.

Viimati muudeti baasintressi neli kuud tagasi, siis kärbiti intresse 0,5 protsendipunkti võrra.

68aastane Wim Duisenberg asus panga presidendiks 1998. aastal, alates 1. novembrist asub tema järglasena ametis Jean-Claude Trichet.

Eesti Pank		02.10.
valuuta	tähis	EEK
Austraalia dollar	AUD	9,136983000
Bulgaaria lev	BGN	8,036115000
Euro	EUR	15,646640000
Hina jüan	CNY	1,610465000
Hongkongi dollar	HKD	1,723067000
IMF arveldusühik	SDR	19,072690000
Jaapani jeen	JPY	0,120132600

Rahaturu intressid		02.10.	
tähtaeg	Euribor	Talibor	Talibid
1 kuu	2,1010	2,6100	2,1100
2 kuud	2,1110	2,6400	2,1400
3 kuud	2,1220	2,6700	2,1700
6 kuud	2,1020	2,7200	2,2200
9 kuud	2,1020	2,7800	2,2800
12 kuud	2,1320	2,7700	2,3000

Börsikaubad

Kütused Rotterdami sadamates (CIF)**

kuupäev	ühik	nafta*	kerge kütteõli	masuut	bensiin 95	diislikütus
01.10.	USD/t	27,88	248-251	145-147	287-289	262-263
30.09.	USD/t	27,61	242-244	143-145	285-287	257-259
29.09.	USD/t	26,83	240-242	142-144	284-286	255-256
26.09.	USD/t	26,64	142-144	142-144	266-268	244-246

*brenti segu Londoni rahvusvahelisel naftabörsil ** Allikas: FT

Väärismetallid*

kuupäev	kuld	hõbe	plaatina
02.10.	382,20	5,0750	711,00
01.10.	383,50	5,1250	712,00
30.09.	388,00	5,1150	710,00

*USD/oz tr. pärastlõunase seisuga (oz tr – 31,103 g)

Kohv

kuup.	Arabica (USc)/LB*	Robusta(USD/t)
02.10.*	66,20	749,00
01.10.	65,30	738,00
30.09.	63,75	728,00

*1 LB – 453,59 g, * kell 17 seisuga

Suhkur

kuup.	valge(USD/t)	toor-(USc/LB)
02.10.*	184,60	6,38
01.10.*	187,00	6,46
30.09.	186,40	6,32

* kell 17 seisuga

Kanada dollar	CAD	9,906292000
Küprose nael	CYP	26,765790000
Leedu lilt	LTL	4,531580000
Läti latt	LVL	24,026550000
Malta liir	MTL	36,486620000
Norra kroon	NOK	1,908772000
Poola zlott	PLN	3,421434000
Rootsi kroon	SEK	1,739834000

Rumeenia leu	ROL	0,000405651
Shveitsi frank	CHF	10,141830000
Singapuri dollar	SGD	7,726361000
Slovakkia kroon	SKK	0,379650700
Sloveenia talaar	SIT	0,066413780
Suurbritannia nael	GBP	22,269610000
Taani kroon	DKK	2,106412000
Tšehhi kroon	CZK	0,488901900
Türgi liir	TRL	0,000009464

Ukraina grivna	UAH	2,498529000
Ungari forint	HUF	0,061712650
USA dollar	USD	13,329900000
Uus-Meremaa dollar	NZD	7,983946000
Valgevene uus rubla	BYR	0,006304046
Venemaa rubla	RUB	0,437620000

Kuld (EEK/oz) XAU5143,677000000

Põhivaluutade kursid* 02.10.

ÜLEKANNE	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Sampo Pank	13,2484	13,3931	15,6020	15,6935	1,7240	1,7433
Krediidipank	13,2435	13,3766	15,6040	15,6900	1,7249	1,7422
Ühispank	13,3296	3,4855	15,6000	15,6940	1,7214	1,7415
Tallinna Äripank	13,3187	13,4426	15,6232	15,6701	1,7330	1,7493

SULARAHA	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Sampo Pank	13,2098	13,4118	15,5550	15,7250	1,7067	1,7450
Krediidipank	13,2040	13,4300	-	-	1,7090	1,7420
Ühispank	13,2925	13,5003	15,5700	15,6995	1,7067	1,7439
Tallinna Äripank	13,3137	13,4676	15,5800	15,6800	1,7019	1,7507

* kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Muude valuutade kursid 02.10.

	UAH / EEK ost	UAH / EEK müük	PLN / EEK ost	PLN / EEK müük	HKD / EEK ost	HKD / EEK müük
Ühispank	2,4200	2,5200	3,3587	3,4248	1,7076	1,7596

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Kontaktandmed

Eesti Ühispank – Tornimäe 2, Tallinn tel 665 5100

Hansapank – Liivalaia 8, Tallinn tel 631 0311, faks 631 0410

Eesti Krediidipank – Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0900, faks 661 6037

Tallinna Äripank – Vana-Viru 7, Tallinn tel 668 8088, faks 668 8089

Nordea Pank – Hobujaama 4, Tallinn 10151tel 628 3300, faks 628 3201

e-post: tallinn@nordea.com, www.nordea.ee

Sampo Pank – Narva mnt 11, Tallinn 15015 tel (24h) 680 0800, e-post: info@sampopank.ee, www.sampo.ee

Eurex Valuutavahetus – Pronksi 7, Tallinn tel 631 2100, GSM 05161332 e-post

eurex@eurex.ee, www.eurex.ee

Kommertspankade intressitooted

jooksev hoius %				tähtajaline hoius %										
pank	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil	min püsijääk	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	min summa			
Sampo Pank	0,25	0,25 ⁽⁴⁾	-	1,75	1,80	1,85	2,05	2,35	2,55	2,60	1000/5000 ⁽⁶⁾			
Sampo Pank ⁽⁵⁾	0,30	-	-	2,05	2,05	2,05	2,20	2,45	2,70	2,75	1000/5000 ⁽⁶⁾			
Krediidipank	0,20	0,50	1000**	2,10	2,20	2,30	2,60	2,90	3,20	3,30	1000			
Ühispank	0,20	0,25	-	1,70	1,75	1,80	2,00	2,30	2,55	2,55	2000*			
Hansapank	0,20	-	-	-	1,75	1,75	1,95	2,25	2,50	2,50	1000/100 000 ⁽³⁾			
Tallinna Äripank	-	0,30	-	2,20	2,25	2,30	2,70	3,10	3,50	4,00	1000			
Nordea Pank	-	kuni 2,10 (vt tabel ülal)	-	1,74	1,75	1,76	1,79	1,82	1,85	-	5000 EEK			
pank	tähtajaline hoius %, USD							tähtajaline hoius %, EUR						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	0,80	0,85	0,85	0,90	1,00	1,10	-	2,05	2,05	2,05	2,10	2,10	2,15	-
Krediidipank	1,00	1,10	1,20	1,40	1,60	1,80	100 USD	2,15	2,15	2,20	2,35	2,50	2,70	100 EUR
Ühispank	0,70	0,72	0,74	0,80	0,86	0,90	600 USD	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	640 EUR
Hansapank	-	-	0,65	0,75	0,80	0,90	225 USD	-	-	1,85	1,85	1,85	1,85	195 EUR
Tallinna Äripank	1,05	1,10	1,20	1,25	1,35	1,60	100 USD	2,10	2,10	2,15	2,20	2,20	2,75	65 EUR
Nordea Pank	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	5000 EEK	1,70	1,70	1,70	1,70	1,70	1,70	5000 EEK

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad* maks 99 999 EEK ** nii era- kui jur. isikutele ⁽³⁾ alla 3 kuu 30 000 kr, alates 3 kuu 3000 kr ja alla 1 kuu 100 000 kr ⁽⁴⁾ juridiline isik ⁽⁵⁾

personaalpankanduse klientidele ⁽⁶⁾ kontoris

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad* maks 99 999 EEKi ** nii era- kui jur. isikutele ⁽³⁾ alla 3 kuu 30 000 kr, alates 3 kuud 3000 kr ja alla 1 kuu 100 000 kr ⁽⁴⁾ juriidiline isik ⁽⁶⁾ personaalpankanduse klientidele ⁽⁸⁾ kontor

Tallink ferry group says it will focus on developing Tallinn-Stockholm route

Enn Pant.

Estonia's largest passenger ferry company Tallink announced that it served 198,912 passengers in September in all its lines

This includes 160,361 passengers in the Tallinn-Helsinki line and 38,551 passengers in the Tallinn-Stockholm line.

In comparison with last September, the number of passengers travelling on Tallinn-Helsinki line fell, while the Stockholm line has been gaining in popularity.

In September 2002, Tallink carried 185,630 passengers between Tallinn and Helsinki, and 37,351 passengers between Estonia and Sweden.

Marek Mägi, head of the company's investor relations, said that the company planned to focus more on increasing the market on Tallinn-Stockholm line. Next spring Tallink will put a new ferry that takes 2,500 passengers on board on the line. Speaking about the fall of travel in the Helsinki linke, Mägi said: "Statistics shows that the number of passengers travelling between Tallinn and Helsinki is falling for all ferry companies."

BBN

Number of ferry passengers on Helsinki-Tallinn route falls 5.3 percent

Ferry passenger traffic to Estonia continues to decline. In eight months, the fall was over 222,000 passengers, or 5.3 percent. This means that only some four million passengers travelled by sea from Finland to Estonia during the first eight months of 2003.

One of the companies that has suffered from fewer tourists is Estonian department store group Tallinna Kaubamaja, which announced it had been visited by over five million customers this year. In comparison with nine months 2002, the number of customers was down by 1.8 per

BBN

City of Tallinn fails to sell Linnahall for EEK 150 million

The first tender to sell the Tallinna Linnahall, a vast leisure and sports complex built for the 1980 Olympics, has failed.

By the deadline, no bidder indicated interest to buy the complex at EEK 150 million. This is a major setback for the city government which plans to earn up to EEK 500 million from property sales this year.

"It seems that real estate businessmen have been reading papers and hope the city, which has budgetary constraints would lower the sales price. This is not going to happen," said Toomas Vitsut, deputy mayor of city government.

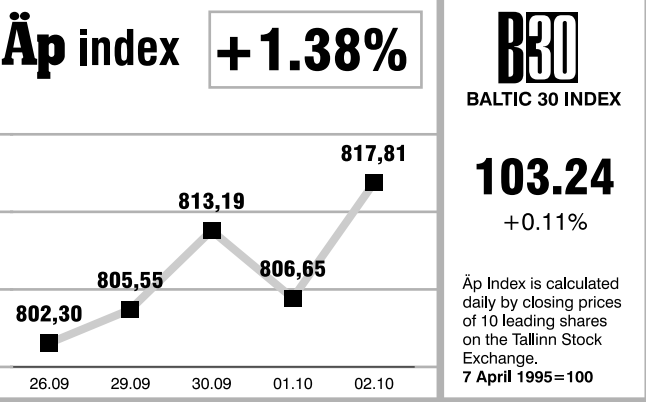
Linnahall includes a concert hall seating several thousand people, a 6,000 square metre adjoining area, an ice skating ring and some adjoining properties.

BBN

Toomas Vitsut.

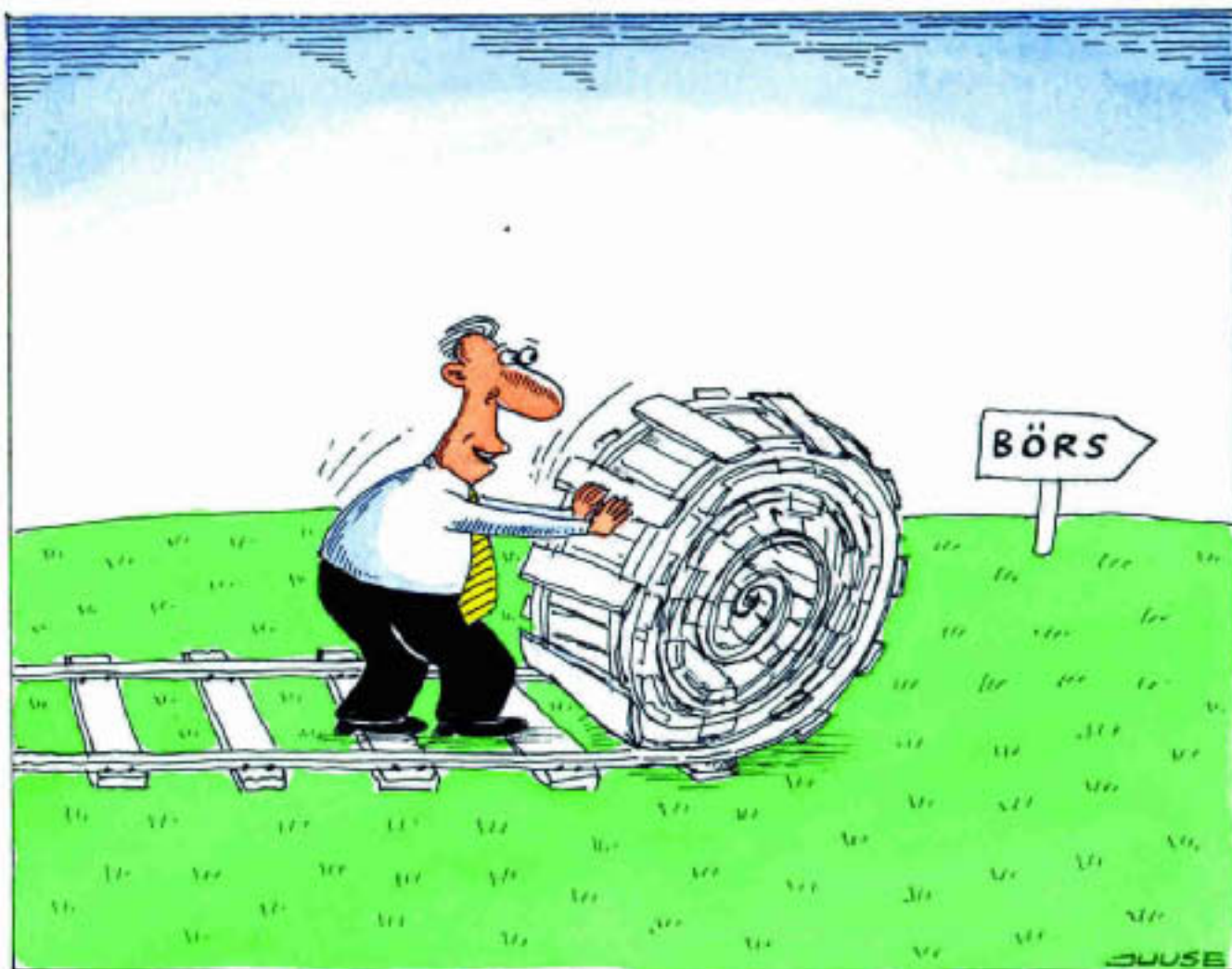
For more on these and other stories visit www.balticbusinessnews.com

arvamus

toimetaja Aivar Hundimägi tel 667 0115, e-post arvamus@aripaev.ee

JUHTKIRI

Võimalus ettevõtjale lisaraha hankimiseks

Eilses Äripäevas lausus Eesti Raudtee omanikeringi kuuluv Jüri Käo, et Eesti Raudtee võiks tulevikus noteerida oma aktsiad Tallinna, Helsingi ja Londoni börsil. Äripäev jagab Käo seisukohta. Toimetuse soovitatav aktsiate börsil noteerimisele mõelda ka teistel Eesti ettevõtetel. Lisaks Eesti Raudteele on börsile mineku plaan küpemas ka Tallink Grupil.

Iga arenev ja ambitsioonikas ettevõtte jõuab varem või hiljem staadiumisse, kus on vaja lisakapitali. Muutumine avalikuks aktsiaseltsiks on üks võimalus kapitali hankida.

Äripäeva börsilehekülgedel ilmub rubriik "Avastamata võimalus", milles tutvustatakse neid ettevõtteid, kes võiksid toimetuse hinnangul olla atraktiivsed börsiettevõtted. Enamik nende ettevõtete omanikest või juhtidest ütleb aga, et nad ei ole aktsiate avalikust noteerimisest huvitatud. Valdavalt nimetatakse põhjusena seda, et ettevõtte ei soovi muutusi omanikeringis.

Tegelikult on aga Eestis viimastel aastatel toimunud paljudes ettevõtetes muudatused omanike seas. Eestlastest ettevõtjad on firma börsile toomise ase-

mel otsustanud ettevõtte kogu täiega ühele tuumikinvestorile maha müüa.

Kahtlemata on börsil noteerimisel terve rida negatiivseid külgi, millest olulisim on vast see, et ettevõtte senised omanikud peavad kasumit hakkama jagama sadade või tuhandete väikeaktsionäridega.

Aktsiate noteerimine börsil pole hetkel atraktiivne seetõttu, et raha investeeringuteks on võimalik saada soodsalt ka mujalt. Laenuintressid on langenud rekordmadalale ning see pärsib ettevõtjate huvi aktsiate noteerimise vastu. Teine põhjus on investeeringute tulumaksust vabastamine, mis on jätnud ettevõtte käsutusse rohkem vahendeid investeerimiseks. Viimasele tegurile viitas Hansapanga juht Indrek Neivelt börsimessil.

Veel võib huvipuuduse põhjuseks olla kartus kõige börsiga seonduva ees. Paljud ettevõtted said kas ise või said nende tuttavad kõrvetada 1997. aasta börsikrahhi ajal. Seetõttu kardetakse börsi kui tuld. Aktsiate noteerimist peljatakse, sest sellega kaasnevad kindlad reeg-

lid andmete avalikustamise kohta. Tegelikult on aga just läbipaistvus ja avalikkuse kõrgendatud huvi börsiettevõtte suuremaid eelseid. Börsifirmadest räägitakse kirjutatakse tunduvalt rohkem võrreldes tavaliste eraetevõtetega. Avalikkus lihtsustab ettevõtetel tuntuks saada ning aitab seega kaasa firma toodete ja teenuste müüginäitajate paranemisele. Miinuseks on aga see, et kui ettevõtte kohta tuleb negatiivseid uudiseid, siis saavad need suurema võimenduse.

Eraetevõtete kõrval tasub kindlasti ka mõne riigi ning kohaliku omavalitsuse omanduses oleva ettevõtte osa aktsiaid börsile viia. Infrastruktuuri- ettevõtete vähemusaktsiate noteerimine börsil tekitab Eesti inimestele juurde lisavõimalusi oma säästude paigutamiseks ja aitab parandada riigiettevõtete juhtimist.

Arvestades seda, et riigil on enda funktsioonide täitmiseks alati raha vähe, siis tasuks lisaraha hankimise eesmärgil noteerida börsil ka näiteks vanglate ning suuremate haiglate aktsiad.

TAUSTAINFO

Korra kuus ilmub Äripäeva börsilehekülgedel rubriik "Avastamata võimalus", milles Äripäev tutvustab ettevõtteid, kelle aktsiad võiksid olla noteeritud börsil, kuid ühel või teisel põhjusel nad seda ei ole. Alljärgnevalt on toodud nimetatud rubriigis kajastatud ettevõtjate arvamusd.

Miks ettevõtte ei soovi minna börsile?

Harri Aaltonen
Hansa Candle

Viljandis tegutsev Euroopa suurim õueküünalde tootja AS Hansa Candle peaks kõigepealt muutuma kaks korda suuremaks, ütleb ettevõtte üks omanik, soomlane Harri Aaltonen. Tema sõnul on ettevõtte pannud kasvu asemel hoopis suuremat rõhku kasumlikkusele.

Aaltoneni sõnul ei lisa küünalde hooajaline tootmine börsiettevõttele atraktiivsust. "Ei ole kerge investoreile tõestada, et oma spetsiifilisuse tõttu toome igal aastal esimesel poolaastal kahjumit," räägib Aaltonen. "Jõulud, mille eel töötame 24 tundi ööpäevas, on kahjuks vaid üks kord aastas."

Samas teab Aaltonen, et näiteks maailma suurim küünlatootja, USA firma Blyth on börsil. Börsiettevõtte on ka juhtiv lõhnaküünalde tootja Yankee Candle.

Aivar Pohlak
Jalgpalliklubi
FC Flora

Põhiliseks takistuseks jalgpalliklubi FC Flora muutumisel börsiettevõtteks on Eesti jalgpalli A ja O Aivar Pohlak, kes peab raha vahendiks, mitte eesmärgiks.

"Oleme klubi arengustrateegias kaalunud sellist võimalust ning tellinud ka juriidilise analüüsi börsiettevõtteks muutumise kohta," väidab Pohlak. "Samas ei ole klubi teinud selle kohta ühtegi otsust."

Pohlak väidab, et temal on asja vastu põhimõtteline ja filosoofiline vastuseis – FC Flora on loodud selleks, et täita Eesti jalgpalli taasloomise missiooni, ja selle sünni ning üleskasvatamise juures ei ole kunagi mõeldud sellele, kuidas klubi raha teenima panna. Börsiettevõtte aga eeldab Pohlaku kinnitusele automaatselt just sellist lähenemist – kuidas teenida raha.

Fjodor Berman
BLTR Grupp

Kiiresti areneva BLTR Grupi üks omanikke Fjodor Berman ütleb, et on ettevõtte börsile minekust mõelnud, kuid hetkel see päevakorras pole.

Praegu investeerib grupp kogu teenitud kasumi ja kasutab ulatuslikult pangalaenu. Kuna ettevõtte on hea maine ja laenu on graafiku järgi täpselt tagasi makstud, annavad pangad raha meelsasti. "Seni oleme oma probleemidega ise hakkama saanud, läheme börsile siis, kui tunneme selle järele vajadust, praegu me seda ei tunne," rääkis Berman. Kuna ettevõtte omanikud on ise ka tegevjuhid, siis pole nad huvitatud ettevõtte müümisest. Seegi on üks põhjusi, miks seni pole börsile minekut ette võetud.

August Kull
Thulema

ASi Thulema peadirektori August Kulli sõnul võib Thulema aeg börsile minekuks olla küps siis, kui ettevõtte käive läheneb 10 miljonile eurole ning on toimunud läbimurre suurele kasumlikule turule.

"Lihtsalt börsil vegeteerida ei ole mõtet," rõhutab Kull ja toob näiteid ettevõtetest, mille aktsia hind püsib aastaid madalseisus, kauplemist ei toimu. Ta on kindel, et kui nõnda juhtuks ka Thulema aktsiaga, langeks töötajate motivatsioon ning keskastmejuhid ja spetsialistid hakkaksid lahkuma.

OFFSHORE

firmad
pangad
fondid
tööskeemid
kaatrid

655 8128
655 6825
655 6100
050 54 760
www.sfi.ee

EESTI FIRMAD SFI SUNTIGER FIVE INTERNATIONAL

RÄMPŠÖLI
VEEKATLAD (90–163 KW)
ja **SOOJAPUHURID**
(sh ahjukütus, gaas, propan)

Tel 657 6567, 050 84 188

eramute projektid

Hinnad alates 35 000 krooni
AS Linnakujunduse Arendusbüroo
Üldnumber 627 4870, e-post: lab@linnakujundus.ee
www.linnakujundus.ee

Inglise kvaliteetniidukid
HAYTER
talvehinnaga

Ranger 48 6900.- (9790.-)
Clipper 46 drive 6900.- (9990.-)
Hayterette 7970.- (11 890.-)

IKT Saetarvik OÜ
Tähetorni 21 Tallinn, tel 672 6820
Vaata ka www.hayter.co.uk

Altius CONSULT
FIRMADE ASUTAMINE JA MUÜK

Tönmägi 3a, tel 646 3760
info@altius.ee
www.altius.ee

TOP PARTS
USA AUTODE VARUOSAD

Chrysler • Jeep • Chevrolet • Ford
HOOLDUS & REMONT

WWW.TOPPARTS.EE TEL (0) 678 1888

Advokaadibüroo Markus, Meidra, Missik & Co korraldab vastavalt Tallinna Pedagoogikakooli omandis oleva kinnistu Viru väljak 2 avaliku kirjaliku enampakkumise tingimustele (edaspidi "Tingimused")

AVALIKU KIRJALIKU ENAMPAKKUMISE
Tallinna Pedagoogikakoolile kuuluva kinnisasja võõrandamiseks

- Hoonestatud kinnistu asukohaga Tallinnas, **Viru väljak 2** (kinnistusraamatu registrios nr 13873, katastritunnus 78401:114-0960) üldpindalaga 2266 m².
- Sihtotstarve: sotsiaalmaja.
- Piirangud vastavalt Tingimustele.
- Kinnistu võõrandamise alghind on Tallinna Pedagoogikakooli nõukogu 28.04.2003. a otsuse nr 14 kohaselt 23 000 000 (kaksikümme kolm miljonit) Eesti kooni.
- Tagatisraha suurus on 5 000 000 (viis miljonit) Eesti krooni.
- Enampakkumisel võivad osaleda kõik füüsilised ja juriidilised isikud.
- Pakkumised tuleb esitada kinnistes ümbrikes eesti või inglise keeles Advokaadibüroole Markus, Meidra, Missik & Co aadressil Juhkentali 8, 10132 TALLINN, hiljemalt 30. oktoobril 2003. a kl 17.00 Tähtjaks mittelaekunud pakkumisi ei arvestata. Ümbrikul peab olema märksõna "Viru väljak 2 enampakkumine". Pakkumise kvalifitseerumiseks nõutavad dokumendid ja andmed, samuti tagatisraha peavad olema esitatud ja tasutud vastavuses Tingimustega. Tingimustega saab tutvuda Advokaadibüroo Markus, Meidra, Missik & Co büroos tööpäevadel kl 10.00–17.00. Tagatisraha tuleb tasuda Advokaadibüroo Markus, Meidra, Missik & Co arveldusarvele nr 221023230571 Hansapangas vastavalt Tingimustele.

Objektiga tutvumiseks palume eelnevalt kokku leppida Tallinna Pedagoogikakooli kinnisvarade osakonnaga tel 640 9160, 050 53 508, juhataja Tiit Villig

Äripäev võtab tööle

keeletoimetaja,

kelle tööülesanneteks on Äripäeva ja selle lisaväljaannete keeleline toimetamine ja reklaamide korrektuur.

Eeldame

- väga head eesti keele oskust
- täpsust ja põhjalikkust
- keeletoimetamise kogemust
- paindlikkust ja pingetaluvust
- valmisolekut meeskonnatööks
- positiivset ellusuhtumist

Pakume sõbralikku kollektiivi ja kaasaegseid töötingimusi

Sooviavalduse ja CV palume saata hiljemalt **13. oktoobriks** aadressil Äripäev, Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn, märgusõna "Keeletoimetaja" või e-postiga malle.heerde@aripaev.ee

Äripäev

Info telefonil 667 0123, Anu Jõgi

KOMMENTAAR ■ Prügimajandus nõuab konkurentsi

Tallinnast on saanud Eesti prügipealinn

Agu Remmelg
Ragn-Sells'i arendusdirektor

Tallinn on Eesti prügipealinn – siin tekitatakse pool Eesti prügist. Aastas tekib Eestis 550 000 tonni tavajäätmeid. Tallinnas ja Harjumaal kokku tekitatakse 58% tava- ja 75% ohtlikest jäätmetest. See on ka põhjus, miks prügitemaatika just pealinnas kõige kuumem on.

Kuna Tallinnas tekib suurim kogus jäätmeid, on ka jäätmete kogumise alal Eesti tõsisem konkurent just Tallinnas – tegutsed ju siin 10 konkureerivat jäätmekogujat. Ainult jäätmete ladestamises on olukord risti vastupidine – ladestamist kontrollib monopoolses seisus Tallinna Prügila. Igal turul, kus puudub konkurent, ei ole ainu- tegutseja vajadust kulusid kontrollida, klientidega viisakalt suhelda ja oma teenust pidevalt parendada.

Transpordikulu saaks 1,5 korda vähendada

Konkurentsi loomise vajadus on peamine põhjus, miks Ragn-Sells on aktiivselt kaalunud alternatiivse jäätmekäitluskuse rajamist. Esimene katse prügila rajamiseks Ääsmäele

ebaõnnestus mitmetel põhjustel, millest keskkonnamõju hinnangu ebaprofessionaalsus ja omavalitsuse toetuse puudumine olid olulisemad. Uue võimaliku koha ja võimaluste analüüsimiseks viis AS Maves läbi vastava uuringu. Hind on üks argument, miks Loo-de-Eesti jäätmekäitluskust vaja on. Eelmisel nädalal valminud Loo-de-Eesti jäätmekäitluskuse rajamise lähtetingimuste eel-uuring toob välja, et Lääne-Tallinna jäätmetekitajatele vähe-neks alternatiivse Loo-de-Eesti käitluskuse rajamisel transpordikulu koguni 1,5 korda.

Viie aastaga saaks korra majja

Kliendil peab olema võimalus valida, millist teenust ta tarbib, ja sellega kujundada osaliselt ka turul olevat hinda. Loo-de-Eesti prügila võimaldab lahendada kogu Lääne-Tallinna ja Loo-de-Eesti prügiveo probleemi. Esialgne kavandatav käitlusmaht on 100 000 tonni prügi aastas. See on umbes viien-dik kogu Eesti aastastest tava-jäätmekogusest.

Hetkel on näiteks täiesti lahendamata saarte jäätmekäitluse probleemi – mis saab siis, kui 2009. aastaks suletakse vanad, nõukogudeaegsed prügilad? Selleks ajaks peaks olema

valmis nõuetekohased n-ö europrügilad, mis teenindavad kogu Eesti turgu. Töenäoliselt on optimaalne europrügilate arv Eestis 8–9, mis peavad 2009. aastaks töövalmis olema.

Uute, nüüdisaegsete prügilate rajamisel tuleb arvestada suurte investeeringutega. Loo-de-Eesti jäätmekäitluskuse investeeringute maht on esialgsetel hinnangutel ligi 150 miljonit krooni. Summa on suur, kuid kuna tegemist on keskkonnaprojektiga, on selle elluviimiseks võimalik taotleda Euroopa Liidu abiraha.

Abiraha saamine sõltub aga tihedast koostööst kohalike omavalitustega, kes mängivad jäätmekäitluse korraldamisel olulist rolli. Seadusest tulenevalt on kohalikul omavalitsusel kohustus teostada jäätmehooldust ehk teisisõnu seista hea selle eest, et jäätmed jõuaksid sinna, kuhu vaja, ja et nendega tehtaks seda, mida vaja – olgu siis ladestamine, töötlemine, põletamine vm.

Vastastikuse huvi tõttu tuleb Loo-de-Eesti jäätmekäitluskuse puhul teha Ragn-Sellsil koostööd omavalitustega ja vastupidi. Kohalikud omavalitsused tahavad täita seadustest tulenevaid kohustusi jäätmehoolduses, Ragn-Sells vajab partnereid, et Euroopa Liidu abirahaga muuta teenus jäätmetekitajale

odavamaks. Loo-de-Eesti jäätmekäitluskus ei ole prügila, vaid sisuliselt tööstusettevõtte, mis tegeleb jäätmete sorteerimise, töötlemise ja ladestamisega. Keskus on üks terviklik lüli jäätmehoolduse ketis, mis Eestis tänapäeval peaaegu puudub. Meil on küll prügilaid ja sorteerimistehaseid, kuid pole tervikut. Mida rohkem aga ahelat optimeerida, seda soodsamaks muutub teenus jäätmetekitajale. Jäätmemajandust tuleb vaadata kui ühiskondlikku probleemi, mille lahendamine on meie kõigi ühine huvi. Me peame olema vastutustundlikud. Jäätmetest saaks ju alati lahti tasuta – prügi viskamine üle öla või metsa alla ei maksa ju midagi – , aga nii me ei käitu, sest me ei taha, et meie elukeskkond oleks sedavõrd saastatud, et me ise selles elada ei tahaks.

Jäätmemajandus on omavalitsuse rida

See on ka põhjus, miks seadus paneb jäätmehoolduse eest vastutuse kohalikele omavalitsustele. Jäätmemajandus peab olema eelkõige keskkonnasõbralik ja tulevikku vaatav, aga samas ka efektiivne, selle tagamiseks spetsialiseerunud äriettevõtetel üldjuhul tugevamad kui riik. Siit tuleneb vältimatu partnerlus.

VASTUKAJA ■ Kommentaarile "Häma on (Tallinna) vesi Keskerakonna veskile", ÄP, 2.10.2003

Reede jäi iseenda veskirataste vahele

Heimar Lenk
Tallinna volikogu Keskerakonna fraktsiooni aseesimees

Tallinna volikogu suurima opositsioonifraktsiooni, Res Publica esimees Kaupo Reede väidab eilses Äripäevas, et Tallinna vee hinna ümber käib hämamine, mis olevat pealegi vesi Keskerakonna veskile. Seekord on härra Reede siiski iseenda veski rataste vahele jäänud.

Kust pärinevad Reede kommentaarid avaldatud andmed? "Esialgse teenuslepingu kohaselt oli planeeritud vee hinna tõusuks 2004–2005 umbes 30%," kirjutab Reede. "Tallinna linnavalitsuse sõnul peeti Tallinna Veega läbirääkimisi ning vee hinna tõusu vähendati ca 10 protsendile." Vee hinna tõusu käsitlevates dokumentides eeltoodud arve aga pole.

Sihtasutus loodi Jüri Mõisa malli järgi

Ka ei maini selliseid numbreid Raepressi mõõdundreedene teade, ent Kaupo Reede pole vist dokumente ega pressiteateid juhtunud lugema.

Reede toodud numbrid vee hinna tõusu kohta pole adekvaatsed, kuna ASi Tallinna Vesi erastamislepingute Mõisa-aegse versiooni järgi oleks hinna-

Ekslinnapea Jüri Mõisa allkirjastatud erastamislepingud nägid ette:

■ 2001. aastani oli vee hind oli 15,00 kr/m³. Erastamislepingud sõlmiti 12.01.2001, lepingud allkirjastas tollane linnapea Jüri Mõis.

■ 2002. aastal oli vee hind juba 16,00 kr/m³, tõus 2001. aastaga võrreldes tarbijahinnaindeksi (THI) võrra, s.o 6,8%.

■ Nn Mõisa teenuslepingu järgi pidi hind 2003. aastal taas tõusma THI võrra, s.o 3,8%, mis oleks hinnaks kujundanud 16,61 kr/m³.

■ 2004. aastal oleks vee hind tõusnud Mõisa lepingu järgi kokku 21,5%. Mõisa lepingu järgi maksaks vesi juba järgmisel aastal 20,18 kr/m³.

■ 2005. aastal oleks pidanud vee hind Mõisa lepingu järgi tõusma veel 21,5% võrra (lähtuvalt eelmiseks aastaks kavandatud hinnast ning eeldades, et THI muutus on 3% ning maksuseaduste muudatust arvestades 3,5%).

■ Selle järgi oleks vee hind 24,51 kr/m³.

Allikas: Heimar Lenk

tõus 2001–2005 olnud mitte ca 30%, nagu väidab Reede, vaid ca 54%. Artiklist jäi mulje, nagu oleks Reedel justkui probleeme lugemisoskusega.

Teine teema, mille Kaupo Reede samas artiklis tõstb, on Tallinna Vee-ettevõtjate Järelevalve Sihtasutus. Imelik on juba see, et volikogu fraktsiooni esimees Reede ei tea, et sihtasutuse moodustamise otsustas Tallinna linnavolikogu 21. märtsi 2002 otsusega nr 127 ja seda ei teinud ega saanud teha linnapea Edgar Savisaar. Pealegi polnud volikogul seejuures valikut – sihtasutus tuli asutada juba mainitud Jüri Mõisa all-

kirjaga teenuslepingu § 5 alusel.

Reedele "tundub", et Tallinna Vee-ettevõtjate Järelevalve Sihtasutuse näol on tegemist "moodustisega, kus võimukoalitsioon hoiab heal palgal oma soovikuid". Millest ta seda järeldab, ei selgu.

Linnavolikogu määras sihtasutuse nõukokku neli esin-daja. Sihtasutuse juhatuse liikmed valiti välja eranditult konkursi teel. Sihtasutuse nõukogu avaldas kõik konkursiteated Postimehes. Avalduse juhatuse liikme ametikohale kandideerimiseks esitas 13 inimest.

Tööstluste tulemusel valis nõukogu kandidaatide seast välja kolm inimest: veemajanduse, finantside ning juriidilises valdkonnas asjatundja. Nõukogu viie liikme seas on Isamaaliidu, Reformierakonna ja Keskerakonna liige, ASi Tallinna Vesi esindav vandeadvokaat ning linnavalitsuse parteitu ametnik. Stiilinäide teenuslepingu kreenist. Sihtasutuse põhitöök on Tallinna linna ja ASi Tallinna Vesi teenuslepingu täitmise kontrollimine. Linn ja sihtasutus saavad mõjutada ASi Tallinna Vesi seda efektiivsemalt, mida tõhusamad on lepingulised sanktsioonid.

Kui ASi Tallinna Vesi süüdis-tatakse investeerimisülesannete täitmata jätmises 2002. aastal, siis heitkem lõpetuseks pilk Jüri Mõisa allkirjaga teenuslepingule. Leping lubab näiteks kirjavastusega hilinemise eest trahvida ASi Tallinna Vesi 10 000 krooniga. Ettenähtud 23,2 km sadeveetorustiku asemel vaid 10,6 km ehitamise korral [...] lükata ASil Tallinna Vesi ehitamine edasi järgmisele aastale! Trahvi sellise suure ülesande mitterätimise eest pole aga üldse ette nähtud.

Mõni poliitik võib ju parema puudumisel rääkida ka mitte-midagiütlevat juttu. Valetavale poliitikule lastakse aga kiiresti vesi peale. Noore poliitikuna ta seda ilmselt veel pole kogunud.

KOLUMN

Doonorfond on vaesuse, mitte Iraagi pärast

USA soovib, et oktoobris Madridis peetaval doonorriikide kohtumisel kohustuks maailm andma Iraagile miljardeid dollareid. Maailm peaks ühehäälselt eitavalt vastama. Iraagi pikaajaline ülesehitamine ei vaja finantsabi välismaalt. See vajab poliitilist reguleerimist, mis on võimalik üksnes juhul, kui USA okupatsioonarmee tagasi tõmbub. USA taotletavad miljardid dollarid tuleks suunata tõeliste ülemaailmsete hädade, nagu AIDS ja nälj, vastu võitlemiseks.

Bushi administratsioon alustas sõda Iraagi vastu ilmselt seetõttu, et soovis riigist teha pikaajaliste sõjaliste operatsioonide baasi Pärsia lahe piirkonnas. Pärast terroristide rünnakut USA-le 2001. a septembris tahtis see väed Saudi Araabiast välja viia ja oletatavasti valis Iraagi oma uueks pikaajaliseks operatsioonibaasiks. Ma usun, et seetõttu ongi USA nii väga vastu iraaklaste kiirele iseseisvumisele. Tõeliselt iseseisev Iraak võib käskida USA-l riigist lahkuda.

Niikaua kui USA jääb Iraagis okupatsioonijõuks, on poliitiline stabiilsus seal ebatõenäoline. Poliitilise stabiilsusega on ebatõenäoline ka Iraagi majanduse taastumine. Paljud iraaklased näevad USA-d koloniaalvallutajana ja seetõttu pole see ainult Saddam Hussein pooldajate, vaid ka erinevate Iraagi natsionalistide ning naaberriikide araabia võitlejate rünnakute sihtmärk.

Iraagi naftaväljad on sõjaga rivist välja löödud

Rünnakud USA okupatsiooni vastu hävitavad nii Iraagi majandust kui ka inimesi. Rüндajad on edukalt peatanud suure osa Iraagi naftaekspordist. Naftajuhet Türgi on korduvalt pommitatud ja kui see üldse funktsioneerib, siis juhuslikult. Naftaväljadel lõunas pole piisavalt elektrit, et täisvõimsusel töötada, sest elektrivõrk on samuti korduvate pommitamiste sihtmärk. Iraak pumpab olemasolevate andmete järgi päevas 1–2 miljonit barrelit naftat 2–3 miljonit barreli asemel, mis taseme riik

Jeffrey D. Sachs

Kui Iraak suurendaks naftaeksporti miljon barreli päevas, oleks Iraagil ca 10 mld dollarit aastas ülesehitustöö alustamiseks.

võiks rahutingimustes kiiresti saavutada. Iraagi finantskriisi tegelik põhjus ongi naftatulude puudujääk, mitte välisabi puudumine. Miljon barreli päevas vähem tähendab umbes 30 miljonit dollari kaotamist päevas praeguste turuhindadega – 30 dollarit barrelist. Kui Iraak suurendaks oma naftaeksporti miljonit barreli võrra päevas, pärast seda kui rünnakud infrastruktuurile on lakanud, oleks Iraagil umbes 10 mld dollarit aastas ülesehitustöö alustamiseks.

Iraagi naftatoodang võiks kolme aasta jooksul tõenäoliselt kasvada 5 miljonit barrelini päevas. See tähendab lisaks praegusele toodangule 3–4 miljonit barreli päevas või ligikaudu 30–40 miljardit aastas – piisab nii põhiteenuste taastamiseks kui

ka elatustaseme tunduvaks paranemiseks ja majanduskasvuks keskpikas perspektiivis. Sellisel tootmise tasemel oleks Iraak keskmise sisetulekuga riik sisemajanduse kogutoodangult inimese kohta, k.a muud tooted peale nafta. Lühidalt: Iraak ei vajaks ametlikku arenguabi üldse.

Kõige suuremad kulud Iraagis ei lähe rekonstrueerimiseks, vaid USA vägedele. USA maksab 140 000 sõduri majutamiseks riigis häämastava summa: 51 mld aastas, 360 000 dollarit sõduri kohta. USA võiks Iraagist vägesid tagasi tõmmates säästa kümneid miljardeid dollareid aastas. Kui USA seejärel annaks kas või murdosa finantssäästudest 2004. a Iraagile, piisaks valitsuse ja naftatootmise taastamiseks.

USA õhutab teisi doonorriike raha väärsti kulutama

Lisaks šokeerivale inimelude ja raha raiskamisele on USA maailmale teinud veel ühe karuteene. Keskendades maailma tähelepanu majanduskriisile, mida tegelikult ei eksisteeri, on see avalikkuse tähelepanu kõrvale juhtinud tõsistelt tegelikelt kriisidelt. Maailm tõuseks ja hüüaks hurraa, kui USA kutsuks oktoobrikuist doonorriikide kohtumist üles tegelema tõeliste elu ja surma küsimustega, AIDSi ja näljaga.

Vaadeldgem võitlust AIDSi, tuberkuloosi ja malaariaga. Umbes 8 mln vaest sureb 2004. a neisse kolme ennetatavasse ja ravitavasse haigusse. 2001. a loodi ülemaailmne AIDSi, tuberkuloosi ja malaariaga võitlemise fond. Ometi annab 2004. eelarveaastal Bushi administratsioon 71 mld Iraagile ja ainult 200 mln ülemaailmsesse fondi. Prioriteedid on groteskselt moonutatud. Veelgi halvem on see, et USA õhutab teisi doonorriike samuti raha väärsti kulutama.

On aeg, et maailm teataks USA-le halbu uudiseid. Teised riigid ei maksa kinni USA Iraagi-okupatsiooni. USA peab selgelt osutama, et ta kavatseb väed kiiresti ja täielikult Iraagist välja viia.

Jeffrey D. Sachs on Columbia Ülikooli majandusprofessor ja Maa Instituudi direktor. © Project Syndicate

VIIS
AASTAT
TAGASI

Äripäev

3. oktoober 1998

Kriis süveneb. Kuidas edasi?

Maailmapanga ja Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) 53. aastakoosoleku raames toimuvatel kohtumistel on kaks eesmärki: kindlustada arenevate tööstusriikide majanduskasv ning stabiliseerida mõranev rahvusvaheline rahandussüsteem. Aasiast alanud kriisilaine on maailmamajanduse "optimistliku" kasvuprognoosi kärpinud 2 protsendile. Sama võimalik on halvem tulemus, ennustab IMF.

Hetkeiseis: "IMF luhtub jälle," kirjutas Nobeli majanduspreemia laureaat Joseph E. Stiglitz eilses Äripäevas. IMFil pole positiivset plaani maailmamajanduse reformimisel. IMF takerdub üksikküsimustesse, nt Hiina jüaani vahetuskurss.

NÄDALAKOMMENTAAR

Kõndiv tont ja oopium rahvale

Tiit Reinart

Üks tont käib mööda Euroopat, kirjutasid kaks sakslast üle 100 aasta tagasi. Tõsi, esialgu hakkas see tont eriti aktiivselt ja väärastunud kujul ringi käima meist ida pool. Jõudis 50 aastaks meilegi ja tõnditas nii tõhusalt, et siamaani, juba hulk aega taas iseseisvatena ikka aeg-ajalt silmad hirmust suureks ajame.

Sel nädalal nähti taas tonti. Tuli kunagi Eestimaal ilmavalgust näinud ja idanaabri õigeusu kiriku kõrgeimaks tegelaseks tõusnud mees üle 10 aasta taas kodukanti. Muidugi mitte ainult oma tulevast viimset puhkepaika üle vaatama, vaid mõneti ka idanaabri asja ajama. Aga paanika, mis lahti pääses, oli päris naljakas. Poliitikut ja ekssuursaadikud võtsid sõna nii televisioonis kui ka mujal. Varnast võeti Aleksuse väidetav kunagine seotus NLI repressiivaparaadiga. Viisiti ei olevat midagi muud kui Venemaa järjekordne demonstratsioon oma huvidest Maarjamaal, enne selle liitumist Euroopa Liiduga.

Leiti, et kirikuvarade küsimuses on naabrile juba niigi palju vastu tulnud ja nüüd olgu ajal lõpp, sest nii me soodustame ainult Vene luureasutuste levimist meie riigis. Leiti, et riikliku autasu andmine patriarhile on ilmselge häbematus jne. Tagati-puks sai ka paar kirjanikuhärrat lehtede kaudu teineteisel verbaalselt kõrisid lõigata. Tont sai maalitud missugune.

Aga mis siis õieti juhtus? Minu arvates midagi. Sai Aleksius siiski Eestilt auraha (neid meil viimasel ajal jagatud kamaluga) ja andis omi märke vastu. Ajas ära oma jutud ja tegi oma tegemised ning läks jälle. Võib-olla kunagi tuleb taas siiakanti.

Venemaa on ja jääb meie naabriks, sidugu me end kui tahes tugevasti Euroopa, USA või ükskõik millega. Ja jäävad ka idanaabri kõrged aukandjad siin käima. Koos oma poliitilise retoorika ja tõenäoliselt ka nõudmistega. Ei usu, et sellest pääseme.

Tolle kunagise kommunismitondi ringikõndimise hiilgeajal lehvitati ida pool agaralt ka loosungit "Usk on oopium rahvale!". Tundub täiesti õige tõdemus olevat. Nagu näha oli, mõjus kõrge usutegelase viisiti vähemalt osa siinsete inimeste närvisüsteemile küll.

Tiit Reinart on kolumnist

VASTUKAJA ■ Äripäeva uudistele veepuudusest Põhja-Eestis

Veeahne tööstus loodagu Lõuna-Eestisse

Andres Marandi

Tartu Ülikooli Tehnoloogiainsituudi peaspetsialist

Kui börsivõhik läheb omaenese tarkusest börsile mängima ning seal suuri kahjusid saab, siis on kõigil selge, et ise loll, oleks võinud maaklerit kasutada. Kui aga inimene, mõtlemata sellele, kust endale joogivett saada, maja ehitab, siis on kõigile selge, et süüdi on kogu ülejäänud maailm. Alljärgnevat sundisid mind kirjutama viimasel ajal Äripäevas (22.09.03 ning 29.09.03) ilmunud ning põhjavee puudust Põhja-Eestis kajastavad artiklid. Muus maailmas juba tavaline sõda veevarude pärast on ka Maarjamaale jõudnud.

Miks siis meil ikkagi on tekkinud suured põhjavee probleemid Põhja-Eestis? Lõuna-Eestis on lugu sootuks vastupidine – rahvastiku tihedus on väike ning kasutatavaid põhjaveekihte mitmeid. Alumised veekom-

leksid asuvad samuti aeglases veevahetusvöös, kuid kuna need asuvad küllalt sügaval, siis ka tarbijaid on vähem.

Ühelt poolt on probleem põhjustatud inimeste ning tööstuse ebaproportsionaalsest asutusest Eestis, teiselt poolt on probleem tingitud ka Eesti geoloogilisest ehitusest. Kui planeeritakse suuri veehulki tarvitavat tööstust, siis tuleks kaaluda selle rajamist võimalikult Lõuna-Eestisse, kus veevarud on suuremad. Lõuna-Eestis on tulenevalt põhjaveekihtide kaitstusest ka muud keskkonnanõuded leebemad.

Kui tööstus juba asub Põhja-Eestis, siis aitab kindlasti vee-tarbimise optimeerimine – kõik tööstused ei vaja oma tegevuseks joogivee kvaliteediga põhjavett. Kui aga tootmine nõuab joogivee kvaliteediga vett, siis on palju tegevusi ettevõtetes, mis seda ei vaja. Vähem kvaliteetse vee kasutamisega vabaneks head vett põhitegevuse

jaoks. Kui hakatakse planeerima uusasulat, siis on otstarbekas kulutada väike hulk raha eeluuringuteks, et mitte hiljem avastada tõsiasja – majad on, aga joogivett ei ole. Sama kehtib ka uute majade soetajatele kinnisvarafirmadelt – uurige, millised on vastaval alal tingimused veevarustuseks. Vastasel juhul jääte veepudelite müüjate püsiklientideks.

Last but not least – viimasel ajal on hoogustunud kinnisvara soetamine väljaspool tihedasustalasid. Kui kavatsetak-

se soetada eraomandit vaikselt ning üksildases kohas, tuleb alati enne uurida, kas joogivee probleemid on lahendatud – võimalusel kasutage spetsialisti nõuannet.

Te ju võite endale soetada talu looduslikult ilusas kohas näiteks 100 000 krooni eest, kuid joogivee saamiseks on teil vaja kulutada veel teine 100 000 krooni, sest püsiv põhjaveekiht asub sügaval, aga puurkaevu puurimise jooksev meeter võib maksta kuni 2000 krooni.

Äripäev

peatoimetaja: Igor Rõtov
väljaandja: Äripäeva Kirjastuse AS

Pämu mnt 105, 19094 Tallinn

tel: (372) 667 0111
(372) 667 0222

faks: (372) 667 0265
(372) 667 0165

e-post: aripaev@aripaev.ee
WWW: http://www.aripaev.ee

Toimetust e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
faks: (372) 667 0265

Reklaamiosakond e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
faks: (372) 667 0200

Tellimine ja levi e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
faks: (372) 667 0300

Tellimishind 12 kuuks 1900 kr

Tellimine internetis http://pood.aripaev.ee

trükk: AS Kroonpress

Toimetust võtab endale õiguse kirju ja kaastõid vajaduse korral lühendada. Toimetust kaastõid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikud, poliitilised või religioossed teemad) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma Äripäeva Kirjastuse ASI kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363

Peterburi pöörane liiklus

Peterburis on tavaline, et autod on pargitud teineteise vastu.

Foto: Sirje Niitra

Autoga Peterburi sõitja peab arvestama meeletute ummikutega ja parkimiskohtade puudumisega ning varuma ühest kohast teise jõudmiseks piisavalt aega.

Sirje Niitra
sirje.niitra@aripaev.ee

Suure juubeli järgse Peterburi tänavad ja väljakud on puhtad, majade fassaadid ülevuntsitud. Linn jätab hea mulje. Üks suuremaid probleeme, millega nii kohalikud kui külalised kokku puutuvad, on liiklus.

Bussijuht Urmas, kes käib eestlastega Peterburis peaaegu iga nädal, ütleb, et jätab iga sõiduga Vene miilitsatele mõnisa-da rubla. Samas, kui autod liik-lusummikus kokku on põrganud, ei huvita see kedagi, siis peavad juhid asja omavahel ära klaarima. Kesklinna vähestel

parkimisplatsidel tegutsevad isehakanud kohanäitajad, kes 100 rubla (umbes 50 krooni) eest su auto enam-vähem turvaliselt ära paigutavad.

Kõik tänavad on kahesuunalised ja parkimine mõlemal pool lubatud. Nõnda jääb autodele liikumiseks väga vähe ruumi. Ridasid pole tänavatele maha märgitud ja sõidukid liiguvad kuidas juhtub: mõni on ennast diagonaali, teine lausa risti teele keernud. Kõige selle segaduse keskel üritavad jalakäijad üle tee pääseda. Tipp-tundidel on tohutud ummikud ja edasi pääseb teosammul. Ruumipuudusel pargivad autod sageli külg külje kõrval, sõidu

ajal pole aga turvalist piki- ja külgvahet kuidagi võimalik hoida. Suuremaid avarisiid tulevat harva ette, plekimõlkimised on aga üsna tavalised, teavad kohalikud rääkida.

Ühes firmas tipp-spetsialistina töötav Sergei Krutov ütleb, et on ammu loobunud linnas autoga sõitmiseks. Õnneks on olemas metroo, mis 7 rubla (umbes 3,5 krooni) eest kiiresti kohale viib. Väikese liinibussiga pääseb ühest kohast teise 14 rubla ehk 7 meie krooni eest. Krutovi sõnul läks asi hulluks pärast seda, kui Venemaal hakati lääne sõiduautosid liisinguga müüma. Ehkki ka praegu kohtab teedel palju Vene Ladasid, Volgasid ja Nivasid, võib nende kõrval näha ka kõiki

Asi läks hulluks pärast seda, kui Venemaal hakati lääne sõiduautosid liisinguga müüma.

Autoga sõitmast loobunud Peterburi elanik

muid marke kallite lääne maasturite ja hirmpikkade liimodeni välja. Uusrikkad sõidavad, nagu meilgi, enamasti tumendatud klaasidega džiipide ja Mercedesiga.

Peterburi linnas võib tihedale liiklusele vaatamata sõita kiirusega 60 km tunnis, mis on paljude arvates liiga palju. Uuest aastast peaks kehtima harkama kohustuslik liikluskindlustus, millel on aga palju vastaseid. Sellekohane seadus on duumas uuesti arutusele võetud ja võib minna tühistamisele, teab Krutov rääkida.

Et kõrged väliskülalised kiiresti ja turvaliselt peopaika jõuaks, võeti Peterburi juubelpidustusteks kasutusele uus neljarealine ringtee. Hea kat-

tega sirgel teel saab esialgu sõita siiski vaid kiirusega 90 km tunnis, sest seda pole kiirmagistraalide hulka arvatud. Liiklusmärgid uuel liiklussõlmel on esialgu puudu.

Pooleli on ka kaldatammi ehitus, mis peaks Peterburi elanikke kaitsma suurte üleujutuste eest. Kaldatamm peab valmis saama aastaks 2024, mil on karta iga saja aasta tagant korduvat üleujutust.

Neljakümne kahel saarel paikneva Peterburi omapära on sillad, mis igal ööl veidi peale kaht üles tõstetakse. Nõnda peavad hilja peale jäävad pidulised alati arvestama, et nad võivad ühel hetkel valele poole silda jääda. Ehkki ka sildade ülestõstmisega kaasnevad kulutused, on see linnale majanduslikult kasulik, sest nii pääsevad kaubalaevad oma laadungiga mööda Neevat liikuma.

VALUUTAKURSID

02.10.2003

USD 13,33 EEK

SEK 1,74 EEK

LVL 24,03 EEK

EUR 1,17 USD

ÄRILAUSE

keskkonnaminister

Villu Reiljan

Kaalu on mul piisavalt. Nii sõnal kui ka kehal.

Jagades "kaalukate" poliitikute muret pärast Edgar Savisaare infarkti.
Delfi
02.10.2003

Kuidas tagada ettevõtte infosüsteemi turvalisus?

Äripäeva seminar
17. oktoobril 2003 Hotellis Radisson SAS

Äripäev

Millised ohud ja võimalused on ettevõtte turvalisuse tagamiseks?

Andmekaitse Inspektsiooni nõunik **Valdo Praust**

Kuidas arvutivõrkudes hallata pääsuoigusi?

Eesti Ühispanga tehnoloogiadirektor **Paul Leis**

Kuidas määrata töötajate IT turvaalane vastutus?

Advokaadibüroo Mägi ja Partnerid vandeadvokaat **Toomas Liiva**

Kuidas infosüsteeme turvaliselt väljapoolt testida?

Johanson, Errapart ja Samuel OÜ juhatase esimees, turvaekspert **Tõnu Samuel**

Kuidas tagada ettevõtte infosüsteemi hea viirusetaluvus?

BCSi IT juht **Jako Bergson**

Kuidas kaitsta infosüsteemi rünnete eest?

Hansapanga infoturbe juht **Jaan Priisalu**

Milline on hea viirusetõrje tarkvara? Tootetutvustus

BCS Infra (F-Secure)
Datel (Norman)
GT Tarkvara (McAfee)
Menelon (Kaspersky)
Stallion (Trend Micro)

Soodushind kuni 10. oktoobrini registreerijatele 2400 krooni (km-ga 2832)
Hiljem registreerijatele 2800 krooni (km-ga 3304).
Registreerimine ja info telefonil 667 0233 (Merle Kumari)
www.aripaev.ee/seminar/

Toetavad:

focusIT

Radisson SAS
HOTELS & RESORTS